T.C.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

“ MONTESSORİ EĞİTİM MODELİNİN TASARIMA ETKİSİNİN İHSAN DOĞRAMACI UYGULAMA ANAOKULU ÖRNEĞİNDE İNCELEMESİ ”

SOLMAZ SAMNEZHADI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MART-2018

KONYA

Her Hakkı Saklıdır

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

" MONTESSORİ EĞİTİM MODELİNİN TASARIMA ETKİSİNİN İHSAN DOĞRAMACI UYGULAMA ANAOKULU ÖRNEĞİNDE İNCELEMESİ "

SOLMAZ SAMNEZHADI

Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü
Mimarlık Anabilim Dalı

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Bilgehan YILMAZ ÇAKMAK

2018, 118 Sayfa

Jüri
Yrd. Doç. Dr. Bilgehan YILMAZ ÇAKMAK
Yrd. Doç. Dr. Murat ORAL
Yrd. Doç. Dr. H. Derya KOL ARSLAN

Özet: Okul öncesi dönem, çocuğun oldukça hızlı geliştiği, öğrenme potansiyelinin yüksek olduğu bir dönemdir, bu yüzden çocuğun yaşamında büyük önemi vardır.

Okul öncesi dönemde fiziksel çevre, çocuğun zihin, beden, hareket, dil, duygu ve sosyal gelişimini etkilemektedir, bu yüzden çalışmadaki amaç, okul öncesi eğitim kurumlarını planlarken, çocuğun ihtiyaçlarını karşılayabilecek ve gelişimini destekleyecek nitelikte bir eğitim ortamının tasarlanmasının vurgulanmasıdır. Bu çalışmada okul öncesi eğitimin fiziksel mekanları, iç ve dış mekanların oluşturduğu bölümler standartlara uygunluğu incelenmiştir, ayrıca dünya üzerinde ve Türkiyede farklı eğitim modelleri (Reggio Emilia Alternatif Eğitim, High Scope eğitimi, Waldorf eğitimi, Orman eğitimi, Montessori eğitim ortamları incelenmiştir. Çalışmada Türkiyedeki en yaygın eğitim modellerin Montessori Eğitimi'nin Konya'daki Selçuk Üniversitesi İhsan Doğramacı Montessori Anaokulu mimari açıdan analiz edilmiştir. Okuldaki fiziksel ortamlar iç ve dış mekanlar ve Montessori sınıfların oluşturduğu bölümler Montessori eğitim modelinin fiziki ortam kriterleri açısından incelenmektedir. Çalışma kapsamında, okul planlarının eldesinde teknik çizim ve görseller kullanılmışdır. Okulun incelenmesinde gözlem, yerinde inceleme, eğitimciler ve öğrenciler ile birebir görüşme gibi yöntemlerden faydalanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda, İhsan Doğramacı Anaokulu eğitiminin ilkelerini mümkün olduğunca uygulamaya çalışan bir okul olmasaına rağmen okulun mevcut mimarisi ve materyallerin yetersiliği eğitimin kalitesini düşürmektedir. İlkelere bağlı kalarak eksiklikler giderildiğinde eğitimin kalitesi de yükselecektir. Tez çalışmasının bu doğrultusunda yol gösterici olacağı inancındayım.

Anahtar kelimeler: Okul Öncesi Eğitim, Fiziksel Eğitim Ortamı, Alternatif Eğitim Ortamı, Montessori Eğitim Ortamı

ABSTRACT

MS THESIS

"ON THE EFFECT OF DESIGN OF MONTESSORIAN EDUCATIONAL MODELS ON THE EMBASSY SCHOOL OF APPLICATION REVIEW"

SOLMAZ SAMNEZHADI

Graduate Scholl of Natural and Applied Sciences
Department of Architecture

Advisor: Assist.Prof.Dr.Bilgehan YILMAZ ÇAKMAK

2018, 118 Pages

Jury
Assist. Prof. Dr. Bilgehan YILMAZ ÇAKMAK
Assist. Prof. Dr. Murat ORAL
Assist. Prof. Dr. H. Derya KOL ARSLAN

ABSTRACT: The per-school period is a critical period in which the child develops rapidly and the learning potential is high. Because it is a critical period, there is a great importance in the life of the child and it needs to be evaluated well.

The physical enviroment in the pre-school period affects the child's body, movement, mind, language, emotions and social development, so the aim of the study is to design educational environment that can meet the needs of the child and support its development while planning pre-school education institutions. In this study, preschool education physical spaces, Interior and exterior sections of standards examined, also different education models in the world and in Turkey (Reggio Emilia alternative education, High Scope education, Waldorf education, forest education, Montessori education environment. Selcuk University in Konya in Turkey Montessori education model in the study of the most common Training Montessori Nursery Ihsan Dogramaci was analyzed in terms of architecture. The physical environments in the school, the interior and exterior spaces, and the parts of the Montessori classes are examined in terms of the physical environment criteria of Montessori education model. In the scope of the study, technical drawings and visuals were used in the school plans. In the examination of the school, methods such as observation, in-situ examination, interview with educators and students were used. As a result of the analyzes made, although the school does not try to apply the principles of İhsan Doğramacı Kindergarten education as much as possible, the capacity of the school's existing architecture and materials reduces the quality of education. When deficiencies are eliminated by adhering to the principles, the quality of education will also rise. I believe that the thesis work will be guiding in this direction.

Keywords: Preschool education, Physical Education Environment, Alternative Education Environment, Montessori Education Environment

ÖNSÖZ

Okul oncesi Eğitim, çocuğun doğduğu günden temel eğitimin başladığı güne kadar geçen yılları kapsayan ve çocukların daha sonraki yaşlarında önemli bir rolü vardır ve çocuğun bedensel, sosyal ve duygusal, piskomotor, zihinsel ve dil gelişimlerinin büyük ölçüde tamamlandığı, kişiliğin şekillendiği, kurumlarda ve ailelerde verilen eğitim süreci olarak tanımlanmaktadır.

Bu bağlamda dünya üzerinde farklı tiplerde eğitim modelleri uygulanmaktadır. Gelecek çocuklardaki kaygı bozuklukları kişisel düzensizlikler, obozite, aşırı dijital bağımlılıklar televizyona düşkünlük gibi kötü alışkınlıkların temeli okul öncesi döneminde atılmaktadır bu nedenle okul öncesinde verilecek eğitim çok önemlidir ve diğer yaşam dönemleri ile kıyaslandığında gelişimin bütün yönlerinin birbirleri ile ilişkisinin en fazla olduğu dönemdir. Çocuklara olan kişisel ilğim ve ülkenin geleceğinini oluşturacakları düşüncesiyle çocukların eğitim mekanları konusunda araştırma yapmayı gerekli gördüm.

Bu çalışmanın her aşamasında bana yol gösteren, yardımlarını esirgemeyen Sayın Yrd. Doç. Dr. Bilgehan YILMAZ ÇAKMAK'e içten teşekürlerimi sunarım. Çalışmalarıma her türlü destek veren Selçuk Üniversitesi Mimarlık Fakültesine ve çalışmalarımda yardımlarını esirgemeyen tüm arkadaşlarıma Zehra SEVGİ ve Bita TAEBİ'den teşekkür ederim.

SOLMAZ SAMNEZHADI

KONYA-2017

İÇİNDEKİLER

ÖZET iv

ABSTRACT v

ÖNSÖZ vi

İÇİNDEKİLER vii

SİMGELER VE KISALTMALAR ix

1. GİRİŞ 1

1.1. Tezin Önemi ve Amacı 2
1.2. Tezin Kapsamı 2
1.3. Kaynak Araştırması 3
1.4. Materyal ve Yöntem 4

2. ÇOCUK VE EĞİTİM 5

2.1. Okul Öncesi Eğitiminin Temel İlkeleri 5
2.2. Okul Öncesi Eğitim Kurumları 7
2.2.1. Kreşler 7
2.2.2. Anaokullar 8
2.3. Çocuk ve Mekan 11
2.3.1. Işık, renk ve doku 13
2.4. Anaokulunun Planlama İlkeleri 15
2.4.1. İç mekân ilkeleri 15
2.4.2. Dış mekân ilkeleri 27

3. DÜNYA ÜZERİNDE OKUL ÖNCESİ EĞİTİM MODELLERİ 31

3.1. Türküye'de Okul Öncesi Eğitim 32
3.2. Turkiye'de Alternatif okullar 33
3.3. Reggio Emilia Alternatif Eğitim 34
3.3.1. Türkiye'de Reggio Emilia okulları 37
3.4. High Scope Okulları 38
3.4.1. Türkiye'de KIDS, Özel İdeal anaokulu 40
3.5. Waldorf Okulları 41
3.5.1. Türkiye'de Waldorf okulları 43
3.6. Orman Okulları 44
3.6.1. Türkiye'de Orman okulları 46
3.7. Montessori Okulları 47
3.7.1. Montessori Tarihçesi 49
3.7.1. Montessöri yöntemi 49
3.7.2. Montessöri eğitiminin amacı 50
3.7.3. Montessöri öğretmeninin genel özellikleri 50
3.7.4. Montessori eğitimin genel özellikleri 51
3.7.5. Montessori sınıfı ve montessori materyalleri 51

3.8. Montessori'de Mekan Düzeni.....54
3.8.1.Montessori yaklaşımının alanları.....56
3.8.2. Montessori felsefesine uygun dış mekanda bahçe düzenlemeleri.....64

4. ALAN ÇALIŞMA.....70

4.1. Konya Selçuk Üniversitesi İhsan Doğramacı Montessori Anaokulunun konumu.....70
4.2. İhsan Doğramacı Montessori Anaokulu Yaklaşımı.....71
4.3. Montessori Anaokulu'ndan , Planlar, Mekanlar ve Görünüşler.....71
4.4. Bina Özellikleri.....76
4.5. Eğitim Ortamı (Sınıflar).....83
4.5.1. Geleneksel eğitim sınıfıların özellikleri.....84
4.5.2. İhsan Doğramacı Montessori Eğitim sınıfların özellikleri.....89
4.6. Açık Hava Oyun Alanları.....103

5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....111

KAYNAKLAR.....113

ÖZGEÇMİŞ.....118

KISATMALAR

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

ABD : Amerika Birleşik Devletleri

AMI : Association Montessori İnternational

TABLOLAR LİSTESİ **Sayfa No**

Tablo 1: İstanbul, Adana, Ankaradaki Reggio Emilia okulların fiziksel ortam görüntüleri 37

Tablo 2: İstanbulda KIDS Özel İdeal Anaokulu fiziksel ortam görüntüleri 40

Tablo 3: İstanbul, Bodrum, Alanyadaki Waldorf okulların fiziksel ortam görüntüleri 43

Tablo 4: İstanbulda orman okulu fiziksel ortam görüntüleri 46

Tablo5: Reggio Emilia, High Scope, Waldrof, Montessori ve Orman okulların Yaklaşımlarının Eğitim Ortam Açısından karşılaştırması 67

Tablo 6: Reggio Emilia, High Scop, Waldorf, Montessori, Ormanokulların benzerlikleri/farkları nelerdir? 68

Tablo 7: Montessori materyalleri, İhsan Doğramacı Anaokulun materyalleri' ile kiyaslaması ve materyallerin özellileri 106

Tablo 8: İhsan Doğramacı Anaokulun mobiliya ölçüleri 107

1. GİRİŞ

Okul öncesi eğitim, dünyaya ilk gözlerini açtığı andan itibaren zorunlu eğitim yaşına kadar, çocukların gelişim özellikleri, becerileri ve bireysel farklılıkları dikkate alınarak, çocukların sağlıklı bir biçimde fiziksel, duygusal, zihnsel, dil ve sosyal yönden gelişimlerini sağlayıcı yaratıcı yönlerinin ortaya çıkarıldığı, anne- baba ve eğitimcilerin etkili olduğu sistemli bir eğitimdir. (Kubanç, 2014)

Günümüz eğitim sistemi içinde (0-6 yaş) arası çocukların eğitim veren ve gelişimlerine katkı sağlayan, bu kurumların tamamı okul öncesi eğitim kurumları olarak adlandırılmaktadırlar. (ÇİFCİ, 2009)

Fiziksel ortamlar, çocuğun bağımsızlık kazanmasına olanak sağlarken, eğitim ortamları da bedensel ve zihinsel yönden gelişmelerini etkilemektedir. Bu bağlamda, okul öncesi eğitim programının amacına ulaşabilmesi, okul öncesi eğitim kurumlarının gerek dış, gerek ise iç ortamlarının fiziksel ve piskolojik açıdan kullanıcı olarak çocuk dikkate alınarak düzenlenmesi gerekmektedir. fiziksel açıdan mimarisi, yönünden çocukların kullanabileceği biçimde düzenlenmesi gerekmektedir.

Çocuğun sağlıklı olarak büyüyebilmesi için, öğrenmeye karşı pozitif davranışların geliştirilebilmesi için pozitif sosyal ve duygusal tecrübelerin çocuğa sunulduğu ve çocuğun bağımsızlığının desteklendiği bir ortamın yaratılmasına ihtiyaç vardır.

Okul öncesi eğitim, aile içinde ve eğitim kurumlarında verilmektedir. Eğitimin başlangıcında, çocuğun gelişimi aile bireyleri birinci derecede tesirlidir. İlerleyen senelerde aile bireyleri çocuğun tüm gelişim ihtiyaçlarını karşılamada yetersiz kalabilir. Bu durumda devreye, çocukların yaşıtlarıyla kendi ortamlarını oluşturup ve onların gelişmelerini en doğal biçimde sağlayacak okul öncesi eğitim kurumları devreye girmektedir.

Okul öncesi dönem, çocuğun gelişiminin hızlı ve kiritik seneleri sayılmaktadır. Çocuğun doğum öncesinden başlayarak etkileşim halinde olduğu çevreden kazandıkları, alışkanlıkları ve yeterlilikleri çocuğun kişiliğini biçimlendirmektedir.

Okul öncesi eğitim, çocuğa kendi işlerini kendisinin yapması ve sorunlarını kendisinin çözmesi ve kimi kararlarını kendisinin vermesi ile özgüven kazanmayı amaçlar. Özgüven, çocuğun kendisini becerili, başarılı ve değerli biri olarak hissetirmesidir. Düşüncelerini ifade edebilme ve başkalarına iletebilme becerisini kazanmaktadır. Eğitim kurumlarındaki boyama, kesme, yapıştırma, kalem kullanma gibi faaliyetlerinin yapılması sonucunda ince motor becerileri geliştirilmektedir.

Zıplama, tırmanma, koşma, fırlatma gibi faaliyetlerlede kaba motor işlevlerini kullanarak geliştirmektedir. Dolayısıyla eğitim kurumlarındaki fiziki alanların önemi çok önceden vurgulanmış ve bu ortamların geliştirilmesine yönelik çalışmaları hep devam etmiştir.

1.1. Tezin Önemi ve Amacı

Okul öncesi eğitimin önemi, çocuk yaşıtlarıyla birlikte uygun bir ortamda ve uzman eğitimcilerin gözetiminde temel olan ilköğretime hazırlanır. Dil, duygu, öz bakım, yaratıcılık gibi temel konularda bilişsel ve duyuşsal yönden yeterlilikler kazanarak çocuğun bütün gelişim alanlarındaki davranışlarını daha üst düzeye çıkarmasına imkan tanır. Bu bağlamda, çocuğun ilk yıllarından beri içinde bulunduğu ortamın onun gelişim ihtiyaçlarına göre düzenlenmesinin önemi kaçınılmaz olmaktadır. Bu çalışmada kaliteli ve ıyı bir ortamda çocuğun eğitilmesi amaçlamaktadır.

Montessori eğitimi, her çocuğun ayrı bir birey olarak değerlendirildiği ve kişilik oluşumunu merkeze alarak yürütülen bir eğitim metodudur. Çocukları gerçek hayata hazırlamayı ve onların hayatta başarılı ve sağlıklı bireyler haline gelmelerini amaçlayan Montessori eğitimi, günümüzde en başarılı okul öncesi eğitim yaklaşımlarından biri haline gelmiştir. Montessori eğitimi veren okulların tasarlamasında ilkelere bağlı kiriterleri dikkate alınması ve kaliteli bir ortam yaratılması daha ıyı sonuçların elede edinilmesi amaçlanmaktadır. Çocukların gelecek yaşamlarında sosyal, sorumluluk sahibi, uyumlu, kendine saygılı ve özgüvenli bireyler olarak yetişirlmesi bu çalışmada amaçlanmıştır.

1.2. Tezin Kapsamı

Araştırma, 2016–2017 eğitim öğretim döneminde, “Montessori Eğitim Modelini” uygulayan İhsan Doğramacı Anaokulunun tasarıma etkisinin incelenmesidir.

Çalışmada örnek okul olan İhsan Doğramacı Uygulama Anaokulu (0-6 yaş) çocukları hayata hazırlamak üzere Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi’ne bağlı olarak, TS EN ISO9001:2008 Toplam Kalite İdaresi standartlarına uygun eğitim hizmeti vermektedir. Okul, 2007–2008 eğitim öğretim yılında, 3-6 yaş dönemi eğitim programında çocuklara alternatif bir eğitim modeli olarak “Montessori Eğitim Modelini” uygulamaya başlamıştır.

Okulun incelenmesinde ise gözlem, yerinde inceleme, eğitimciler ve öğrenciler ile birebir görüşme gibi yöntemlerden faydalanılmıştır. Okul planlarının eldesinde teknik çizim ve görseller kullanılmışdır.

1.3. Kaynak Araştırması

Bu çalışmada okul öncesi eğitim ve değişik eğitim modelleri ile ilgili makaleler tezler ve kitaplar incelenmiştir.

(Kıldan, 2007) Bu çalışmada 'okul öncesi eğitim ortamları'incelemiştir. 21. Yüzyılda çeşitli öğretim modelleri ve taktikleriyle beraber çeşitlenen öğretim etkinliklerinin ve günümüzün değişen ihtiyaçları için eğitim ortamlarının fiziksel olarak nasıl olması gerektiği konusunda çalışmalar yapılmıştır.

(Kubanç, 2014) Bu yazıda 'okul öncesi eğitim kurumlarının fiziki durumlarının incelenmesni'yapmıştır. Bir okul öncesi eğitim kurumunun iç ve dış fiziki yapısının olması gereken standartları vardır. Bu yüzden bu çalışmada Milli Eğitim Bakanlığı yayınlarından ve çeşitli çalışmalardan da yayarlanarak yapılandırılmış bir gözlem formu hazırlanmış ve okul öncesi eğitim kurumlarının iç ve dış fiziksel koşullarının belirlenen standartlara ne derece uygun olduğu araştırılmıştır.

(EKİCİ, 2015) Bu yazıda 'okul öncesi eğitimde uygulanan çocuk merkezli yaklaşımların kurumsal temel, eğitim ortamı ve öğretmenin rolü açısından karşılaştırması' incelenmiştir. Araştırmada Reggio Emilia, High Scope, Waldorf ve Montessori Yaklaşımılarının değişik özellikleri belirlenerek izah etmiştir.

(OĞUZ&AKYOL, 2006) Bu yazıda 'çocuk eğitiminde Montessori yaklaşımı' çağdaş çocuk eğitimi konusunda yapılan bilimsel araştırmalar ışığında uzmanlar tarafından çeşitli yollar geliştirilmiştir. Bu çalışmada çocuk eğitimine ait çalışmaları bulunan Dr. Maria Montessori'nin kendi ismi ile anılan Montessori yaklaşımı incelenmiştir.

(Karaküçük, 2008) Bu çalışmada, okul öncesi eğitim kurumlarında fiziksel ve mekansal şartların incelenmesi: Sivas şehri örneği incelenmiştir. Bu çalışmada fiziksel şartların, çocukların gelişim özelliklerine ve ilği alan yazına uygunlugu araştırılmıştır. Araştırma sonuçları, incelenen okul öncesi eğitim kurumlarında, fiziksel ve mekansal şartların belirlenmiş kriterlere tam olarak uymadığı ve okullar arasında farklılıklar gösterdiği şeklinde özetlenebilir.

Bu çalışmalar bizim çalışmamızın yönlendireceğini, okul öncesinde farklı eğitim modellerin fiziki ortamları, çocukların üzerinde önemli etki bıraktıgını düşünmekteyiz. Bu çalışmada " Montessori Eğitim Modelinin Tasarıma Etkisinin İhsan Doğramacı Uygulama Anaokulu Örneğinde İncelenmesi" yapılmıştır.

1.4. MATERYAL VE YÖNTEM

Okul öncesi dönemde fiziksel çevre, çocuğun beden, hareket, zihin, dil, duygu ve sosyal gelişimini etkilemektedir, bu yüzden çalışmadakı amaç okul öncesi eğitim kurumlarında, çocuğun ihtiyaçlarını karşılayabilecek ve gelişimini destekleyecek nitelikte bir eğitim ortamın tasarlanmasıdır. Bu çalışmada dünya üzerinde ve Türkiye'de farklı eğitim modelleri (Reggio Emilia Alternatif Eğitim, High Scope okulları, Waldorf okulları, Orman okulları, Montessori okullarının eğitim ortamları incelenmektedir. Çalışmada örnek okul olan İhsan Doğramacı Uygulama Anaokulu (0-6 yaş) çocukları hayata hazırlamak üzere Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi'ne bağlı olarak, TS EN ISO9001:2008 Toplam Kalite İdaresi standartlarına uygun eğitim hizmeti vermektedir. Okul, 2007–2008 eğitim öğretim yılında, 3-6 yaş dönemi eğitim programında çocuklara alternatif bir eğitim modeli olarak "Montessori Eğitim Modelini" uygulamaya başlamıştır. Okulun incelenmesinde ise gözlem, yerinde inceleme, eğitimciler ve öğrenciler ile birebir görüşme gibi yöntemlerden faydalanılmıştır. Okul planlarının eldesinde teknik çizim ve görseller kullanılmışdır. Okulun fiziksel iç ve dış mekanlarının özellikleri, montessori sınıfların oluşturduğu bölümler (günlük hayat uygulama alanları, duyu alanı, matematik alanı, dil alanı, kültür alanı ve bu alandaki biyoloji materyalleri, fen ve doğa masası, coğrafya alanı, tarih ve bilim materyalleri alanı, sanat alanı, müzik alanı, spor alanı) incelendikten sonra elde edilen bulgular doğrultusunda iç mekan düzenlemesinde ve materyallerin yerleştirlmesine dair öneriler verilmiştir. Ayrıca okulun dış mekanında Montessori eğitimine uygun bahçe tasarımı ve çocuklar için yaratıcı oyun aletleri önerileri verilmiştir. Bu okuldaki iki sınıfta Milli Eğitim Bakanlığı'nın Okul Öncesi Eğitim Programı (36–72 aylık çocuklar için) uygulanır. Bu sınıfların oluşturduğu köşeler ise blok köşesi, dramatik oyun merkezinde (evcilik köşesi, taşıtlar köşesi ve kukla köşesi) sanat köşesi, kitap köşesi, fen-doğa köşesi gibi köşelerdir. Çalışmadaki elde edilen bulgular doğrultusunda bu sınıfların oluşturduğu bölümler montessori sınıflarına göre farklıdır.

2. ÇOCUK VE EĞİTİM

Eğitim sisteminde mimari yapı, eğitimin değişik özelliklerini ortaya koyar. Eğitim alanlarının tasarımı ise iki önemli mimari yapı özelliğinden oluşmaktadır. Birincisi kurumsal mimari, ikincisi ise eğitimin kendi pedagojik yönünü yansıtan öğrenme alanlarıdır. Kurumsal mimaride daha çok fiziksel alanın dış mekanlar ve görünümü ile ilgili olan yanını yansıtırken, eğitimin pedagojik yanını yansıtan eğitim ortamları ise, kullanılacak öğretim modelleri gibi eğitimsel olgulardan etkilenebilmektedir. (Kıldan, 2007). Şekil:1'de Çocuk ve Eğitim' ile ilgili etkinlikler görülmektedir.

(Şekil:1) Çocukların oyun gücünü ve hayal gücünü geliştiren aktiviteler (URL<1)

2.1. Okul Öncesi Eğitiminin Temel İlkeleri

Okul öncesi dönem, yaşamın temelidir. Bu dönemde öğrenme hızı çok yüksektir. Her yaş grubunun genel gelişim özellikleri o yaş grubundaki tüm çocuklar için ortaktır; ancak her çocuğun kendine özgü olduğu da unutulmamalıdır. Okul öncesi eğitimi bazı temel ilkelere dayanmaktadır. Bu ilkeler şunlardır:

- Okul öncesi eğitimi çocuğun gereksinimlerine ve bireysel farklılıklarına uygun olmalıdır.
- Okul öncesi eğitimi çocuğun motor, sosyal ve duygusal, dil ve bilişsel gelişimini desteklemeli, özbakım becerilerini kazandırmalı ve onu ilkokula hazırlamalıdır.

- Okul öncesi eğitimi kurumlarında çocukların gereksinimlerini karşılamak amacıyla demokratik eğitim anlayışına uygun öğrenme ortamları hazırlanmalıdır.
- Etkinlikler düzenlenirken çocukların ilgi ve gereksinimlerinin yanı sıra çevrenin ve okulun olanakları da göz önünde bulundurulmalıdır.
- Eğitim sürecinde çocuğun bildiklerinden başlanmalı ve deneyerek öğrenmesine olanak tanınmalıdır.
- Çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarına gereken önem verilmelidir.
- Okul öncesi dönemde verilen eğitim ile çocukların sevgi, saygı, iş birliği, sorumluluk, hoşgörü, yardımlaşma, dayanışma ve paylaşma gibi duygu ve davranışları geliştirilmelidir.
- Eğitim, çocuğun kendine saygı ve güven duymasını sağlamalı; ona öz denetim kazandırmalıdır.
- Oyun bu yaş grubundaki çocuklar için en uygun öğrenme yöntemidir. Bütün etkinlikler oyun temelli düzenlenmelidir.
- Çocuklarla iletişimde, onların kişiliğini zedeleyici şekilde davranılmamalı, baskı ve kısıtlamalara yer verilmemelidir.
- Çocukların bağımsız davranışlar geliştirmesi desteklenmeli, yardıma gereksinim duyduklarında yetişkin desteği, rehberliği ve yetişkinin güven verici yakınlığı sağlanmalıdır.
- Çocukların kendilerinin ve başkalarının duygularını fark etmesi desteklenmelidir.
- Çocukların hayal güçleri, yaratıcı ve eleştirel düşünme becerileri, iletişim kurma ve duygularını anlatabilme davranışları geliştirilmelidir.
- Programlar hazırlanırken aile ve içinde bulunulan çevrenin özellikleri dikkate alınmalıdır.
- Eğitim sürecine çocuğun ve ailenin etkin katılımı sağlanmalıdır.
- Okul öncesi eğitimin süreçleriyle rehberlik hizmetleri bütünleştirilmelidir.
- Çocuğun gelişimi ve okul öncesi eğitimi programı düzenli olarak değerlendirilmelidir.
- Değerlendirme sonuçları çocukların, öğretmenin ve programın geliştirilmesi amacıyla etkin olarak kullanılmalıdır. (MEB, 2013)

2.2. Okul Öncesi Eğitim Kurumları

Okul öncesi Eğitim, çocuğun ilkokula başlamadan önce hazırlık evresi geçirmesini sağlayan bir alt yapı hizmet işlevi yürütmektedir. Çocukların okul öncesi eğitimden yararlanabilmesi amacıyla bu kurumların açılması için yeterli desteklerin yapılması sağlanmalıdır. Bu kurumlar:

- Kreşler
- Çocuk Yuvaları
- Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğüne bağlı çocuk yuvaları ve gündüz bakımevleri
- Kamu ve özel sektörce Milli Eğitim Bakanlığı denetiminde açılan anaokulu, yuva, çocuk bakım evleri vb. (ÇEKER, 2012)

20yy sanayi ve teknoloji alanı gelişmeleri ile birlikte ailede ekonomik ve sosyal değişmeler gereği kadının iş yaşamına katılması zorunluluğu ve ana-babaların çocuk gelişimi alanındaki bilgi ve deneyim eksikleri nedeniyle çocukların bu kurumlarda eğitim alma gereksinimi vurgulanmaktadır. Bu kurumlardan en yaygın olan kreş ve anaokullarıdır:

2.2.1. Kreşler

Kreş: 0-36 ay arası çocukların gündüzleri alınıp bakımlarının yapıldığı kurmdur. Bebek bakımevi de denilir. Ülkemizde kreş ve anaokulu kavramı genelde birbirine karışır. Kreş yaşı 0-36 ayarası çocukluk öncesi çağdır. Anaokulu ise 36 aylık ve sonrası çocuklar için açılmış okullardır. Kreşlerde çocukların fiziksel, zihinsel, pisko-sosyal gelişimsel süreçlerini geliştirmeye yardımcı olmak amacıyla hazırlanmış programlar uygulanır. Kreşlerde bebeklerin sağlık durumları ve beslenmeleri rutin olarak kontorol edilir. Kreşler ağırlıklı olan durum bakım hizmeti olduğu için bir eğitim kurumu olmaktan çok sosyal bir kurumdur. Resmi ve özel olmak üzere iki statüsü vardır. Özel kreşler genelde kreş ve gündüz bakımevi ismi altında açılarak iki değişik hizmeti başka bir deyişle kreşten sonra tam gün anaokulu hizmetini aynı çatı altında sunabilmektedir. Bu durumda çocuk 36 aylık olduktan sonra başka bir kurum arayışına girilmeyerek aynı fiziksel mekana devam edebilmektedir (Acartürk, 2015).

Şekil:2'de Kreş sınıfından bir örnek görülmektedir.

(Şekil:2) kreş sınıfı (URL<2)

2.2.2. Anaokulları

Milli Eğitim temel kanununa göre 0-6yaş arası çocuklar, okul öncesi eğitim döneminde yer alan çocuklar olarak adlandırılır. Bu dönemdeki çocukların bulunduğu eğitim ortamı, çocukların ailesi dışında en fazla zaman geçireceği ortamdır. Bu ortamların nitelikleri çocukların okul, öğretmen, arkadaş gibi unsurlarla olan etkileşim ve uyumunda önemli bir etkiye sahip olacaktır. Bu dönemdeki çocuklar içindeki oldukları fiziksel ortamı seçmezler, bu yüzden çevre davranış ilişkilerinde yetişkinlere bağımlı durmdadırlar (Karaküçük, 2008).

Amerikada Masrafları Birleşmiş Milletler Çocuk Bursü tarafından karşılanan ve 'Pasifik Oaks Fakültesi' tarafından yapılan bir araştırmada çocukların ve çalışanların fiziksel alana olan ilişkileri çok önemli sonuçları ortaya koymuştur. Araştırma bulgularına göre, fiziksel alanların kalitesi ne kadar yüksek olursa, öğretmenlerin çocuklara karşı arkadaşça davranmaları artmaktadır. Fiziksel alanın kalitesine göre çocukların kendi kendilerine yapacakları aktivitelere daha çok katıldıkları görünürken, diğer insanlara karşı daha iyi davrandıkları ortaya çıkmıştır. Alanın kalitesi düşük olduğunda ise çocuklar, daha az ilgili ve daha az katılımcı olmuşlar, ayrıca öğretmenlerde duyarlı olmayan davranışlar sergilemişlerdir. (Kıldan, 2007)

Şekil: 3 ve 4’de Anaokul sınıfından bir örnek görülmektedir.

(Şekil:3) anaokul sınıfı (URL<3)

(Şekil:4) anaokul sınıfı (URL<4)

Okul bahçesine taşların uğur böceği veya hayvan desenleri şeklinde figürlar verilerek boyanması, saksılardan dekoratif figürler yaratmak, tahtadan ahşap ve patlak araba lastiğinden kum havuzu yaratmak, eski bir sandalyeden salıncak yapmak çocukların ve ebeveynlerin ilgisini çekerek güzel ve ilham veren tasarımlar uygulanabilir. Şekil: 5’de Geri dönüştürülmüş materyallerden üretilen bahçe elemanları görülmektedir.

(Şekil:5) Geri dönüştürülmüş materyallerden üretilen bahçe elemanları(URL<5)

Şekil: 6'da Eski arabaları çiçek bahçesine dönüştürülen araba lastikleriyle çeşitli hayvan şekilleri yapılan ve okul bahçesine dekoratif bir alan yaratılan örnek tasarımlar görülmektedir.

(Şekil:6) Eski eşyaları yeniden kullanarak çocuklar için üretilen bahçe donatıları (URL<5)

Şekil: 7'de Çocuklar için yaratılan eğlenceli sportif alanlar görülmektedir.

(Şekil:7) Çocuklar için yaratılan eğlenceli sportif alanlar (URL<5)

2.3. Çocuk ve Mekan

"Çocuk ve mekan" kavramlarının beraber kullandığı ortamda, yalnızca çocuk için yapılmış olan mekanların ve çocuğun nasıl algıladığı değil, çocuğun içinde bulunduğu, yetişkinlerle birlikte deneyimlediği, ve günlük yaşamında kişisel gereksinimelerine karşılık gelen mekanlar da anlaşılmalıdır. Çocuklar için mekan tasarlanırken, önceden tecrübe edilmiş modeller, çocuklar adına verilen kararlar ile sevecekleri düşünülen renkler, doku, şekil, ve karakterler, yetişkinin algısına dayalı şekilde bir araya getirilmektedir. Tasarımı sınırlandırarak çocukların bu sınırlı mekanlarda yaratıcılıkları yok edilmektedir (Yılmaz, 2010).

(Churchman, 2003)'a göre çocukluk dönemi, yetişkinler tarafından kısa süren bir dönem olarak düşünülmektedir. Siyasi anlamada güce sahip olmayan ve oy kullanma hakkından mahrum olmaları, toplumsal bir grup oluşturan çocukların kente ait istek ve beklentilerini kamusal alanda ifade edemedikleri bu yüzden kentlerin tasarımında çocukların düşünülmemesine sebep olmaktadır.

Çocuklar mekanı algıladıkları süreç boyunca mekanla fiziksel etkileşime geçerler. Renk, çocuk için bir ikazcıdır. Çocuklar, ilginç renkleri tercih ederler. Mesela kırmızı her yaş döneminde beğenilen bir renktir.

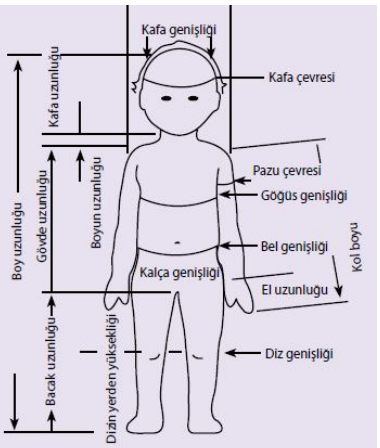
Mimarlık üzerine temellendiren, çocuk ve mekan üzerinde yapılan okumalarda:

- Çocuklara, çocuk dili ile algılama mimarlığın anlatılması, çocukların mimrlık disiplininde çocuğun yalın ve kolay açısını değerlendirmek.
- Algıları hala şartlanmamış çocukların yaratıcılıklarını destekleyerek onlara konuşma ve düşünme fırsatı verilerek, çocuk mimarlık kültürünü katkıda bulunmak.
- Kentlilik bilincini çocuklarda gelişmesine katkıda bulunmak amaçlanmalıdır (Yılmaz, 2010).

Fiziksel çevre, çocuğun gelişiminde önemli bir rola sahiptir. Çocuğun gelişim dönemlerine pararel gelişen görsel algısı özellikle, çocuğun varlık alanını , yani oluşturan oyun malzemeleri ve oyun mekanı tasarımında göz önüne bulundurmalıdır. Çünkü oyun, çocuğun içinde bulunduğu yaşamı kavramasıdır ve oynadıkça çocuğun duyuları keskinleşmektedir. Bu nedenle yaşlara göre oyun araçlarını bilmek ve çocuğun içinde bulunduğu her mekanda kesintisiz oyun ortamı sağlayarak, oyun gereksimini en iyi şekilde karşılamak gereklidir. Bu doğrultuda, endüstriyel tasarım ölçeğinde oyun araçları tasarımında, mimari ölçekte çocuk odası, kreş, anaokulu, çocuk hastanesi gibi

yapılan içmekan ve dış cephe tasarımlarında, kentsel tasarım ölçeğinde çocuk bahçesi tasarımında çocuğun görsel algısı ve gelişim özellikleri dikkate alınmalıdır.
Şekil: 8'de: 2-4 yaş arası çocuklar için kullanılan beden ölçüleri görülmektedir.

Yaş	2 yaş	2.5 yaş	3 yaş	4 yaş
Boy uzunluğu (cm)	86.4	91.2	95.3	103.9
Kafa uzunluğu	19.1	19.3	19.6	19.8
Kafa genişliği	14	14.1	14.2	14.5
Kafa çevresi	49.8	50	50.3	50.5
Boyun uzunluğu	2.5	2.5	3	3.3
Gövde uzunluğu	34.5	36.1	36.3	38.1
Omuz genişliği	22.4	22.9	23.6	24.6
Göğüs çevresi	50.8	51.6	52.1	52.8
Karın genişliği	46.2	46.7	47	51.6
Kalça genişliği	14.5	15.2	15.7	17.5
Kol uzunluğu	37.1	39.4	41.7	42.4
Pazu çevresi	15	15.5	16.3	16.8
El uzunluğu	10.7	11	11.9	12.4
Bacak uzunluğu	31.2	34.3	37.1	43.7
Diz genişliği	6.6	6.7	6.9	6.9
Dizin yerden yüksekliği	24.4	25	26.4	28.7
Oturma yüksekliği	23	24	27	33
Oturma derinliği	17	18	20	24
Yaklaşık ağırlık (kg)	12	13.6	14.6	17.2

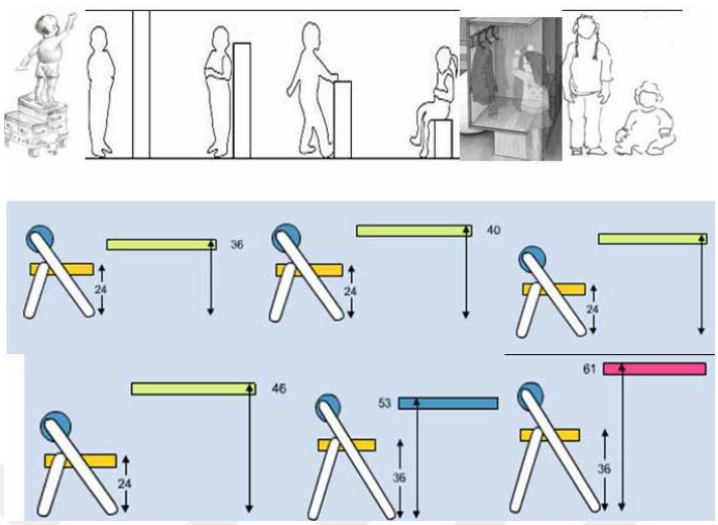

(Şekil: 8) Tasarım önerierileri geliştirilirken çocuklar için kullanılan beden ölçüleri. (SURUR, 2016)

Çocuklara çevrelerini keşfetme fırsatı verilmelidir. Çocuklar, farklı boyutlardaki blokları inşa etmekten ve çeşitli oyuncakları birleştirerek şekil oluşturmaktan haz duyarlar. Çeşitli boyutlardaki karton kutular, oyun hamuru, kil, çamur gibi malzemeler: çocukların şekil algısını, renkli boncuklar, resimli küpler, toplar: renk algısını, üst üste ve iç içe koyulabilen kutular: şekil ve boyut algısını ve sokulup takılabilen oyuncaklar, çivi ve çivi tahtası setleri, nesneler arasında ilişki kurabilme becerisini geliştirmektedir. Dolayısıyla çocuklarla yetişkinlerin görüş açıları farklıdır. Çocukların görme alanı yetişkinlere göre daha dardır. Bu yüzden çocuk odasında göz düzeyinde pencereler tasarlanmalı, mobiliyalar çocukların boylarına uygun olmalıdır. Çocuklara göre seçilen malzemeler onların yeteneklerini ve özgüvenlerinin desteklenmesine imkan verir. Böylelikle çocuğun bedensel, ruhsal ve zihnsel, gelişimine pozitif katkı yapılmış olacaktır. (Çukur&Delice, 2011).

İç mimari tasarımın da mutlak şartlarından biri olan "ergonomi"dir. Çocuğun sürekli değişen beden ölçülerine ve hareket yeterliliklerine destek verebilecek mekân ve mobilya tasarımı esas alınarak bu bağlamda eskiz çalışmalarında sınıflar çocuk ve yetişkin ergonomisine uygun modüler olarak tasarlanmış mobilyalarla desteklenmiş; mobilyaların tasarımında ihtiyaç halinde kullanıcı boyutlarına uyarlanabilir olma özelliği taşımasına dikkat edilmiştir. (SURUR, 2016)

Şekil 9da' ergonomi, hareket yeterlilikleri ve davranış şekilleri mobilya ilişkileri tesbitleri için üretilen eskizler görülmektedir.

(Şekil: 9) Ergonomi, hareket yeterlilikleri ve davranış şekilleri mobilya ilişkileri tesbitleri için üretilen eskizler (SURUR, 2016).

2.3.1. Işık, Renk ve Doku

Çocukların bulundukları mekanlarda özellikle doğal ışık, çocukların evden uzakta kapalı bir mekanda iken, güven duygusunu etkileyen bir etkendir. Doğal ışıktan yeterince yararlanamayan iç mekanlarda ise, yapay aydınlatma olabildiğince saklı ya da duvardan yansıtılarak dolaylı olarak ortama sunulmaktadır. Mekanın içerisinde bulunan çocukların duyu olarak iletişim içinde oldukları mekanın duvarları, malzemelerin rengi çocukların algı süreçlerini etkileyen bir faktördür. Kırmızı gibi canlı renkler, çocuğun heyecan ve hareket gibi duygularını etkilerken, mavi ve koyu yeşil renkler ise sakinliği vurgulayan renklerdendir.

Derin konsantrasyonun çocuğun öğrenme sürecini etkileyen bir faktör olduğunu savunan Montessori ise çocuğu sarmalayan mekan bileşenlerinin ve çocuğun üzerinde çalıştığı masa, halı vb. donatıların çocuğun konsantrasyonunu bozmaması yerine olabildiğince açık renklerde ve doğal dokular kullanılarak tasarlanması gerektiğini, çocuk ölçülerine uygun olarak tasarlanmış malzemelerin sınıf içinde çocukların taşıyabileceği hafiflikte olmasını ve ahşap başta olmak üzere üretilmiş ve doğal malzemelerden olmasının, çocuğun doğayı tanıma sürecini hızlandıracağı için oldukça önemli olduğunu söyler. Çocuğun çalıştığı materyalin ise amacına uygun olan çarpıcı renklerde olmasının çocuğun materyale daha uzun süre odaklanmasını sağlayacağını

belirtir. (Çanakçıoğlu, 2012). Şekil 10'da Doğal malzemelerle çalışma yapan çocuklar görülmektedir.

(Şekil : 10) Doğal malzemelerle donatılmış bir Montessori sınıfında içleri renkli konilerle çalışma yapan çocuklar (Çanakçıoğlu, 2012).

Okulda yalnızca ana renkler kullanılır. İç mekanların duvar boyalarının özellikleri: rutubet almayan, havayı geçiren, kolay temizlenebilen ve kokusuz olmasıdır. Tavanların sağlık açısından daha uygun olan kireçle boyanması daha faydalı olmaktadır. Eğitim ortamının duvarları, çocukların çalışmalarına göre aynı veya farklı renk ve cinste olabilir. Örneğin çocukların boya sıçratma etkinliklerine göre sanat köşesinin duvarları kolay temizlenebilmesi için yağlı boya vb ile boyanabilir. Köşelerin yerleşimi diğer köşeleri rahatsız etmeyecektir. Örneğin kitap köşesinin yanına müzik köşesi yer almamalıdır. Bu gibi durumları eğitimci önceden hesaplayıp ve ona göre sınıf düzenini oluşturacaktır. Köşeler ısı, ışık, gibi önemli unsurlar göz önüne alınarak hazırlanacaktır. Renk, ısı, ışık gibi faktörlar köşelerin ilgi çekiciliğini etkilemektedir. (Solak, 2007)

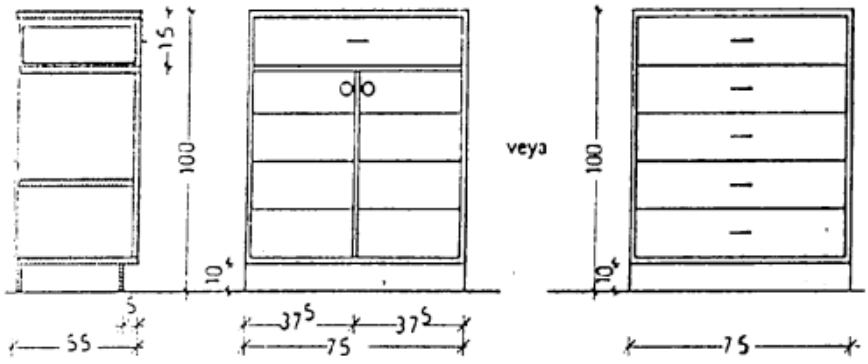
2.4. Anaokulunun Planlama İlkeleri:

Okul öncesi dönem, yaşamın ilk basamaklarındaki çocuk-bireyleri kapsar. Bu dönemdeki çocuklar, yetişkinlerden farklı olarak, içine doğdukları *fiziksel çevre*lerini seçemez ya da oluşturamazlar. Bu nedenle çevre-davranış ilişkilerinde edilgin ve yetişkinlere bağımlı durumdadırlar. *Oyun ve öğrenme* etkinliklerinin çokça yer aldığı okul öncesi dönemde, hem gelişim görevlerinin yerine getirilmesi hem de sağlıklı/korunumlu büyüme açısından fiziksel koşulların diğer bir deyişle çocukların içine girip çıktıkları çevre ve davranış alanlarının öğrenme yaşantılarına ve gelişimin amaçlarına uygun düzenlenmesi önemlidir. (Karaküçük, 2008)

2.4.1. İç Mekân İlkeleri*:*

Okul öncesi eğitim kurumlarında etkinlik alanları düzenlenirken ısı, ışık, materyal, mobilyalar ve diğer malzemelerin bir bütünlük içinde düzenlenmeleri ve bu alanların birbirleriyle etkileşimleri oldukça önemli bir etkendir. Okul öncesi eğitim kurumlarında eğitim ortamlarının düzenlenmesi çocukların gelişimlerini, davranışlarını, birbirleri ve yetişkinlerle olan iletişimlerini etkilemektedir. (Özkubat , 2013)

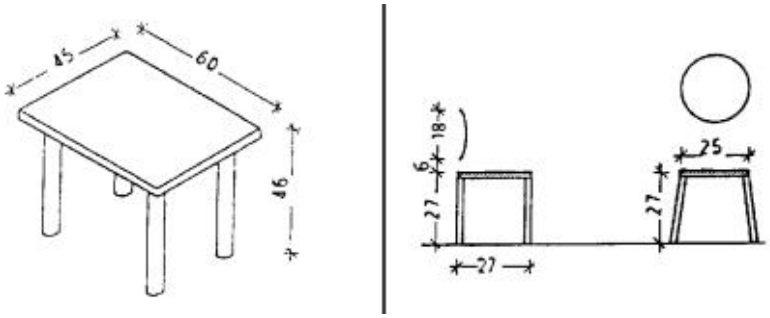
Şekil: 11'de okul öncesi eğitim malzemeleri için kullanılabilecek malzeleme dolabı örneği görülmektedir.

(Şekil: 11) Okul öncesi eğitim dolabı örneği (Anonim , 2013)

Sınıf içerisindeki mobilyalar çocukların yaş grubu ve gelişim özelliklerine uygun olmalıdır. Mobilyaların keskin köşeleri, çakılmış çiviler gibi tehlike yaratacak durumlar gözden geçirilmeli ve mobilya boyalı ise, boyanın çocuklara zarar vermeyecek nitelikte olması gerekmektedir. Sabitlenmesi gereken mobilyalar sabitlenmeli, sınıf içi mobilyaları ise kolay temizlenebilir, çok fonksiyonlu, rahatlıkla taşınabilir ve uyumlu

renklere sahip olmalıdır. (Özkubat , 2013) Şekil:12'de Okul öncesi eğitim masa ile oturma birimi örneği görülmektedir.

(Şekil: 12) Okul öncesi eğitimin masa ile oturma birimi örneği (Anonim , 2013)

İç mekânlarda ışık ve gölgelerden yararlanılabilen, farklı öğrenme merkezleri için ise aydınlık ve daha loş alanlar oluşturulabilir. Bununla birlikte sınıf içerisinde kullanılan renklerin de doğal bir atmosfer yaratması, küçük alanların olduğundan daha geniş görünebilmesi için açık renkler tercih edilmesi son derece önemlidir. (Kıldan, 2007)

Okul Öncesi Eğitim Kurumlarının İç Fiziksel Ortamları

Okul öncesi eğitim kurumlarının iç fiziksel ortamları: giriş holü, vestiyer, yönetici odası, çok amaçlı salon, öğretmen çalışma alanı, revir, oyun odası, yemek odası ve mutfak, tuvaletlerden oluşmaktadır.

Giriş Holü: Okul öncesi eğitim kurumlarında, binaya giriş çıkışların yapıldığı ve ilk izlenimlerin edinildiği alanlardır. Giriş yeri bireyler üzerinde pozitif etki bırakacak velilerin rahatça girip çıkarmalarına imkân sağlayacak ve göze hoş görünür biçimde düzenlenmiş olmalıdır. Girişte tertip edilebilecek küçük bir antre ve burada kullanabilecek güvenlik kemerası, okula yapılan giriş çıkışlarını denetlenebilmesi açısından önem kazanmaktadır. (Anonim , 2013) Şekil:13'de Anaokulu giriş holü örneği görülmektedir.

(Şekil: 13) Anaokulu giriş holü (URL<6)

Vestiyer: Bu alanların kullanım amaçları doğrultusunda okulların giriş çıkış yapılan bölümlerinde konumlandırılması gerekmektedir. Çocukların terlik, ayakkabı, palto, şapka vb. elbiselerini koyabilecekleri bölümler içermeli ve zorunlu olmadıkça oyun odasının içinde olmamalıdır. Çocuklara kullanım kolaylığı sağlaması için 15 cm. aralık ve 1m. yüksekliğinde olması dikkate alınmalıdır. (Karaküçük, 2008) Pastel ve sıcak renkler ve çocukların ilgisini çekebilecek özel tasarım ürünler tercih edilmelidir. Şekil:14-15'de Anaokulu vestiyer örneği görülmektedir.

(Şekil: 14) Anaokulu vestiyer(URL<7)

(Şekil: 15) Anaokulu vestiyer (URL<8)

Yönetici Odası: Bu oda yöneticilerin; öğretmenler, veliler ya da diğer personelle toplantılar yapacağı bir ortamdır. Resmiliği ortadan kaldırarak ailelerle yönetim arasında etkili bir iletişimin kurulmasına olanak sağlamak amacıyla, yönetim odası girişte ailelerin görebileceği ve ulaşabileceği bir yerde düzenlenmiş olmalıdır. Bu odada fotokopi, faks, telefon, bilgisayar gibi araçlar bulunmaktadır. (Anonim , 2013) Şekil:16'de Anaokulu yönetici odası görülmektedir.

(Şekil: 16) Anaokulu yönetici odası (URL<9)

Çok Amaçlı Salon: Okul öncesi eğitim kurumlarında, gerek ailelerle toplantı düzenlemek, gerekse konferans salonu olarak kullanmak amacıyla bu salon bulunmalıdır. Bu salon gerektiğinde sinema ve tiyatro gösterileri için kullanılabileceği gibi, yıl sonu sergileri için de kullanılabilir. (Anonim , 2013) Şekil:17'de Anaokulu çok amaçlı salonu örneği görülmektedir.

(Şekil: 17) Anaokulu çok amaçlı salon (URL<10)

Öğretmen Çalışma Alanı: Bu alanların hazırlanması dinlenme ve ihtiyaç duyulan hazırlıkların yapılması için önemlidir. Bu alan, telefon konuşmaları, grupla okuma etkinlikleri karşılamak için gereklidir. (Özkubat , 2013) Bu odada öğretmenlerin kolayca ulaşabilmeleri için küçük bir kütüphaneye yer verilir. Bu ortamda her öğretmen için bir dolap ve ortak bir telefon, küçük bir buzdolabı, masa ve sandalyeler bulunmaktadır. Şekil: 18'de Anaokulu öğretmen odası örneği görülmektedir.

(Şekil: 18) Anaokulu öğretmen odası (URL<11)

Revir: Çocukların sağlık durumlarının takibi, bir kaza durumunda ilk yardım uygulamaları yapılan mekandır. Ayrıca, tabanın yıkanabilir olması ve odada lavabo bulunması gerekmektedir. (Özkubat , 2013) Aydınlık ve ısı ayarlı, içinde sağlık araç gereçleri, boy-kilo ölçme aracı, paravan, kontrol masası, ilaç dolabı bulunan bölüm olarak düzenlenmelidir. (Karaküçük, 2008) Okul Öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliği'nin 6. bölümünün 53. maddesinde "Okul öncesi eğitim kurumlarında, kaza ve acil durumlarda kullanılmak üzere standartlara uygun olarak ilk yardım dolabı ile ilk yardım çantası ve bunlara ait araç ve malzeme bulundurulur." ifadesi kullanılmaktadır. (Kubanç, 2014) Şekil: 19'da Anaokulu revir odası örneği görülmektedir.

(Şekil: 19) Anaokul revir odası (URL<12)

Oyun Odası: Anaokullarında en çok ihtiyaç duyulan ve işlevsel açıdan en yoğun trafiğe sahip olan oyun odası büyük bir önemle ele alınmalıdır. Oyun odasının boyutsal özellikleri, kullanma kapasitesi ve etkinliklerin çeşitliliğine göre ayarlanmalıdır. (Kubanç, 2014) Şekil: 20'de Anaokulu oyun salonu örneği görülmektedir.

(Şekil: 20) Anaokulu oyun salonu (URL<13)

Yemek Odası ve Mutfak: Günlük yemeklerin pişirildiği ve servis yapıldığı mutfaklar, kurumun diğer bölümlerine koku gitmemesi için sınıflardan ve oyun odalarından uzakta tasarlanmalıdır. Ayrıca kuru gıda deposu ve soğuk deponun da mutfağa yakın bir mekânda planlanması gerekmektedir. Mutfakta fırın, buzdolabı, bulaşık makinesi, ocak gibi gerekli malzemeler bulunmalıdır. (Anonim , 2013) Masaların yerden yüksekliği 60 santimetre, sandalyelerin yüksekliği 35 santimetre olmalıdır. Sağdan sola doğru buzdolabı, tezgâh, ocak, işlevsel dolaplar, havalandırması, temizliği ve güvenliği düşünülmüş olmalıdır. (Karaküçük, 2008) Şekil: 21'de Anaokulu mutfak ve yemek salonu örneği görülmektedir.

(Şekil: 21) Anaokulu mutfak ve yemek salonu (URL<14)

Tuvalet: Tuvaletler, sınıflara yakın alanlarda bulunmalı, çocukların boylarına uygun olmalıdır. Tuvaletlerin temizlik şartlarına uygun olmaları ve düzenli aralıklarla temizlenmeleri de dikkat edilmesi şart olan bir diğer önemli husustur. (Özkubat , 2013) *Lavabo-WC* bölümleri, doğal aydınlatma ve havalandırması olan ve çocukların beden ölçülerine uygun düzenlenmiş olmalı, her altı çocuğa bir lavabo, dört-beş çocuğa bir klozet düşmesi gerektiği belirtilmektedir. Taban, kaymayan kolay temizlenebilir malzemeden yapılmalıdır. (Karaküçük, 2008) Tuvaletlerin kapısız veya açık tasarlanması öğretmen kontrolünde şahsi temizliğin yapılması açısından önemlidir.

Şekil: 22-23'de Anaokulu tuvaleti ve lavabo örneği görülmektedir.

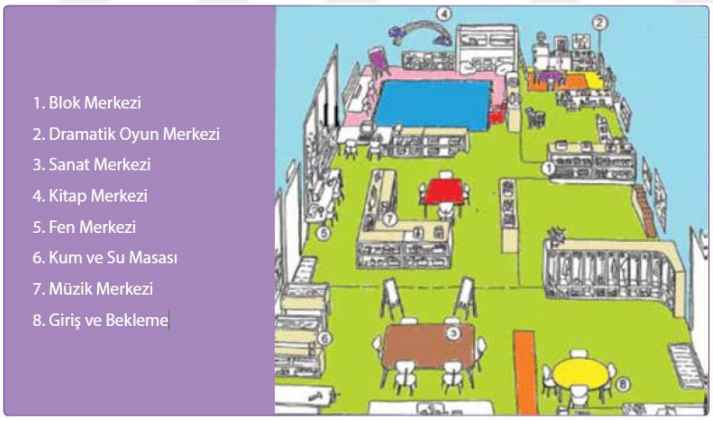

(Şekil: 22) Anaokulu tuvaleti (URL<15)

(Şekil: 23) Anaokulu lavabosu(URL<16)

Bu alanların dışında sınıf içerisinde, okul öncesi eğitim programı doğrultusunda hazırlanmış öğrenme merkezleri bulunmalıdır. Okul öncesi eğitim kurumlarında bulunabilecek ilgi köşeleri, blok köşesi, masa oyuncakları köşesi, sanat köşesi, kitap köşesi, fen ve doğa köşesi, kum ve su köşesi, müzik köşesi, giriş ve bekleme, geçici ilgi köşesi (bilgisayar köşesi) vs. dir. Şekil:24'de Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Müdürlüğü'nün söz konusu raporlarında yayınlandığı sınıf görseli görülmektedir.

(Şekil: 24) Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Müdürlüğü'nün söz konusu raporlarında yayınlandığı sınıf görseli (Doğru, 2009)

Blok köşesi: Çocukların büyük ve küçük motor kaslarını destekleyen düşünerek, sebep-sonuç ilişkisi kurarak, soru sorarak ve deneyerek öğrenmelerini sağlayan ve yaratıcılıklarını destekleyen bir etkinlik alanıdır. Grupla oynama, yardımlaşma, bloklarla yapılan değişik düzenlemeler içinde canlandırılan roner sosyal gelişime etkisi yönünden de yararlıdır. Çocukların yeni ve değişik ürünler yaratması, başarı elde etmesi kendilerine güvenlerinin artmasına yardımcı olmaktadır. (Çelik&Kök, 2007) Blokların olduğu köşede değişik büyüklük ve şekillerde ve her

birinin üzerinde hangi rafta olduğuna dair bilgiler (işaretler) yer almalıdır. (Kıldan, 2007) Şekil: 25'de Anaokul sınıfından blok köşesi örneği görülmektedir.

(Şekil: 25) Blok köşesi (URL<17)

Dramatik Oyun Merkezi: Bu köşede çocuklar birbirleriyle etkileşime geçerek bir çok hayali role bürünebilirler. Bu roller kimi zaman bir otorite figürü (doktor, öğretmen, abi, polis, anne, baba gibi), kimi zaman tehlikeli/riskli bir mesleğe sahip olanlar (asker, araba yarışçısı gibi) hatta kimi zaman da kötü şeyler yapan kişiler olabilir (hırsız, canavar gibi). Sebep-sonuç ilişkilerini, sosyalleşmeyi, problem çözmeyi, yaratıcılıklarını geliştirirken aynı zamanda da dil gelişimlerini geliştirirler. (URL<1) Şekil: 26'da anaokulu sınıfından dramatik oyun merkezleri örneği görülmektedir.

(Şekil: 26) Dramatik Oyun Merkezileri (URL<18)

Okul öncesi eğitim kurumlarında bulunması gereken köşelerden biri olan kukla köşesinin zenginliği, hem çocuklara hem de öğretmene kaliteli bir eğitim fırsatı sağlar. Kukla köşesinde; el kuklaları, diz üstü kuklalar, avuç kuklası, eldiven kukla, tahta kaşık kukla, parmak kuklaları, ipli kuklalar, çorap kuklası, kese kağıdı kuklası, yüzük kuklası, masa kuklası ve gölge oyunları için hazırlanmış yeterli sayıda kukla ve kukla sahnesi bulunmalıdır. (Çelik&Kök, 2007) Şekil: 27'de Anaokul sınıfından kukla köşesi örneği görülmektedir.

(Şekil: 27) Kukla köşesi (URL<19)

Sanat köşesi: Bu köşe, sınıfın aydınlık ve suya yakın bir yerinde bulunur. Aynı zamanda bu köşenin yoğun dolaşım (sirkülasyon) alanlarından uzak olması gerekir. Bu köşede, sanat işlerinin yapılabileceği masa ve sandalyeler ile malzelemelerin konacağı dolaplara gereksinim duyulur. (Anonim , 2013) Sanat köşesinde boya, paket, pastel, tebeşir, yapıştırıcı, makas, oyun hamuru ve temizlik malzemeleri olmalıdır. (Kıldan, 2007) Şekil:28'de Anaokulu sınıfından sanat köşesi örneği görülmektedir.

(Şekil: 28) Sanat köşesi (URL<20)

Kitap Köşesi: Okul öncesi eğitim kurumlarında kitap köşesinin oluşturulması, çocukların kitap sevgisi kazanması açısından önem taşımaktadır. Kitaplar raflara yerleştirilmeli ancak bu raflar çocukların kitapları kolayca alıp koyabilecekleri yükseklikte olmalıdır. (Çelik&Kök, 2007) Şekil: 29'da Anaokul sınıfından kitap köşesi örneği görülmektedir.

(Şekil: 29) Kitap köşesi (URL<21)

Fen, Doğa ve Matematik Köşesi: Çocukların deney, gözlem yaptığı bitki, hayvan yetiştirdiği ve koleksiyonlar oluşturduğu bir köşedir. Çocuklar bu köşede çalışırken karşılaştırma yapmayı, sınıflama yapmayı neden-sonuç ilişkisi kurma, gözlemler yapma, tahminde bulunma gibi yeteneklerini geliştirirler. Bu köşede bulunacak malzemeler gerçek malzemeler olmalıdır. (Çelik&Kök, 2007) Şekil: 30'da Anaokul sınıfından Fen, doğa ve matematik köşesi örneği görülmektedir.

(Şekil: 30) Fen doğa ve matematik köşesi (URL<22)

Kum ve Su Masası: Dinlendirici, akıcı ve rahatlatıcı niteliği nedeniyle ana okulları için en popüler ve en eğitici köşelerden biridir. Kum ve su köşeleri çocukların hem duygusal hem de sosyal gelişimleri için önemlidir. (URL<2) Kum ve su köşesinde çocuklar bazı nesnelerin neden batıp, bazılarının neden batmadığını öğrenmek için değişik etkinlikler yapabilmelilerdir. (Kıldan, 2007). Şekil:31'de Anaokul sınıfından kum ve su masası örneği görülmektedir.

(Şekil: 31) Kum ve su masası (URL<23)

Müzik Köşesi: Müziğin insanın biyolojik varlığıyla ilişkisi üzerine bir yaşından küçük bebekler üzerinde yapılan araştırmalar ve deneyler "insanın müziği doğuştan algılamaya hazır olduğu" sonucunu ortaya çıkarmıştır. Müzik çalışmaları çocuklann sesleri algılamasını, sesleri tanıyabilmelerini ve sanata yatkın olmalarını amaçlamaktadır. (Çelik&Kök, 2007) Müzik ve hareket köşesinde müzik aletleri Cd ya da kaset bulunmalıdır. Bu köşe çocuğun müzik dinleme ve değişik hareketleri yapma olanağını sağlayabilmelidir. (Kıldan, 2007) Şekil:32'de Anaokul sınıfından müzik köşesi örneği görülmektedir.

(Şekil: 32) Müzik köşesi (URL<24)

Eğitici Oyuncaklar (masa oyuncaklan) Köşesi: Eğitici oyuncaklar çocukların algılamasını, kavram oluşturma, problem çözme, karşılaştırma, akılda tutma, karar verme, benzerlik ve ayrılıkları fark etme, zihinde canlandırma yeteneklerini geliştirir. (Çelik ve Kök, 2007). Masa oyunlarında bulmaca ve farklı oyunlar çocukların şekil yapabileceği, eşleştirebileceği şekilde olmalıdır (Kıldan, 2007). Şekil: 33'de Anaokul sınıfından masa oyuncakları örneği görülmektedir.

(Şekil: 33) Masa oyuncaklan köşesi (URL<25)

Bilgisayar Köşesi: Sesli köşelerden ve sanat köşesi gibi zarar verebilecek köşelerden uzak düzenlenmelidir. Bilgisayar duvara karşı yerleştirilerek kabloları için ihtiyaç duyulan güvenlik tedbirleri alınmış olmalıdır. Bilgisayar köşesi için bilgisayar başına iki çocuk sandalyesı bulundurulmalıdır. (Anonim , 2013) Şekil:34'de Anaokul sınıfından bilgisayar köşesi örneği görülmektedir.

(Şekil: 34) Bilgisayar köşesi (URL<26)

2.4.2. Dış Mekân İlkeleri

Okul öncesi eğitim kurumlarının dış mekânları, iç mekânlarda verilen eğitimin bir uzantısı olarak kabul edilmekte ve kazanılan deneyimleri pekiştirmeye yarayan ortamlar olarak değerlendirilmektedir. Bu alanların tasarımları, çocukların gelişim özellikleri dikkate alınarak yapılmalıdır.

Okul Öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliği'nin 6. Bölümünün 53. Maddesinde, "Okul öncesi eğitim kurumlarında eğitim etkinliklerinin sağlıklı ve uygun bir ortamda gerçekleştirilebilmesi için oyun alanı ile bahçenin bulunması ve amacına uygun olarak düzenlenmesi esastır. Bu düzenleme yapılırken; trafik eğitim pisti, kum havuzu, bahçe oyun araçları, ayrı olarak çocukların fen ve doğa çalışmaları yapabilmeleri için yeterli toprak alan bulundurulmasına özen gösterilmelidir." ifadesi kullanılmaktadır. (Kubanç, 2014) Şekil:35-36'de Anaokulu yarı açık oyun elemanı görülmektedir.

(Şekil: 35) Yarı açık oyun elemanı (URL<27)

(Şekil: 36) Yarı açık oyun elemanı (URL<27)

Dış mekânlar, çocukların yaratıcılıklarını kullanmalarına, doğayla ilişki kurmalarına, sosyalleşme ve özgürce hareket edebilmelerine zemin hazırlamaktadır. Bedensel hareket, okul öncesi dönemde, çocuğun gün içerisinde sık sık hareket etme becerisini kullanabilmesi için önem taşımaktadır. Şekil: 37'de çocukların özgürce hareket edebileceği doğal oyun ortamı görülmektedir.

(Şekil: 37) Çocukların özgürce hareket edebileceği doğal oyun ortamı (URL<28)

Bir okulda çocuklar kendilerini güvende hissetmek isterler. Kendisini güvende hisseden bir çocuk hem akademik hem de sosyal olarak daha olumlu davranışlar sergileyecektir. Beklentilerle birlikte okul alanlarının tehlikelerden de uzak olması gerekir. (Özkubat , 2013) Sınıf ve okul çevresinin tasarımı çocukların öz saygı, aitlik duygusu ve kendi dünyalarındaki kararsızlık gösteren diğer duygularını kontrol etmede de etkilidir. (Kıldan, 2007)

Oyun alanlarının düzenlemesinde dikkat edilmesi gereken özellikler:

Kum ve Su Oyun Alanı: Kum, su oyun alanı, çocukların en çok ilgisini çeken oyun alanlarındandır. Bu alanda kullanılan kum zararlı maddelerden arındırmış olmalıdır. Kürek, kova, elek vb. araçlar kum-su oyunlarında çocukların kullanabileceği araçlardandır. Kum-su oyun alanını yan yana düzenleyerek çocukların oyunlarına zenginlik katmak mümkündür. (Anonim , 2013)

Şekil:38'de Anaokul su oyun alanı örneği ve Şekil:39'da Anaokul kum oyun alanı örneği görülmektedir.

(Şekil:38) Su oyun alanı (URL<29) **(Şekil 39)** Kum Su oyun alanı (URL<30)

Dramatik Oyun Alanı: Bu alanda çocuklar birçok farklı hayali oyunlar oynamaktadırlar. Bu alanda ahşap kulübe, gemi ve araba gibi farklı fiziksel özelliklere sahip yapılar oluşturulabilir. Dramatik oyun alanının yanına kum-su oyun alanı düzenlenerek, çocukların hayal dünyalarını genişletmelerine ve daha eğlenceli oyunlar oynayabilmelerine olanak sağlanabilir sandık, kayık, tahta parçaları vb. (Anonim , 2013) Şekil: 40'de Dramatik Oyun Alanı görülmektedir.

(Şekil: 40) Dramatik oyun alanı(URL<31)

Büyük Motor Oyun Alanı: Tırmanma merdivenleri, salıncaklar, kaydıraklar, bisikletler, arabalar, tramplen, tahterevalli, dönme dolap, yaylı aletler, araba lastikleri, yürüme tahtası ve tüneller gibi birçok oyun aracı bu oyun alanında bulunabilmektedir. Tırmanma merdivenleri çocukların zevkle kullanabileceği oyun araçlarıdır. Bu merdivenlerde platform yüksekliği çocukların yaş gruplarına göre 60 cm-121 cm arasında değişebilmektedir. Tırmanma merdivenleri, çocukların yaşlarına güre basit ve karmaşık yapıda olabilmektedir. Tırmanma merdivenlerinden düşmelere karşı önlem alınmış olmalıdır. Tırmanma merdivenlerinin zemininde asfalt, toprak ve beton gibi sert zemin kaplamalar kullanmamalıdır. Gevşek kum, saman, kuru yapraklar, kauçuk, talaş vb. malzemeler bu bölge için uygun olabilmektedir.

Salıncaklar, çocukların en çok sevdiği oyun araçları olmasının yanı sıra, en çok kazalara neden olan araçlardır. Salıncaklar, diğer oyun araçlarından en az 275 cm uzaklıkta olmalı ve güvenlik kemeri bulunmalıdır. Küçük bir salıncağın yerden yüksekliği yaklaşık 91 cm olmalıdır. Salıncakların bulunduğu alan ince kumla döşenmiş olmalıdır. Bisikletler için ayrı yollar yapılarak rahat bir ortamda bisiklet kullanmalarına olanak sağlanmalıdır. Bisiklet yolları üzerine tüneller, köprüler vb. ögeler yapılarak bu ortamlar ilgi çekici duruma getirilmelidir (Anonim , 2013). Şekil: 41'de Açık oyun alanlarında çocukların bedensel hareketlerini destekleyen araçlar görülmektedir.

(Şekil: 41) Çocukların bedensel hareketlerini destekleyen oyun alanları (URL<32)

3. DÜNYA ÜZERİNDE OKUL ÖNCESİ EĞİTİM MODELLERİ

Okul öncesi eğitim programları ülkedeki yaygın eğitim görüşüne ve buna bağlı olarak okul öncesi eğitimiyle gerçekleştirilmesi düşünülen amaçlara göre şekillenir. Hazırlanan okul öncesi eğitim programları yenilikçi, yaratıcı, kendi problemlerini çözebilecek kadar kuvvetli, olayları yaratıcı bir şekilde değerlendirebilen, kendilerinin ve diğer kültürlerin değer yargılarını ve anlayışlarını izah edebilen ve bütün bu özelliklerini insanlık yerine kullanabilen bireylerin yetişmesine temel oluşturmalıdır. Erken çocukluk eğitim modellerine doğrudan çocuğa hizmet veren, eğitim kurumları tarafından yürütülen programlarken, bazı programlar çocuğun yakın çevresini yani ailesini desteklemeyi amaçlar. Dünya üzerinde okul öncesi eğitimde farklı modeller uygulanmaktadır. Bu modeller ülkelerin eğitim sistemlerine okulların hedeflerine ve çevre koşullarına göre değiştirmektedir. Bunların içinde en yaygın olanları aşağıda sıralanmıştır:

1. Reggio Emilia Alternatif Eğitim
2. High Scope okulları
3. Waldorf okulları
4. Orman okulları
5. Montessori okulları

3.1. Türkiye'de Okul Öncesi Eğitim

Türkiye'de okul öncesi eğitim "Erken Çocukluk Eğitimi" olarak da adlandırılan okul öncesi eğitim, çocuğun doğumundan, ilköğretime başladığı güne kadar geçirdiği 0-6 yaşları kapsamına alan ve çocukların tüm gelişimlerini, toplumun kültürel değerleri doğrultusunda gerçekleştirmeye çalışan, duyguların gelişimini ve algılama gücünü arttırarak akıl yürütme sürecinde çocuklara yardımcı olan ve yaratıcılığını geliştiren; çocukların milli, manevi, ahlaki, kültürel ve insani değerlere bağlılığını sağlayan; kendini ifade etmesine, öz denetimlerini sağlayabilmesine ve bağımsızlık kazanmasına olanak sağlayan, sistemli bir eğitim sürecidir. (DERMAN&BAŞAL, 2010)

Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığı tarafından ve bu bakanlıkların izniyle açılmış olan okul öncesi kurumların çeşitli adlar altında çalıştıkları görülmektedir. Okul öncesi eğitimin verildiği kurumların en sık rastlananlar şunlardır:

1. Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okul öncesi eğitim kurumları

a. Bağımsız anaokulları (37–72 aylık çocuklara yönelik)

b. İlköğretim bünyesindeki anasınıfları (61–72 aylık çocuklara yönelik)

c. Kız meslek liseleri bünyesindeki uygulama anaokulları ve anasınıfları

2. Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumuna bağlı okul öncesi eğitim kurumları

a. Çocuk yuvaları

b. Çocuk bakımevleri

c. Çocuk kulüpleri

d. Çocuk evleri

3. Üniversitelerin bünyelerindeki okul öncesi eğitim kurumları

4. Çalışma Bakanlığına bağlı okul öncesi eğitim kurumları

5. Vakıf, dernek ve kooperatiflere bağlı okul öncesi eğitim kurumları. (YILDIRIM , 2008)

Türkiye'de okul öncesi eğitim tam gün ya da yarım gün olarak uygulanır. Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 20. maddesine göre okul öncesi eğitimin amaçları şunlardır:

1. Çocukların beden, zihin ve duygu gelişmesini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını sağlamak;
2. Onları ilköğretime hazırlamak;
3. Şartları elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetişme ortamı yaratmak;
4. Çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamaktır. (YILDIRIM , 2008)

Türkiye'de uygulanmakta olan MEB Okul Öncesi Eğitim programı da Montessori yaklaşımında olduğu gibi çocuğu merkeze alan bir program niteliği taşır. Programda öğretmenlerin çocuğun oynayacağı materyalı seçmesi için özgürlük tanıması gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca çocukların özgürce deneyimlerde bulunup rahat hareket edebildikleri ortamlarda daha iyi geliştiği kabul edilerek öğrenme merkezlerinin düzenlenmesine dikkat çekilmiştir. Çocuğun herhangi bir yetişkin müdahalesi olmaksızın tamamen kendi özgür iradesiyle bir işe başlaması ve o işi bitirmesi için gerekli ortamın düzenlenmesi programda yer almaktadır. (GÜRAL, 2015)

3.2. Türkiye'de Alternatif Okullar:

Eğitim öznesi 'insan' olan bir disiplin olduğu için, eğitimin epistemolojik olarak insanı nasıl biçimlendirdiği de kuşkusuz önemlidir. Alternatif eğitim ile birlikte anılan ' hümanizm' insanın doğuştan ' iyi' olduğu bilgisi üzerinde durur. Alternatif eğitimin, ülkemizde uygulama alanının yeterince gelişmemiş olmasından dolayı kavramsallaşmasında sorunlar barındırmaktadır. Alternatif Eğitim denildiğinde kendi içinde bir paradigma oluşturan, merkezine belirli felsefeleri yerleştirmiş; mevcut sisteme karşı olmaktan ziyade kendi işleyişini belirlemiş bir eğitimi anlatmaktadır. (Şahintürk, 2012)

Türkiye'de de okul öncesi eğitim alanında birçok çalışma yapılmaktadır. Bu çalışmalar okul öncesi eğitimden daha fazla çocuğun yararlanması, okul öncesi eğitimcisi yetiştirme, okul öncesi eğitim kurumlarının fiziksel koşullarının iyileştirilmesi ve okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan programın yenilenmesi gibi konuları içermektedir. Ancak çocuklar için yapılan bu çalışmalar belirli konularda yoğunlaşmaktadır. Dolayısıyla ülkemizde alternatif yaklaşımların uygulanması ve bu konuda bilimsel araştırmaların yapılması gereksinimi bulunmaktadır. Bu alternatif yaklaşımlardan biri olan Montessori eğitim yöntemi birçok ülkede uygulanmakta ve uygulamalar sonucunda çocukların gelişimleri üzerinde pozitif yönde ilerlemeler kaydettiği tespit edilmektedir. Ancak ülkemizde sınırlı sayıda olsa da son yıllarda Montessori yaklaşımının uygulanması okul öncesi eğitim alanında yeni modellerin denenmesi için fırsatlar yaratmaktadır. Montessori yönteminin temel felsefesine göre, insan doğuştan iyiye yöneliktir ve esas amacı kendini gerçekleştirmektir. (Toran, 2011)

Türkiye'de Montessori metodu, Reggio Emilia yaklaşımı, KIDS Özel İdeal Anaokulu, Waldorf pedagojisi ve orman okulu uygulananmaktadır. Ancak Türkiye'de yaygın olarak Montessori eğitimi verilmektedir. Bu eğitimin uygulandığı okulların

bulunduğu iller, ise İstanbul, Ankara, Antalya, Aydın, Balıkesir, Bursa, Denizli, Eskişehir, İzmir, İzmit, Konya, Manisa, Mersin, Samsun, Tekirdağ'dır. (URL<3)

3.3. Reggio Emilia Alternatif Eğitim

Reggio Emilia Yaklaşımı: Reggio Emilia Yaklaşımı, 1970 yılında II. Dünya savaşı sonrasında İtalya'nın kuzeyinde 150,000 nüfuslu bir kasabada anne babaların çocuklarının eğitim alabileceği bir okul kurma girişimiyle başlayıp, Loris Malaguzzi tarafından geliştirilen bir uygulamadır. Erken çocukluk eğitimine damgasını vuran, toplum temelli eğitim modellerine örnek niteliğindedir. Çocukların, her birine saygı duyulması ve beslenmesi gereken sayısız yaratıcı ve entelektüel becerileri kazandırmaktadır. Eğitim mekânları, mekânı kullanan tüm insanların ihtiyaçlarına yanıt vermelidir. (GÜLKANAT, 2015)

Eğitimin Amacı

Çocuğun gelişimini engelleyen 'duvar'ları çocuğun kendi kendine aşmasını amaçlamaktadır. İyi bir yurttaş olma, ilişkiler (sosyal & maddesel) kurma ve birbirine bağlılık üzerinde çok durulur. Çocuk ilişkiler aracılığıyla toplum içinde öğrenme sürecini yaşar.

Odak Noktası

'Çocuğun yüz dili' şeklinde kavramsallaştırılan çocuğun sembolik yolla kendini ifade etmesine odaklanılır. Bunlar: resim, çizim, kil, drama, hareket, dans, müzik, yemek, ekim-dikim, gölge ve çocuğun seçtiği diğer dillerdir.

Eğitim Ortamı

Ortam 'öğrenmenin kendisi' ve '2. öğretmen' olarak nitelendirilmekte, eğitim ortamının doğal bir ev ortamı havasında olması gerektiği vurgulanmaktadır. Okullar 'şehir'lere benzetilmekte ve okulda şehirdeki meydanlar gibi 'piazza' denilen alanlar bulunmaktadır. Okullarda 'atelier' denilen, içerisinde doğal malzeme ve sanat malzemeleri bulunan stüdyo ve laboratuvar karışımı bir çeşit atölye bulunmaktadır. (EKİCİ, 2015)

Şekil: 42-43'de Reggio Emilia sınıf ortamı örneği görülmektedir.

(Şekil: 42) Reggio Emilia sınıf ortamı (URL<33) **(Şekil: 43)** Reggio Emilia sınıf ortamı(URL<34)

Aşağıdaki şekillerde Reggio Emilia okullarında yapılan aktiviteler görülmektedir.

(Şekil : 44) Atelier (URL<35) **(Şekil: 45)** Işık-Gölge (URL<36) **(Şekil : 46)** Dikim (URL<37)

(Şekil: 47) Resim yapma (URL<38) **(Şekil: 48)** Ahşap yapı blokları (URL<38)

(Şekil: 49) Doğada yaratıcı oyunlar (URL<39)

3.3.1. Türkiye'de Reggio Emilia Okulları

Reggio Emilia Yaklaşımı, tüm dünyada saygı duyulan önemli bir erken çocukluk eğitimi yaklaşımıdır. Türkiye'de okul öncesi eğitim kurumlarında, çocuğun eğitim ve öğretim sürecine yeni bir ışık tutan, çocuğun doğasına uygun eğitim vermeyi amaçlayan bir eğitim sistemidir. MEB Okul Öncesi Eğitim Programlarında sıkça vurgulanan, çocuğun gelişimi, ilgi, istek ve ihtiyaçlarına uygun olarak plan hazırlama mantığı ile çok sıkı örtüşmektedir.

Tablo 1: İstanbul, Adana, Ankaradaki Reggio Emilia okulların fiziksel ortam görüntüleri

Yaklaşım	Reggio Emilia okulu
İstanbul	
Adana	
Ankara	

3.4. High Scope Okulları

High Scope Yaklaşımı: High Scope yaklaşımı A.B.D.'de geliştirilmiştir. High Scope yaklaşımının kurucusu David Weikart'tır. Programla ilgili çalışmalar, 1960'lı yılların başlarında yoksul mahallelerde yaşayan okul öncesi yaştaki çocukları gelecekte okullarında başarılı olabilecekleri şekilde hazırlama amacıyla başlatılmıştır. (GÜLKANAT, 2015)

Eğitimin Amacı

Çocukların neyi nasıl yapacaklarına ilişkin tercih yapma ve karar alma yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olmak.

Odak Noktası

'Etkin öğrenme, olumlu yetişkin-çocuk etkileşimleri, çocuklara yönelik hoşgörülü bir öğrenme ortamı, tutarlı bir günlük akış, çocukların günlük değerlendirmelerinin bir ekip tarafından yapılması, aile katılımı' konularına odaklanılmıştır.

Eğitim Ortamı

Ortam, çocuğun kendini ait hissedeceği ve etrafıyla güven içinde etkileşime girerek bulgular yapabileceği nitelikte olmalıdır. 'İlgi köşeleri' (matematik köşesi, oyun köşesi, kitap köşesi vb.) önemli bir yer tutmaktadır. (EKİCİ, 2015) Şekil:50-51'de High Scope sınıf ortamı örneği görülmektedir.

(Şekil: 50) High Scope sınıf ortamı (URL<40)

(Şekil: 51) High Scope sınıf ortamı(URL<41)

Aşağıdaki şekillerde High Scope okullarında yapılan aktiviteler görülmektedir.

(Şekil: 52) Blok köşesi (URL<42)

(Şekil: 53) Kitap köşesi(URL<43)

(Şekil: 54) Eğitici oyuncaklar köşesi (URL<44)

(Şekil: 55) Sanat aktiviteler (URL<44)

(Şekil: 56) Doğada aktiviteler (URL<45)

(Şekil: 57) bilim aktiviteler (URL<46)

3.4.1. Türkiye'de KIDS, Özel İdeal Anaokulu

KIDS, Özel İdeal Anaokulu'nda uygulanan eğitim programının ana hatlarını Amerika'nın Michigan eyaletinde geliştirilen High Scope eğitim felsefesi oluşturur. Çocukların gelişimsel düzeyleri, değişken toplum şartları ve Türkiye'deki eğitim farklılıkları göz önüne alınarak KIDS, Özel İdeal Anaokulu'nda uygulanan okul öncesi programı, High Scope felsefesine ek olarak birçok çağdaş eğitim modellerinin bir sentezinden oluşturulmuştur. Piaget'nin teorisi doğrultusunda bu programda öğretmenin çocuğun gelişimini desteklemesi ve çocukların etkin bir biçimde öğrenmelerini sağlamak ana hedeflerdendir. (URL<4)

Tablo 2: İstanbul'da KIDS Özel İdeal Anaokulu fiziksel ortam görüntüleri

Yaklaşım	KIDS Özel İdeal Anaokulu
İstanbul	

3.5. Waldorf Okulları

Waldorf Yaklaşımı: Waldorf yaklaşımı ilk olarak Rudolf Steiner tarafından 1919 yılında Almanya'da ortaya çıkmıştır. Rudolf Steiner çocuk ruhunun düşünme, hissetme ve istekli olma yapısının gelişmesini sağlayarak, yaşam hakkında bilgi sahibi olma ve sağlıklı ve yapıcı bir yolla yaşamda aktif rol almasına yardımcı olabilmek amacıyla Waldorf Programını geliştirmiştir. Waldorf eğitiminde temel ilke öğrencilerin kendi görgülerini ve dünyadaki yerlerini anlamaya yönelik bir anlayış biçimi geliştirmelerini sağlamaktır. (GÜLKANAT, 2015)

Eğitimin Amacı

Sanat yardımıyla çocukta irade, duygu ve düşüncenin geliştirilmesi ve nihayetinde benlik bilincinin geliştirilmesidir.

Odak Noktası

'Sanat' yoluyla 'çocuğu bütünüyle eğitmek' konusuna odaklanılmıştır. 'Beyin, kalp ve eller', bu programın temel felsefesini oluşturmaktadır.

Eğitim Ortamı

Çocuk doğanın bir parçası olarak görülür ve çocuğun bütünlüğünün sağlanması ancak doğa ile bütünleşmeyle sağlanacağından sınıf ortamında 'doğallık' esastır. Buna göre sınıf ortamı doğal varlıklarla doludur. Plastikten yapılma malzeme ve elektronik araçlar kullanılmaz. Sınıfta 'doğa masası' bulunur ve üzerine mevsimsel nesneler konur. (EKİCİ, 2015) Şekil:58'de Waldorf okulların sınıf ortamı örneği görülmektedir.

(Şekil: 58) Waldorf sınıf ortamı doğal materyaller (URL<47)

Aşağıdaki şekillerde Waldorf okullarında yapılan aktiviteler görülmektedir.

(Şekil: 59) Sınıf ortamı (URL<48)

(Şekil: 60) Örgü örme (URL<49)

(Şekil: 61) Oyuncak yapma (URL<50)

(Şekil: 62) Müzik köşesi (URL<51)

(Şekil: 63) Bahçe ile ilgili aktiviteler(URL<52)

(Şekil: 64) Doğa Gezisi (URL<53)

3.5.1. Türkiye'de Waldorf Okulları

Waldorf okulları yapı olarak doğa ile iç içe olunabilecek, doğanın sunduğu olanaklardan yararlanılabilecek yerlerde kurulurlar. Sınıf ortamı düzenlenirken estetik ve doğal bir ortam yaratılmasına çok dikkat edilir. Sınıf ortamı doğal varlıklarla doludur. Türkiye'de Waldorf okullarda fiziksel yapıları ve konumlandırılmaları ile ilgili Steiner'in düşüncelerinden faydalanmak gerekmektedir.

Tablo 3: İstanbul, Bodrum, Alanyadaki Waldorf okulların fiziksel ortam görüntüleri

Yaklaşım	Waldorf
İstanbul	
Bodrum	
Alanya	

3.6. Orman Okulları

Orman okulların Yaklaşımı: Orman okulu başta Almanya'nın çeşitli eyaletlerinde olmak üzere birçok ülkede (Avusturya, İngiltere, Kanada) görülen ve alternatif eğitim bakış açısına sahip olan okullardandır. (Doak, 2016)

Bitmeyen sınavların stresi, obezite ya da hiperaktivite gibi çağımız çocuklarının sorunları için en iyi ilaç doğayla iç içe geçirilen saatlerdir. Bu okullarda çocukların serbest oyun, keşifle öğrenmeleri ve yapacak aktiviteler hiç bitmez.

Eğitimin Amacı

Her mevsime dayanıklı, her zaman özgür olabilecekleri, dört duvar arasına sıkışmadıkları bir ortam yaratmak, tek hedeftir.

Odak Noktası

Bu okullara devam etmiş çocukların sosyal olarak daha yetkin, daha iyi iletişim kurabilen, daha meraklı oldukları saptanmıştır, daha sağlıklı vücutlara sahiptir. Özgür ve ayakları yere basan çocuklar amaçlanmaktadır.

Eğitim Ortamı

Bu okullar dam ve duvarı olmayan okullar olarak tanımlanıyor ve bu okullardaki en önemli şey çocukların durabildikleri kadar dışarıda durmalarıdır. Ağaçlara tırmanıyor, oyuncak yapıyor, saklambaç oynuyor, hem de beraber barınak yapma gibi aktivitelerle günlerini geçiriyorlar. (Doak, 2016) Şekil: 65'de Orman okulların sınıf ortamı örneği görülmektedir.

(Şekil: 65) Orman sınıf ortamı (URL<54)

Aşağıdaki şekillerde Orman okullarında yapılan aktiviteler görülmektedir.

(Şekil: 66) Barınak inşa etme aktiviteleri (URL<54)

(Şekil: 67) Aktiviteler (URL<55)

(Şekil: 68) Aktiviteler (URL<55)

3.6.1. Türkiye'de Orman Okulları

Orman okulları ülkemizde daha başlangıç aşamasında olan, ancak Avrupa'da gittikçe yaygınlaşan bir eğitim sistemidir. Orman okullarında çocuklar pasif bir öğrenci konumunda değiller; yaşayarak, deneyimleyerek öğreniyorlar; kısacası bedensel ve zihni olarak gelişiyor, daha sağlıklı çocuklar olarak yetişmektedirler. Orman Okulu'nda, 2,5-10 yaş arasındaki çocuklara, natürel hayatı öğrenme olanağı sunuluyor.

Tablo 5: İstanbul'da orman okulu fiziksel ortam görüntüleri

Yaklaşım	Orman Okulu
İstanbul	

3.7. Montessori Okulları

Montessori Yaklaşımı: Montessori yaklaşımının kurucusu Maria Montessori İtalyan bilim insanı anaokulları ile ilgili teoriyi ilk kuran eğitimcidir. Çocukların ilkokula başlamadan önce belli bir plana göre eğitilmesi gereğini ileri sürmüştür. Ona göre insanların iç dünyası bitkilerin yetiştiği gibi gelişmektedir. Kuvvetli bir topraktan gıda alarak büyüyen, çiçek açan, meyve veren bir bitki gibi çocuk da mükemmel bir Eğitim sistemi sayesinde gelişebilmektedir. (GÜLKANAT, 2015)

Eğitimin Amacı

Çocukta bireysel sorumluluk alabilme becerisinin geliştirilmesi, çocukların kendi başlarına elde edebilecekleri başarılar üzerinde durur. Çocuğun kendi başına ayakta durabilmesi önemlidir. Çocuğun bireysel özgürlüğü, kişisel hakları ve bağımsızlığını ön plana çıkarmaktadır.

Odak Noktası

'Emici zihin' kavramı ile ifade edilen çocuğun doğumdan itibaren güçlü bir şekilde çevresini ve yaşadığı deneyimleri özümsemesine odaklanılmıştır.

Eğitim Ortamı

Çocuk hiç kimseden yardım almadan kendi başına öğrendiği için ortam çocuğa göre düzenlenir. Ortamın en önemli unsuru materyallerdir. Sınıf ortamında çocuğun hareketine müsaade edecek büyüklükte boylarına uygun mobilyalar, masalar, yere serilmiş ve iş bittiğinde çocuk tarafından kaldırılabilinen halılar, günlük hayata ait nesneler vardır ve çocuk bunlarla pratik hayata ait işleri yaparak öğrenir. (EKİCİ, 2015) Şekil:69'da Montessori okulların sınıf ortamı örneği görülmektedir.

(Şekil: 69) Montessori sınıf ortamı (URL<56)

Aşağıdaki şekillerde Montessori okullarında yapılan aktiviteler görülmektedir.

(Şekil:70) Montessori sınıf ortamı (URL<57)

(Şekil: 71) Montessori sınıf ortamı (URL<58)

(Şekil: 72) Günlük yaşam aktiviteler (URL<59)**(Şekil: 73)** Günlük yaşam aktiviteler (URL<60)
(Şekil: 74) Günlük yaşam aktiviteler (URL<61)

(Şekil: 75) Aktiviteler doğal bitki materyalleri bahçe ile ilgili aktiviteler (URL<62) **(Şekil: 76)** Kozmik eğitim materyal aktiviteleri (URL<63)

3.7.1. Montessori Tarihçesi

Maria Montessori (1870-1952) Roma Üniversitesi'nde tıp doktoru unvanına sahip olan montessori, çalışmalarına önce zihinsel özürlü çocuklarla başlamış ve bu çocuklar için kullandığı yöntemleri daha sonra normal çocuklar üzerinde de uygulanmıştır. Bu eğitimde çocuğun iç potansiyeli ile özgür ve sevgi dolu bir ortamda gelişme gereksinimi üzerinde durmuştur. Eğitim sistemini kurarken çocuğun kendine özgü niteliklerinden yola çıkan Montesori, bu konudaki görüşlerini kendi yöntemini tanıttığı eserinde şöyle özetlemektedir: 'çocukluk yetişkinliğe geçişte geçici bir yol olmayıp insanlığın bir başka kutbudur'. (Anonim , 2013)

Montessori yaklaşımın temel öğelerinden en önemlisi öğrenme ortamının oluşturulmasıdır. Maria Montessori, çocuğun öğrenmesinin onlara tanınacak hayatsal araçlarla gerçekleştirilebileceğini savunur. Bu arada bunun çocukta bağımsızlık duygusunu geliştirmesine katkıda bulunacağını söyler. Dr. Maria Montessori'ye göre hiçbir birey başkası tarafından eğitilemez. Birey kendi başına hareket etmelidir. Montessori'ye göre insan yaşamının en önemli dönemi 0-6 yaş aralığı olan okul öncesi dönemdir. Bu dönem çocuğun zekâsının olgunlaşması için gerekli yardıma ihtiyaç duyduğu bir dönemdir. Montessori'ye göre eğitim, öğretmenlerin çocuklara sözcüklerle anlattıklarıyla değil, çocukların fiziksel ve sosyal çevrede geçirdikleri yaşantılarla gerçekleşir. Montessori yaklaşımında öğrenme ortamında gerçeklik ve doğallık büyük önem taşır. (Doğru, 2009)

3.7.2. Montessori Eğitimin Yöntemi

1-Çocuk bütün etkinlikleri kendi seçerek ve kendi yaparak katılmalıdır. Yani çocuk kendisi için özel hazırlanmış çevrede tamamen özgür olmalıdır.

2-Bütün faaliyetlerde aşağıdaki sıra göz önünde tutulmalıdır:

- Her yeni alıştırmada başlangıç noktası, çocuğun duyu hareket yoluyla algılaması olmalıdır. Örneğin, renklerle yapılacak çalışmada önce çocuğun temel renkleri ayırt etmesi sağlanmalıdır. Çocuk bunu tamamen kendi başına hiç yardımsız yapabilecek duruma gelmeden yeni bir evreye geçirmelidir.
- Her alıştırmada öğrenim evrelerinin sırası hiç bir şekilde bozulmamalıdır.
- Her çocuğun her evreyi tam öğrenme süresi farklıdır. Bu nedenle, çocuklar zaman açısından bir sonraki evreye geçmekte tamamen serbest bırakılmalıdır. (Anonim , 2013)

3.7.3. Montessori Eğitimin Amacı

Montessori eğitimin amacı, ‘çocuğa saygı, özümleyici akıl, kiritik dönemler, hazırlanmış çevre ve kendini eğitme olarak sıralanabilir.

1- Çocuğa saygı, ‘çocukların yetişkinlerin bir minyatürü olmadığı ve çocukların yaşamı yetişkinlerinkinden farklı ve ayrı olarak ele alınmalıdır.’ düşüncesine dayanır.

2- Özümleyici akıl ilkesinde ise, montessori özümleyici aklın, aklın gelişiminin bilinçli ve bilinçsiz olmak üzere iki basamağının bulunduğunu belirterek, 3 yaşına kadar görme, işitme, tat alma, koklama ve dokunma yoluyla bilinçsiz özümleyici aklın geliştiğini, 3-6 yaş arasında ise çocuğun duyusal izlemlerini çevreden ayırarak, bilinçli özlemleyici akıl duyularının geliştiğini vurgulanmıştır.

3- Montessori, kiritik dönemler dayanığında, çocukların bazı yetenekleri daha kolay kazanabildikleri dönemlerin dikkate alınması gerektiğini vurgulamıştır.

4- Hazırlanmış çevre dayanağında çocukların en iyi yapılandırılmış bir ortamda çalıştıktan sonra yönlendirme olmaksızın kendini eğitebileceğini savunmuştur. (Anonim , 2013)

3.7.4. Montessori Öğretmenlerin Genel Özellikleri

Montessori eğitiminde çocuk merkeze alınır bu yüzden öğretmenin rolü geleneksel anlayışa göre değişir. Bu eğitimde çocuk bilgiyi deneyim yoluyla almaktadır. Montessori’de öğretmenin görevi, çocuğun bilgiyi yaşayarak keşfetmesine yardımcı olmaktır.

Montessori öğretmenlerinin rolleri şu şekilde sıralanabilir:

- Çocuklar için çekici gelen çalışmayı seçmelerine yardımcı olup ve ortama gerektiğinde materyal ilave edip, gerektiğinde çıkararak uygun bir çevre hazırlarlar.
- Öğretmenler her gün, çalışmalarının etkililiğini ve ortam tasarımını dikkatlice değerlendirirler.
- Çocukların bireysel gelişmelerini gözlemleyip değerlendirirler.
- Öğrencilerin bağımsızlığına saygı duyar ve sahip çıkarlar. Çocuklara ne vakit müdahale edip etmeyeceklerini bilmelidirler.
- Çocuklara düşüncelerini yetişkinlere iletmeyi öğrenmede yardımcı olurlar.
- Çocuklar arasındaki iletişimi kolaylaştırırlar.
- Çocukların çalışmalarını, ailelere, okul personeline açıklayarak sunarlar.
- Çocukların ilgilerini ortamdaki derslere yönlendirmelerine yardımcı olurlar.

- Çocuklarda istenilen davranışlar için öğretmen bir modeldir. Çocuklara saygı gösterip ve sınıfta sakinlik, nezaket ve terbiye sergiler.
- Çocuğu daha iyi anlamak, ailelere tevsiyeler vermek için, gelişme ve davranış örnekleri açıklayan teşhis uzmanıdırlar. (DANİŞMAN, 2012)

3.7.5. Montessori Eğitimin Genel Özellikleri

Montessori anaokullarının açılması için AMI tarafından belirlenen bazı standartların yerine getirilmesi gerekmektedir. Bu standartlar; sınıfın fiziksel ortamı, çocuklar, öğretmen, materyaller ve tanınma olarak belirlenmektedir. Montessori eğitiminin verilebilmesi için sınıf ortamının çocukların rahatça çalışabilecekleri genişlikte olması gerekmektedir. Özellikle çocukların materyallerle yerde çalışmalarına olanak verecek büyüklükte olması büyük önem taşımaktadır. Montessori eğitiminin uygulanması için bir diğer standart Montessori eğitimcisidir. Montessori eğitimcisinin eğitim verdiği yaş grubuna göre AMI'den öğretmen olabilecek yeterlilik belgesine sahip olması gerekmektedir. Montessori sınıflarında kabul edilen çocuk sayısı ise en az 28 en fazla 35 çocuktur. Yaş grubuna bağlı olarak Montessori eğitimcisi asistanının da özellikle açık alan etkinliklerinde, sanat ve kültür etkinliklerinde Montessori öğretmenine yardımcı olması beklenmektedir. (Toran, 2011)

Montessori Eğitimin yaş grubuları

- Okul öncesi eğitim (0-3 ve 3-6 yaş)
- İlköğretim (6-12 yaş)
- Orta öğretim (12+) şeklinde kademelendirilir. (GÜLKANAT, 2015)

3.7.6. Montessori Sınıfı ve Montessori Materyalleri

Montessori sınıfı karma yaş sistemine yönelik bir eğitimdir. Küçük çocuklar materyalleri ilk kullanmaya başladığında kendisinden yaşça büyük ve deneyimli çocuklardan öğrenme imkanı bulabilmekte, zaman geçtikçe çocuklar bu materyalleri kullanarak deneyim kazanmaktadır. Montessori sınıfları standart olarak düzenlenmekte olup kullanılan her materyal bütün Montessori sınıflarında aynıdır. Montessori sınıflarında, çocuklar istedikleri etkinlikleri yapabilmekte, okulda bulunan diğer alanları da istedikleri zaman kullanabilmektedirler. Çocuğun istediği etkinliği seçmesi için gerekli ortam hazır şekilde bulundurulmaktadır. (AYHAN&ARAL, 2012)

Şekil: 77'de Montessori okullarının sınıf ortamı örneği görülmektedir.

(Şekil: 77) Montessori sınıfı (URL<64)

Montessori sınıflarında, çocuğun etrafındaki eşyalar onun vücut yapısına ve gücüne uygun olmalıdır. Etrafta hareket ettirebileceği hafif mobilyalar, elini uzatıp yetişebileceği dolaplar, kolaylıkla kullanabileceği kilitler, kolay açılıp kapanabilen çekmeceler ve kapılar, duvarda kolay yetişebileceği kıyafet askıları, parmaklarıyla kavrayabileceği fırçalar, eline sığacak sabunlar, kısa-düz saplı süpürgeler, kendi başına giyip çıkarabileceği giysiler bulunmalıdır. Bunlar çocuğun zamanla kendini geliştirmesini, nezaket özelliğini kazanmasını da sağlayacaktır. Çocuğun serbestçe hareket edebileceği ortam, onun kendi başına uygulamalar yapmasına ve kendisini yetiştirmesini sağlar. Montessori çocuğun gelişimi için doğa ile ilişkide olmanın önemine dikkat çekmiştir. Montessoriye göre çocuklar doğanın düzeni, uyumu ve güzelliğini anlamalı ve bundan mutluluk duymalıdır. Doğanın kanunları bilimin ve sanat dallarının temelini oluşturur. Bu nedenle doğa kanunlarını anlamak bilimin temelidir. Montessori çevresinin doğa ile yakından bağlantılı olan unsurlarından biri de yaşamı olumlu ve kendiliğinden tepki vermeyi teşvik eden güzellik ve atmosferdir. Renkler canlı, ilgi çekici ve uyumlu olmalıdır. Sınıfın atmosferi rahatlatıcı, sıcak ve katılımı davet edici nitelikte olmalıdır. Bu nedenle Montessori sınıfı iyi ve çekici bir tarzda düzenlenmelidir. (Toran, 2011)

Şekil: 78'de Montessori okullarının sınıf düzeninden bir örnek görülmektedir.

(Şekil: 78) Montessori sınıf düzeni (URL<65)

Eğitim materyalleri öğretmenlerin sunuş tekniklerine yardımcı araçlar olmaktan öte, çocukların bireysel ve küçük gruplar halinde çalışmalarına imkân verecek şekilde geliştirilmiştir. Montessori sınıfında eğitim materyalleri açık, çocuk boyunda olacak şekilde, raflar alçak çocukları teşvik edici şekilde yerleştirilmelidir. Montessori materyalleri hata kontrolünü gösterme özelliğine sahiptir. Bir parça yerine yerleşmediği zaman çocuk buradaki hatayı kolayca fark edebilir. Materyaller hata kontrolü özelliğine sahip olduğu için yetişkinin hataları düzeltmesine ihtiyaç duyulmaz. Çocuk sorunları kendi başına çözebilmektedir. Montessori sınıflarında her materyal setinden bir tane bulunmaktadır. Bu durum çocuğun başka bir çocuğun çalışmayı bitirmesini beklemek için çocukta saygı ve iç disiplin geliştirme fırsatını vermektedir. (GÜLKANAT, 2015)
Montessori yaklaşımında eğitici materyalleri kullanabilmek için dikkat edilmesi gerek beş temel ilke;

- Çocuğun keşfedip anlayabilmesi için materyalin tek bir özelliği vardır,
- Materyaller basitten karmaşığa doğru kullanılır,
- Materyaller dolaylı olarak çocuğun ileriki öğrenmeleri için kullanılır,
- Materyaller somuttan soyuta doğru bir sıra izler,
- Materyaller oto eğitim ve hata kontrolünü içerir,

Şekil: 79'da Montessori okulların sınıftaki materyallerin yerleştirilmesinden bir örnek görülmektedir.

(Şekil: 79) Materyallerin yerleştirmesi sınıfita (URL<66)

3.8. Montessori'de Mekân Düzeni

Bir montessori sınıfında özgürlük kavramı, yapılandırma ve düzen, gerçeklik ve doğa, güzellik, ortamın üretkenliği ve montessori materyallerin toplum yaşamının geliştirilmesi olmak üzere 6 temel değişken vardir. (Anonim , 2013)

- Özgürlük: Gelişimin ilk aşamalarında çocuk ihtiyacı olan bilgiyi seçebilme becerisine sahiptir. Bu nedenle çocuğun belirlenmiş kurallar dahilinde özgür bırakılması gerekir.
- Yapı ve Düzen: Çocuğun her gün aynı düzene sahip bir mekan içinde bulunması onun uzay ve zaman kavramlarını geliştirmesi için anahtardır. Düzenin sağlanması için her Montessori aracı belli bir düzen içinde yerleştirilir ve sunulur. Sınıflarda her araçtan bir tane vardır. Bu, çocuğa sınırlarını öğretir. Sıra beklemeyi öğrenir. Çalışmak istediği aracı ilk seçme aşamasında sorun çözmeyi ya da beklerken kendini denetlemeyi öğrenir. Bu sayede çocuklar içine doğdukları aşırı çeşitliliği düzenli olarak algılamaya başlarlar.
- Gerçekçilik ve Doğa: Sınıflarda yer alan günlük kullanım araçları aslına uygundur (kırılabilir cam ya da seramik araçlar, akan bir lavabo gibi). Bu sayede çocuk gerçek dünyaya dair daha doğru bilgiler elde eder (seramik yere düşünce kırılır ama plastik kırılmaz). Sınıflardaki ve bahçedeki hayvanların ve bitkilerin

sorumluluğu çocuklara aittir. Bu sayede canlı ve cansız arasındaki ayırımı öğrenirler. Ve elbette doğanın işleyişine dair fikir sahibi olurlar.

- Güzellik: Güzellik mekanın sadeliğinden gelir.
- Ortam: Her zaman üretkenliği (bilimi sürekli yenileme ve katkıda bulunmayı) hissettirmelidir.
- Montessori Araçları: Montessori araçları çocuğun dikkatini çekecek ve dikkatini yoğunlaştırabilmesini sağlayacak şekilde tasarlanmıştır. Montessori sınıflarında araçlar kendi alanları içinde özel bir düzenle yerleştirilir. Materyaller bölümlerine göre sınıfta kendine ait alanlarda bulunmaktadır. Tüm materyaller raflarda soldan sağa doğru, kolaydan zora, basitten karmaşığa olacak şekilde dizilmiş ve tepsi, sepet, kutu gibi özel alanlarında bulunmaktadır.

Bir montessori okulunda tüm araçlar belli bir düzene göre yerleştirilir ve araçların her biri etraflarındaki diğer araçlarla işlevsel olarak ilişki içindedir. Yazma ve okuma araçlarının bir arada belli bir şekilde yerleştirilmiş olması işlevsel düzen ile ilgili bir örnek olarak verilebilir (URL<5). Şekil: 80'de Montessori okullarının sınıf düzeni materyallerin yerleştirilmesinden bir örnek görülmektedir.

(Şekil: 80) Montessoride sınıf düzeni (URL<67)

3.8.1. Montessori Yaklaşımının Alanları

Montessori, çocuğun gelişmesine ait özellikleri belirledikten sonra bu özelliklere uygun yol ve materyali geliştirmiş çeşitli alanlarda gelişmelerini hedef almıştır. Bu alanlar, günlük hayat uygulamaları, duyular, matematik, okur-yazarlık, kozmik eğitim (kültür ve tarih, coğrafya, sanat, müzik ve spor alanlarıdır.

Günlük Hayat Uygulama Alanları, Montessori eğitimi ile çocuğun ilk tanıştığı çalışmalar olan günlük hayat uygulamaları çocuk için ev ve okul arasında rahat bir geçiş sağlar. Çamaşır yıkama, ütü yapma, bulaşıkları yıkama, çiçekleri düzenleme, süpürme, ayakkabı cilalama, toz alma gibi alıştırmalarla çocukların ellerini kullanma becerilerini ve çevredekileri keşfetme yeteneklerini geliştirilir. (URL<6). Resim:82'de Günlük hayat uygulamaları görülmektedir. Şekil: 81-82'de Montessori sınıflarında günlük hayat uygulama aktiveteleri görülmektedir.

(Şekil: 81) Yemek yapma aktiviteleri (URL<68) **(Şekil: 82)** Bulaşık yıkama aktiveteleri (URL<69)

Duyu Alanı Eğitimi, Duyu eğitimi ile çocuk, beş duyusunu aktif olarak kullanarak boyutları, ağırlıkları, geometrik cisimleri, sesleri, kokuları, tatları ve farklı yüzeyleri keşfetme olanağı elde eder. Çocuklar, duyu eğitimi etkinliklerinde yer alan materyaller aracılığı ile büyük-küçük, uzun kısa, derin-sığ, kalın-ince, ağır-orta-hafif, renk, şekil, düz-pürüzlü, sıcak-soğuk, tatlı-acı-ekşi gibi beş duyuya hitap eden pek çok kavramı öğrenirler ve pekiştirirler. (AYHAN&ARAL, 2012)

Şekil: 83'de Montessori sınıflarında duyu alanı örneği görülmektedir.

(Şekil: 83) Duyu alanı (URL<70)

Çocuğun duyularının geliştirilmesine yönelik olarak bu alanda duyu materyalleri kullanılmaktadır. Örneğin; kırmızı çubuklarla uzunluk; pembe kule küpleri ile büyüklük; ziller ile müzikal ritim kazandırılmaya çalışılmaktadır. Bu nedenle, duyu materyalleri çocukların vücutlarını anlamalarını ve uyarıcıları kullanma kapasitelerinin daha fazla farkında olmalarını sağlamaktadır. Ayrıca çocuğun gözlem gücünün ve okumayı öğrenmeye hazır olması için görsel ayrım yeteneğinin artmasına yardımcı olmaktadır. Montessori, zihinsel özürlü çocuklar için geliştirdiği programlarda, "önce duyuların eğitimi, daha sonra da zihnin eğitimi" üzerine odaklanmıştır. (OĞUZ&AKYOL, 2006)

Matematikle materyalleri, çocuğun somut materyallerle çalışarak, matematiksel kavramları öğrenmesine ve anlamasına yardımcı olmaktadır. Bu çalışma, soyut mantık yürütme için bir imkân sağlayarak, çocuğun matematik prensiplerini anlaması için sağlam bir altyapı oluşturmaktadır. (OĞUZ&AKYOL, 2006) Bu materyaller ile çocuklar sayıları görsel olarak tanımakta, rakamların yazılışlarını dokunsal olarak kavrayabilmekte ve çocuklara toplama-çıkarma, çarpma-bölme işlemleri sezdirilebilmektedir. Aynı vakitte çocuklar tek ve çift rakamları da matematik materyalleri sayesinde öğrenmektedirler. (AYHAN&ARAL, 2012)

Şekil: 84'de Montessori sınıflarında matematik alanı örneği görülmektedir.

(Şekil: 84) Matematik alanı (URL<70)

Dil (Okur-yazarlık) Montessori eğitim yaklaşımında, çocuklar harflerin isimlerini sırayla öğrenmeden önce harflerin fenomlerini öğrenirler. Çünkü bunlar ileride okuyabilmeleri için gerekli olan kelimelerin sesleridir. Çocuklar bu fonemleri öğretmenin verdiği zımparalı harflere dokunarak öğrenirler. Yazma çalışmaları veya harf kartlarını kullanarak kelime üretmek, montessori eğitim yaklaşımında okuma alışkanlığı kazandırır. Çocuklar gramer kurallarını oyunlarla öğrenir. Örneğin; isimler nesnelere verilen adlardır, sıfatlar isimleri tarif eder ve fiiller hareket bildiren kelimelerdir. (OĞUZ&AKYOL, 2006) Şekil: 85'de Montessori sınıflarında dil alanı örneği görülmektedir.

(Şekil: 85) Dil alanı (URL<70)

Montessori sınıflarında çocuğun doğayı, dünyayı anlama ve öğrenmesi için yapılandırılan alan " **Kültür Alanı**" olarak adlandırılmaktadır.

Bu alandaki bölümler: biyoloji, coğrafya, tarih ve bilim üzerine yer almaktadır. **Biyoloji**: Doğa masası (mevsimleri ve çocukların ilgilerini yansıtan), kuş, vahşi, evcil, deniz hayvanları, çiftlik gibi modeller, bitki ve hayvan resimleri, hayvan ya da bitkilerin bölümlerini tanımlayan kart ve yap-bozlar, canlıların yaşam döngüsünü gösteren grafikler yer almaktadır. (BÜYÜKTAŞKAPU, 2012)

Montessori çevresinde bir doğa masası veya bir teşhir masası bulunmaktadır. Sınıfta daima çiçekler ve yetiştirilecek tohumların olması gerekmektedir. Ayrıca sınıfta tavşan, salyangoz, ipek böceği, karıncalar gibi hayvanlar da olmalıdır. Hayvan veya bitkilerin yetiştirilebileceği akvaryum, park veya bahçede boş bir alanda yer verilmesi gerekmektedir. Böylece çocukları doğaya yakın tutmaya yardımcı olur. Fen etkinliğinde, çocukta yaradılıştan gelen merak duygusu ve keşfetmeni geliştirilir. Bitki ve hayvan grupları düzenli bir şekilde çalışılarak çocukta onlara karşı sevgi duygusunu yaratır. (OĞUZ&AKYOL, 2006) Şekil: 86'de Montessori sınıflarında fen ve doğa masası örneği görülmektedir.

(Şekil: 86) Fen ve doğa masası (URL<71)

Şekil: 87'de Montessori sınıflarında kuş ve hayvan bölümleri raflarda görülmektedir.

(Şekil: 87) hayvan tanımlayan bölümü (URL<70)

Şekil: 88'de Montessori sınıflarında bitkileri tanımlayan bölüm rafları görülmektedir.

(Şekil: 88) Bitki tanımlayan bölümü (URL<70)

Coğrafya: Bu eğitim ile çocuğun kendi toplumunu tanıdıktan sonra diğer toplumları da tanıma fırsatı yakalaması amaçlanmaktadır. Coğrafya bölümünde kara, hava, su kutusu, kıtaları kara parçalarını ve suları gösteren küre, dünyadaki çocukların ve ailelerinin resimleri, onlara mahsus nesnelerin koleksiyon kutusu, harita oyunları gibi materyaller kullanılmaktadır. (BÜYÜKTAŞKAPU, 2012)

Şekil: 89'da Montessori sınıflarında coğrafi alanı örneği görülmektedir.

(Şekil: 89) Coğrafi alanı (URL<70)

Tarih: Çocuklara zaman kavramını tanıtmak amacıyla takvim, zaman çizelgesi, kronometre gibi materyaller kullanılmaktadır. Montessori sınıflarında tarih; güneş sisteminin dünyanın, yaşamın, ilk uygarlıkların ve kayıtlı tarihin oluşumunu içermektedir. Soyut bir kavram olan tarih/zaman, çocuğun manipüle edebileceği materyaller ve zaman çizgisi yaklaşımı ile verilmektedir. Örneğin; bir bitkinin yetiştirilmesi için düzenli kayıtların tutulması gibi aktiviteler (Toran, 2011) Şekil: 90'da Montessori sınıflarında tarih eğitimi' ile ilgili aktiviteler görülmektedir.

(Şekil: 90) Bitkinin yetiştirilmesi için düzenli kayıtların tutulması ve zaman kavramını tanıtmak materyalleri (URL<70)

Bilim: 4 element (toprak, su, hava, ateş), mıknatıs, elektrik konusunda materyaller kullanılmaktadır. Montessori'ye göre, çocukların bilim ile ilgili olarak erken dönemde edindikleri deneyimler çok önemlidir. Çünkü çocukların yaşadığı evreni algılaması için önce kendi yerini fark edebilmesi, ait olabilmesi ve ekolojik yaşamla ilgili temel bilgilere sahip olup geliştirmesi gerekmektedir. (BÜYÜKTAŞKAPU, 2012) Şekil: 91'de Montessori sınıflarında bilim alanı örneği görülmektedir.

(Şekil: 91) Bilim alanı (URL<70)

Sanat: Sanat etkinliğinin bir dalı olan resim, klasik anlamda çizgiler, biçimler, ışık ve gölgelerin yardımıyla anatomi, perspektif gibi bilimlerin eklenmesiyle meydana getirilir. Sanat eğitimi, çocuğun bedensel, zihinsel, duygusal, dilsel, bilişsel ve sosyal gelişimine önemli katkılarda bulunur. Montessori sınıflarında çocuk kendisi yaratır ve bu yolla hayallerini keşfetme özgürlüğüne sahip olur. Montessori yaklaşımında sanat etkinliğinin en önemli noktası budur, ortaya çıkan eser değildir. (OĞUZ&AKYOL, 2006) Şekil: 92'de Montessori sınıflarında Sanat alanı örneği görülmektedir.

(Şekil: 92) Sanat alanı (URL<73)

Müzik: Müzik yapıtlarının temelini oluşturan ritim, müziğin önemli öğelerinden biridir. Montessori'ye göre her şey ritimle başlar. Montessori yaklaşımında ritim eğitiminin amacı, çocuğa yalnızca belirli ritim kalıplarını öğretmek değildir. Çocuğun müziğe ilk yaklaşımı ritim ve çocuğun ritme verdiği doğal cevaptır. Grupla birlikte şarkı söylemek, Montessori zilleri ve ses tahtaları bu programın birer parçasıdır. (OĞUZ&AKYOL, 2006) Şekil: 93'te Montessori sınıflarında müzik aktiviteleri görülmektedir.

(Şekil: 93) Müzik aktiviteleri (URL<74)

Spor: Montessori'ye göre, bedensel faaliyetler, beden sağlığı için gereklidir ve çocuktaki özgüveni pekiştirir. Hareket, sadece benliğin bir görüntüsü değil, aynı zamanda bilincin gelişmesinde de önemli bir etkendir. Hareket özgürlüğüne sahip olan çocuk, çevresinden izlenimler edinir ve kendine düşen eylemleri yürütmede çok titiz ve dikkatli davranır. Çocuk, yaptığı işle kendini gerçekleştireceğini bilerek, işi kendinden bir parçaymış gibi tamamlar. (OĞUZ&AKYOL, 2006) Şekil: 94'de Montessori sınıflarında spor aktiviteleri görülmektedir.

(Şekil: 94) Spor aktiviteleri (URL<75)

3.8.2. Montessori Felsefesine Uygun Dış Mekânda Bahçe Düzenlemeleri

Son zamanlarda uygulanan bir çok okul öncesi eğitim programı dahilinde çevre eğitiminin öneminin vurgulandığı görülmektedir. Montessori, çocuğun kendini keşfetmesi ve özgür hareket edebilmesi için doğadaki düzeni, uyumu ve güzellikleri fark edip bundan mutluluk duyması gerektiğini belirtmiştir. Montessori'ye göre bahçeleri, tarlaları, hayvanları bulunan okullar kurulmalıdır ki çocuklar canlı varlıkların gelişmelerini gözlemleyebilsin ve bu gözlemleri sırasında bitki ve hayvanlara ilgi, özen ve bakım göstermeyi öğrenebilsinler. Bitki ve hayvanlarla ilgilenerek çocuk, bu canlılara karşı sevgi, sempati ve güven duyabilmektedir. (OGELMAN&GÜNGÖR, 2015) Şekil: 95'de Montessori okullarda bahçe düzenleme örnekleri görülmektedir.

(Şekil: 95) Okullarda bahçe düzenleme örnekleri (URL<76)

Bir yandan temiz hava alırken diğer yandan bulunduğu ortamın çocuğun boyutlarına göre hazırlanmış olması, daha mutlu ve öz güvenli olmasını sağlayacaktır. Toprakla ilgilenme çocuğun enerjisinin artmasını sağlayacaktır (URL<7).

Şekil: 96'de Montessori Toprakla oyun aktiviteleri görülmektedir.

(Şekil: 96) Toprakla oyun aktiviteleri (URL<77)

Çiçek ekme, gelişimini gözlemleme ve bakımını üstlenme, sorumluluk duygusunu geliştirecektir. Özgürce boya yapabileceği düzenekler hazırlanması hayal gücünü ve üretkenliğini destekleyecektir. Kum havuzları çocukların en sevdiği oyunlardan biridir. Şekil: 97-98'de Montessori sınıflarında bahçe aktiviteleri görülmektedir. (URL<8)

(Şekil: 97) Çiçek ekme aktiviteleri (URL<78)

(Şekil: 98) Boya yapma aktiviteleri (URL<79)

Kuş yemliğinin olması ve ona yemek koymanın sorumluluğunda olması, diğer canlılara duyarlı olmasını sağlayacaktır. Bu uygulamalar çocuğu bu ortama kendini daha ait hissedecek, kendi işini görebilmesi de öz güvenini geliştirecektir.

Şekil: 99-100'de Montessori okullarında hayvan bakım aktiviteleri görülmektedir.

(Şekil: 99) Hayvan bakım aktiviteleri (URL<80)

(Şekil: 100) Hayvan bakım aktiviteleri (URL<80)

Regio Emilia, High Scope, Waldorf, Montessori ve Orman okulların yaklaşımlarının sınıf ortamları ve malzeme ve mekanları tablo 5'de ve bu okullların benzerlikleri/farkları, felsefesi, sınıf/yaş bölumleri, ortam tipi, öğretmen estili, sanata bakış, teknolojiye bakış, özel eğitime bakış, aktiviteler ve not sistemi açısınından tablo 6'de incelenmiştir.

Tablo 5: Regio Emilia, High Scope, Waldorf ve Montessori Orman okulların yaklaşımlarının eğitim ortamı açısından karşılaştırılması

Yaklaşımlar	Sınıf Ortamı	Malzeme ve Mekanlar
Reggio Emilia 	Doğal bir ev ortamı Kente benzeyen mekânlar 'Piazza' denilen alanlar	Stüdyo ve Laboratuvar -'Atelier' Doğal malzeme (kil, kumaş, ahşap)
High Scope 	Kendini ait hissedeceği Keşifler yapabileceği ve Köşeli ortamlar	-'İlgi köşeleri' Matematik köşesi, Oyun köşesi, Kitap köşesi vb -Materyaller uygun alçak raflardaki şeffaf kutularda
Waldorf 	-Doğal sınıf ortamı -Doğa ile beslenme	-'Doğa masası' Plastik malzemesi ve elektronik araç yok
Montessori 	-Esnek, çocuğa göre değişebilen ortam -Yere serilmiş halılar	-Köşeli mekânlar -Günlük hayat materyalleri -Duyu materyalleri -Matematik materyalleri -Dil materyalleri -Kozmik materyalleri
orman anaokulları 	-Doğal ortam -Duvarları olmayan okullar	-Doğal çevre -Su -Toprak

Tablo 6: Reggio Emilia, High Scop, Waldorf, Montessori, Orman okullların benzerlikleri/farkları nelerdir?

yaklaşımlar	Reggio Emilia	High Scop	Waldorf	Montessori	Ormanokullları
Kurucusu	Loris Malaguzzi (1920-1994)	David Weikart (1960-1970)	Rudolf Steiner (1861-1925)	Dr.Maria Montessori (1870-1952)	Orman Okulu üyeleri (2002-2011)
Felsefesi	Çocukların Kendi ilgi alanına ve öğrenme hızına dayalı eğitim (pratikte bir okul çeşidi yok ancak uyarlanmış örnekleri var.)	Etkin öğrenme çocuğun kendi başlattığı deneyimleri ile yaparak yaşayarak öğrenme (pratikte High Scop Okullları)	Sanata dayalı hayalgücü, yaratıcılığı, sağduyuyu geliştirmeye yönelik eğitim pratikte waldorf okulları	Çocukların kendi ilgi alanına ve öğrenme hızına dayalı eğitim (pratikte Montessori Okullları)	Çocukların ormanda kendilerine güven ve öz saygı geliştirebilecekleri bir ortam sunan ilham verici bir metottur. (pratikte Ormanokullları)
Sınıf/Yaş Bölumleri	4ay-3yaş+3yaş-6yaş olarak 3 senelik döngü (sadece okul öncesini kapsamakta)	0-6 Yaşlarindaki çocuklar	0+14(bebeklikten-12sınıfa kadar)	3+3 olarak 6 yıllık döngü (bebeklikten-12sınıfa kadar)	2-6 yaş arasındaki çocuklar
Ortam tipi	Öğretmen işbirlikçi rolünde	Öğretmen ‘etkin öğrenen, etkin iletişimci, dikkatli gözlemci ve planlayıcı-çevre düzenleyici’ rolündedir.	Öğretmen yönetici rolde(çocuklar aynı öğretmenle 8 sene davam ediyor, aile tipi sınıf mantığı	Öğretmen rehber rolünde(her grupta değişiyor)	Öğretmen yönetici rolde (her dört öğrenciye bir öğretmen)
Kullanılan malzemeler	Oyuncakları öğretmenler öğrencilerle birlikte hazırlıyor	Tebeşir tahtası,blok, kum ve su gibi malzemelerden öğretmen desteğiyle yaratıcı oyunlar yapıyor	Doğal tahta kumaş, yün, boya gibi malzemeleri Kullanarak öğrenciler kendi oyuncaklarını hazırlıyor	Kavramları öğretecek Doğal tahta, kumaş gibi malzemelerden Hazırlanmış özel oyuncaklar öğretmen eşliğinde kullanıyor	Kum, su Çamur gibi doğal malzemeler var öğrenciler Tahtadan barınak yapıyorlar
Öğretmen estili	Çocuklar guruplar halinde kendi ilgilendikleri daha uzun vadeli projelerde çalışıyorlar	Çocuğun kendi başlattığı deneyimleriyle yaparak yaşayarak öğrenmesi	Çocuklar hayal gücü ve yaratıcılıklarını artıran porojelerde sınıf olarak çalışıyorlar	Çocuklar guruplar halinde kendi ilgilendikleri konuda çalışıyorlar	Çocuk tarafından yönetilen, ilgi odaklı bir öğrenme yöntemi uygulanıyor

Sanata bakış	Sanat her konu gibi yaratıcılıklarını kullanabilecekleri takım çalışması çerçevesinde ele alınıyor	Sanat deneyimleriyle etkin öğrenme	Çok ağırlıklı ve detaylı bir sanat eğitimi var	Sanat diğer konuların bir parçası olarak ele alınıyor	Sanat aktiveteleri eğlence ve eğitim iç içe görünmektedir
Teknolojiye bakış	Teknoloji eğtimin yardımcı parçası	Bilgisayar köşesi eğtim alanlarından biri olarak bulunmaktadır	Teknoloji kesinlikle yok teoride yaratıcılığı engellediği düşünülüyor	Teknoloji kesinlikle yok teoride yaratıcılığı engellediği düşünülüyor ama tartışılmakta	Teknoloji kesinlikle yok
Özel eğitime bakış	Özel eğitime uyarlanan örnekler mevcut uygun bir sistem		Kesinlikle"dahi" ya da "yavaş" gibi kategorizasyonlar yok. Bir konuda geride olan başka konuda iyidir anlayışıyla özel eğitim çok uygun	Herkes kendi hızı ve kapasitesine uygun ilerlediği için özel eğitim çok ugun	Özel eğitime uyarlanan örnekler mevcut uygun bir sistem
Aktiviteler	Yaratıcı düşünceyi destekleyen gurup çalışmaları	Eğlenceli bilim,Yaratıcı drama, resim ve görsel sanatlar, spor, müzik, düşünme eğitimi, doğa, çevre ve müze gezileri vb	Resim-müzik bahçecilik, elsanatı örgü ve tahta oymacılığı, metal işleri	Bilim,coğrafya, matematik, dil gelişimi, kavramlarına yönelik geleneksel eğitim biçimlerinde kullanılan oyunlar	Oyuncak yapmak ve barınak inşa etmek
Not sistemi	Geçme, kalma, not verme konusu okul öcesi eğitiminde zaten söz konusu değil		Geçme, kalma, not verme yok bir alanda geri olan çocuk başka alanda iyidir mantığı var	Geçme, kalma, not verme teoride yok, ancak okulların farklı yaklaşımları olabiliyor	Geçme, kalma, not verme yok

4. ALAN ÇALIŞMA

Türkiye'de Montessori yöntemi Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi İhsan Doğramacı Uygulama Anaokulu'nda 2006-2007 eğitim öğretim yılında uygulanmaya başlanmıştır. Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi İhsan Doğramacı Uygulama Anaokulu bünyesinde 2010 yılında Avrupa Birliği projesi kapsamında bir Montessori Eğitimi Merkezi kurulmuştur ve şu anda üniversite öğrencilerinin ve okul öncesi öğretmenlerinin hizmetinde bir laboratuar olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. Kurum Montessori yöntemi konusunda bilimsel araştırmalar yaparak yöntemin Türkiye'de yaygınlaştırılmasına katkı sağlamıştır. Çalışmada okul öncesi eğitim modellerinden 'Montessori eğitimi'nin mimari tasarıma etkisinin Konya örneğinde incelenmesidir. Çalışma alanındaki İhsan Doğramacı Montessori Anaokulun fiziksel ortamı Montessori eğitimi yöntemi açısından araştırılmıştır.

4.1. Konya Selçuk Üniversitesi İhsan Doğramacı Montessori Anaokulunun Konumu

Konya kentinde Selçuk Üniversitesi İhsan Doğramacı Montessori Anaokulu'nun konumu şehrin gürültüsünden ve trafikten uzak, sesiz sakin bir yerde bulunmaktadır. Okul genelde üniversite personelin ve hocaların cocuklarına hizmet vermektedir. Şekil: 103'de İhsan Doğramacı Anaokulu konumu Konya kentinde görülmektedir.

(Şekil: 101) Türkiye Haritası (URL<81) **(Şekil: 102)** Konya Haritası (URL<82) **(Şekil: 103)** İhsan Doğramacı Anaokulu Konya kenti üzerinde konumu (URL<83)

İhsan Doğramacı Montessori Anaokulu Selçuk Üniversitesi Aladdin Keykubat Kampuüsü içerisinde yer almaktadır. Okulun karşısında merkezi polis binası ve kenarında Özel Esentepe İlköğretim Okulu yer almaktadır. Şekil: 104'de İhsan Doğramacı Anaokulu konumu Selçuk Üniversitesi'nde görülmektedir.

(Şekil: 104) İhsan Doğramacı Anaokulu konumu Selçuk Üniversitesi'nde (URL<84)

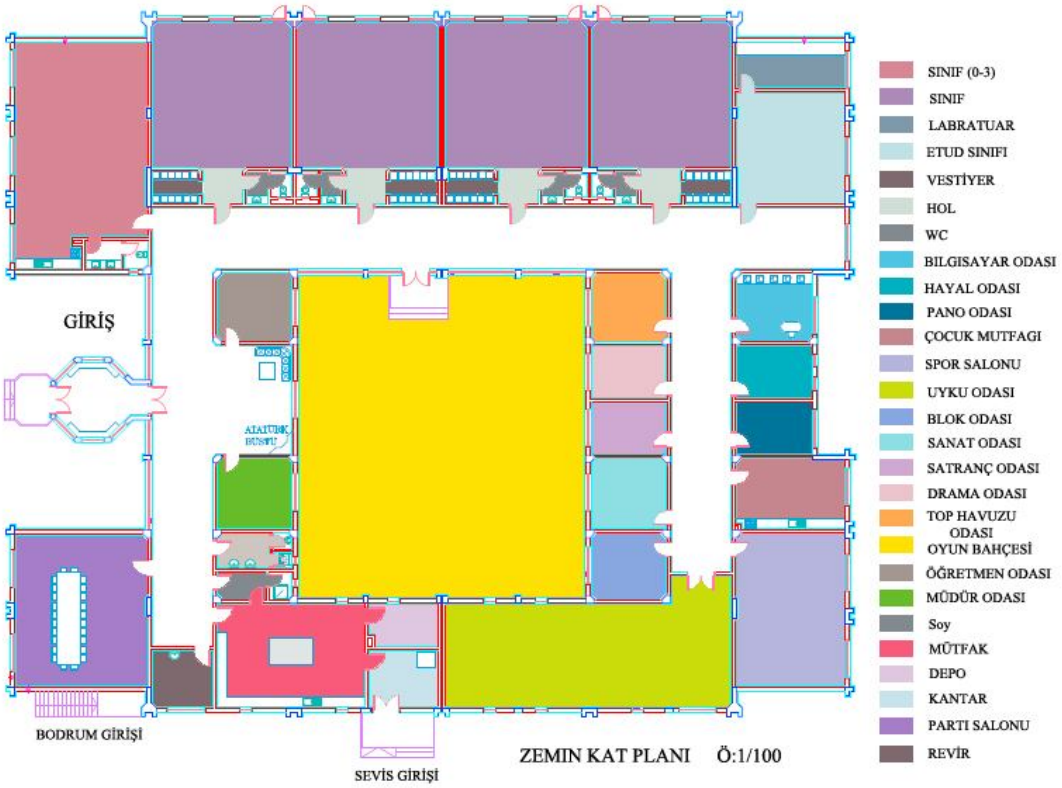
4.2. İhsan Doğramacı Montessori Anaokulu Yaklaşımı

İhsan Doğramacı Uygulama Anaokulu 0-6 yaş çocukları hayata hazırlamak üzere Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi'ne bağlı olarak, TS EN ISO9001:2008 Toplam Kalite Yönetimi standartlarına uygun eğitim hizmeti vermektedir. Okul, 2007–2008 eğitim öğretim yılında, 3-6 yaş dönemi eğitim programında çocuklara alternatif bir eğitim modeli olarak "Montessori Eğitim Modelini" uygulamaya başlamıştır. Çeşitli seminer ve toplantılarla ana ve babalara bu eğitim modeli hakkında bilgi verilmiştir. Selçuk Üniversitesi'nin montessori yöntemi ile ilgili uygulamaların yapıldığı ilk üniversitelerden olması ve alternatif eğitim metotlarının uygulandığı bir uygulama anaokuluna sahip olması olabilmektedir.

4.3. İhsan Doğramacı Montessori Anaokulu'ndan, Planlar, Mekanlar ve Görünüşler

Konya'da karasal iklim hüküm sürer ve her bölgenin iklimi binaların yapımında etkiye sahip olmaktadır. Binanın giriş kısmına doğu cepheden 5 basamakla ulaşmak mümkündür ve basamakların yüksekliği çocukların boylarına uygun olarak 17.50 cm sınıflar güney kısmında yer almaktadır ayrıca binada merkezi avlu bulunmaktadır.

Şekil: 105'de İhsan Doğramacı Anaokulu zemin kat plan tasarımı ve mekânları görülmektedir.

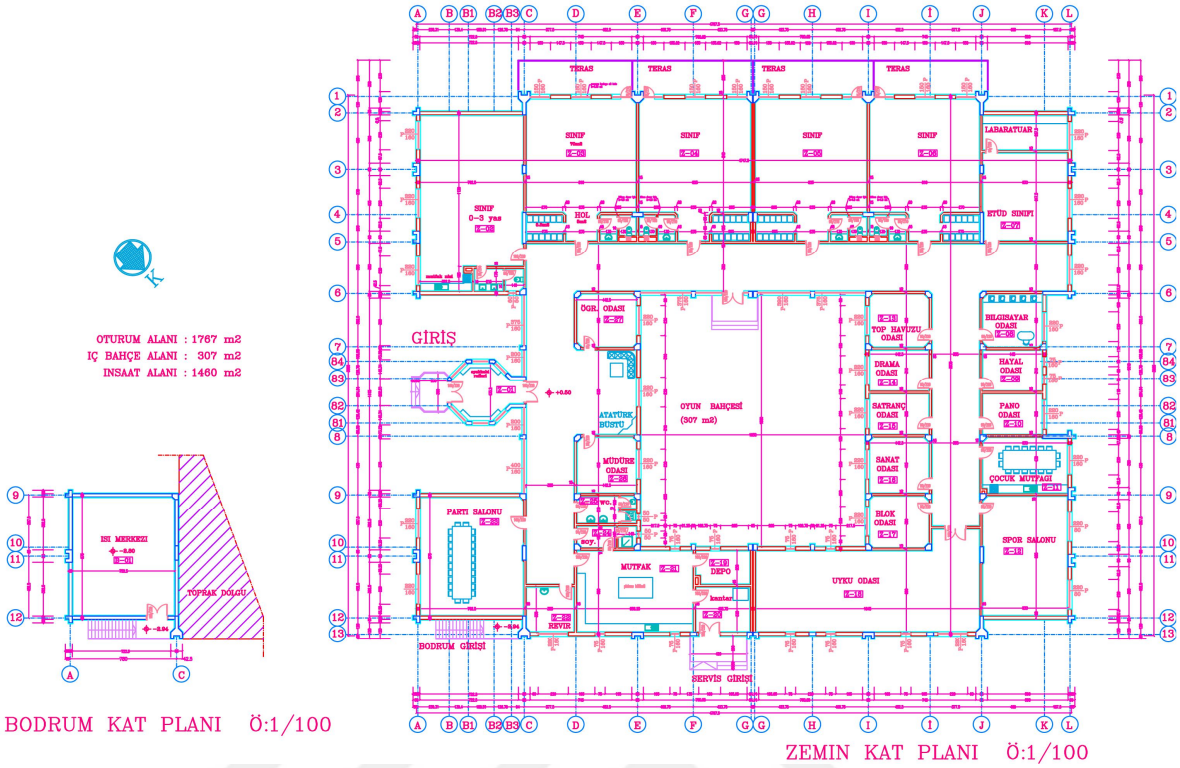

(Şekil: 105) Zemin kat plan tasarımı ve mekânları

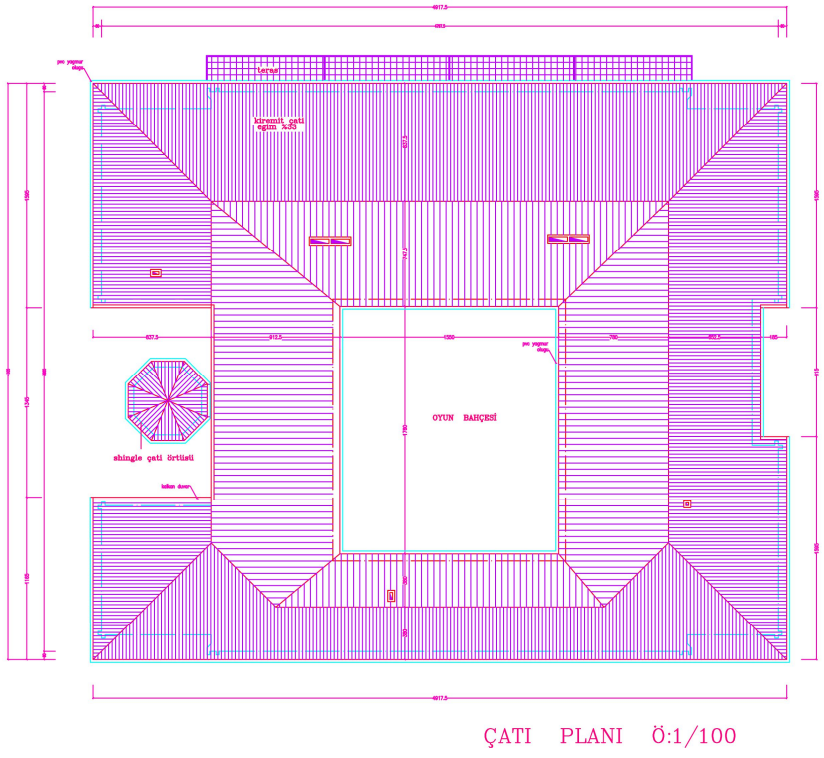
(Şekil: 106) Zemin kat plan tasarımı ve mekânları

Şekil: 107'de İhsan Doğramacı Anaokulu zemin kat plan ölçüleri görülmektedir.

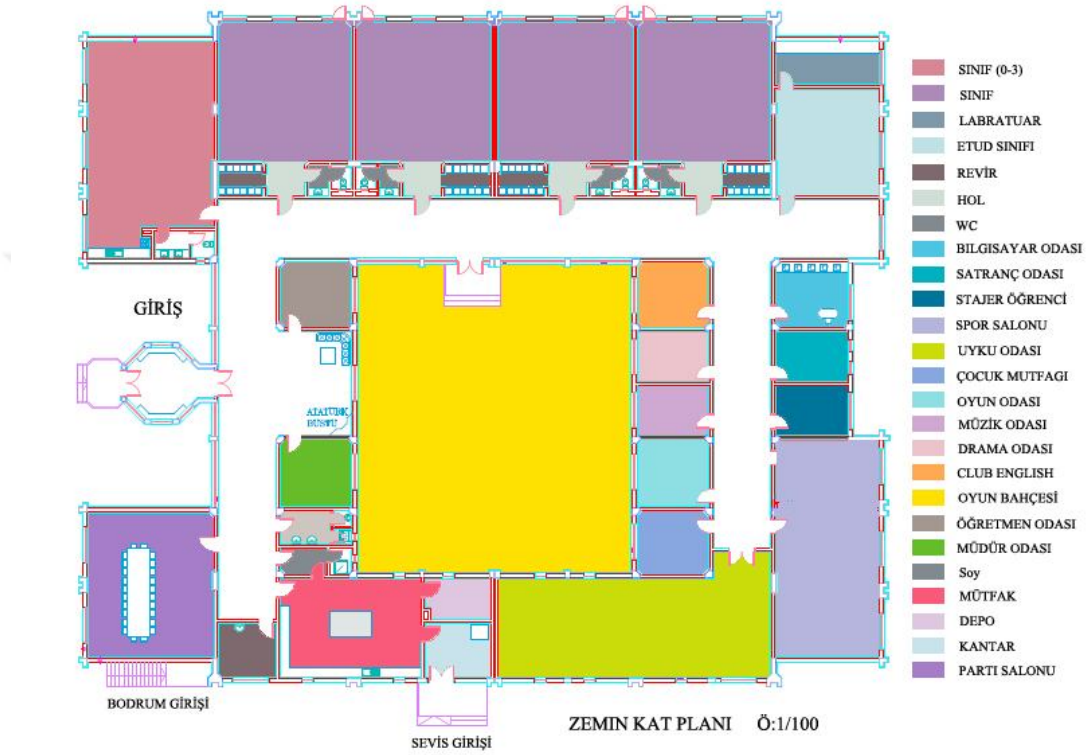
(Şekil: 107) Zemin kat planı ölçüleri

Şekil: 108'de İhsan Doğramacı Anaokulu çatı planı ölçüleri görülmektedir.

(Şekil: 108) Çatı planı ölçüleri

Planın uygulamasında biraz değişikler görülmektedir. Örneğin bilgisayar odası Montessori toddler atölyesi ve hayal odası satranç odası olmuş, pano odası stajer öğrenci ve çocuk mutfağı spor salanuna eklenmiş çocuk mutfağı blok odasının yerine geçmiş, top havuzu odası english club olmuştur. Sanat odası oyun odası olarak kullanılır ve satranç odası müzik odası olarak kullanılmaktadır. Şekil: 109'da İhsan Doğramacı Anaokulu zemin kat plan uygulamaları görülmektedir.

(Şekil: 109) Zemin kat plan uygulamaları

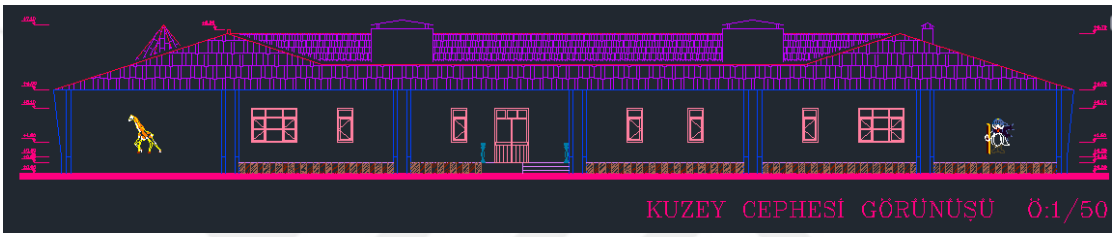
İhsan Doğramacı Montessori Anaokulunun görünüşüleri Aşağıdaki şekillerde okuldaki görülmektedir.

Şekil: 110'da Okulun giriş cephesi görünüşü görülmektedir.

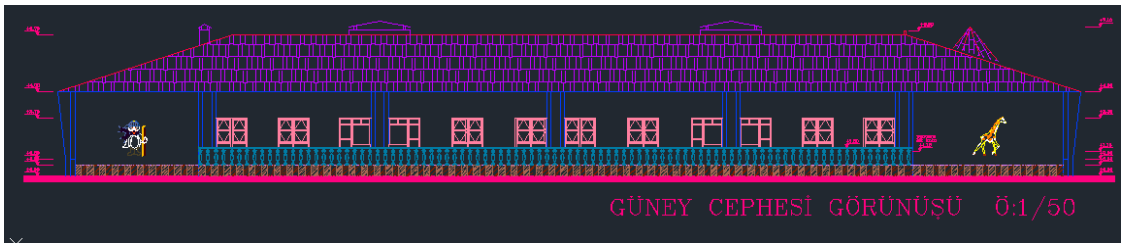
(Şekil: 110) Giriş görünüşü (Konya Selçuk Üniversitesi Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı: 2017)

Şekil: 111'de Okulun kuzey cephesi görünüşü görülmektedir.

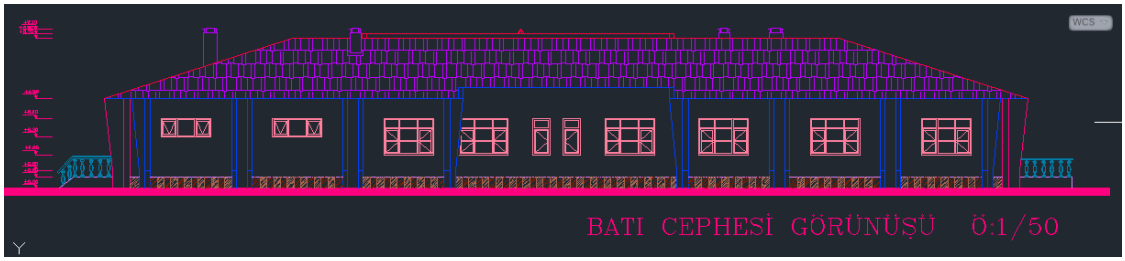
(Şekil: 111) Kuzey cephesi görünüşü (Konya Selçuk Üniversitesi Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı: 2017)

Şekil: 112'de Okulun kuzey cephesi görünüşü görülmektedir.

(Şekil: 112) Güny cephesi görünüşü (Konya Selçuk Üniversitesi Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı: 2017)

Şekil: 113'de Okulun batı cephesi görünüşü görülmektedir.

(Şekil: 113) Batı cephesi görünüşü (Konya Selçuk Üniversitesi Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı: 2017)

4.4. Bina Özellikleri

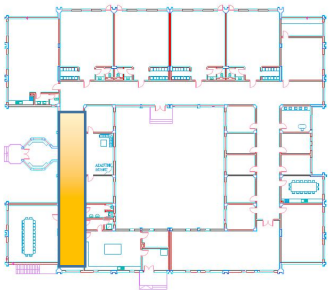
Okul öncesi dönemde verilen eğitimin kalitesini belirleyen önemli ögelerden biri de eğitim kurumların tasarımı, düzenlenme biçimi ve donanımıdır. Etkili ve kaliteli bir fiziksel ve eğitsel ortam yaratabilmek amacıyla eğitim binasının tasarımında okul öncesi alanı uzmanları ile mimarlar, mühendisler iş birliği içinde olmalıdır. Çocukların gelişimlerine uygun olarak tasarlanmış ve düzenlenmiş eğitim ortamları, önemli bir yer almaktadır. Okulun giriş cephesinde duvarların üzerinde çeşitli renklerle resimler yaparak çocukların ilgisini çekmeye çalışmışlardır. Şekil: 114'de İhsan Doğramacı Anaokulu'nun görünüşü görülmektedir.

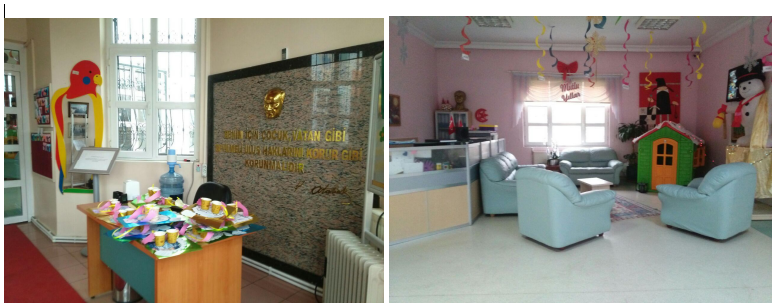
(Şekil: 114) İhsan Doğramacı Anaokulun girişi

Bina Girişi

Giriş bölümü, çocukların ve yetişkinlerin okul öncesi eğitim kurumlarının iç mekânlarına ilk adım attığı yer olduğu için bu bölümün ilgi çekici ve sıcak bir atmosfere sahip olması gerekir. Giriş bölümünde ebeveyn bekleme yerleri bulunmaktadır. Ebeveyn bekleme yerleri binanın girişinde bulunması çocukların ve ebeveynlerin binaya giriş ve çıkışlarını kolaylaştırılmıştır. Şekil: 115'de İhsan Doğramacı Anaokulu'nun bina girişinde güvenlik yeri ve şekil: 116'da ebeveynlerin bekleme yerleri görülmektedir.

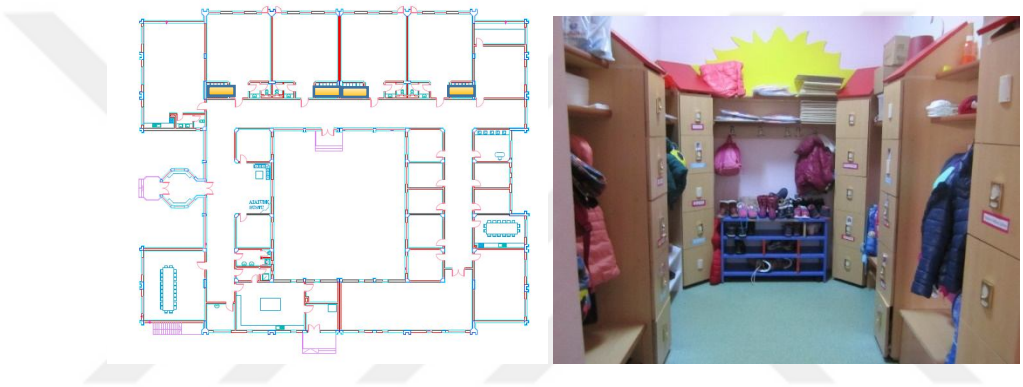
(Şekil: 115) Bina Girişinde güvenlik yeri

(Şekil: 116) Ebeveynlerin bekleme yerleri

Vestiyer

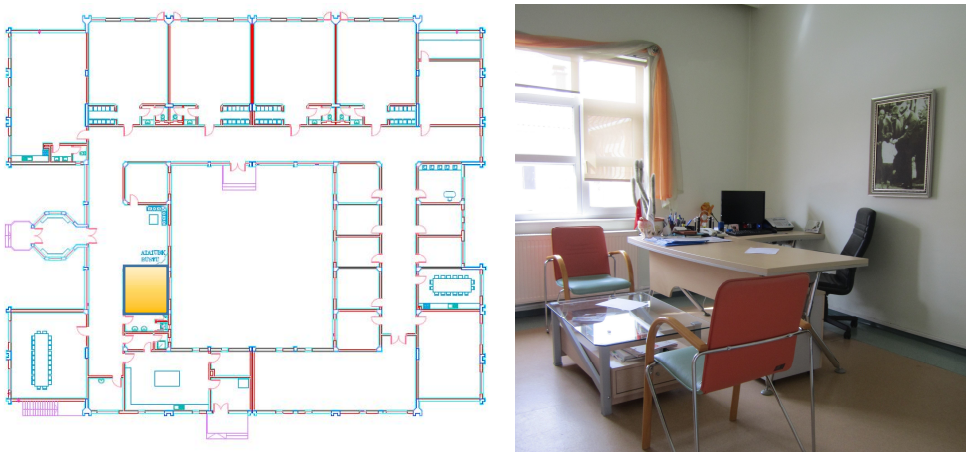
Çocukların okula geliş ve gidişlerinde giysilerini ve ayakkabılarını değiştirmesi için eğitim kurumunda vestiyer odası bulunmalıdır ve her sınıfın giriş bölümünde vestiyer bulunmaktadır. Okulda vestiyerler çocuğun boyuna uygun, ayakkabı ve şemsiye konulan kısım, giysi bölümünden ayrı olmaktadır. Bu mekanın zemin döşemesi; kaymaz, leke tutmaz ve kolay temizlenebilen bir malzemeden yapılmıştır. Çocuklar kendi başlarına giysilerini ve ayakkabılarını giyip çıkarabilmeleri için ölçüler, çocukların boylarına uygun bir şekilde yapılmıştır. Okuldaki vestiyerler 130 cm yüksekliğinde, 25 cm derinliğinde, 85cm genişliğinde ve askılar 17cm aralıklı olmaktadır. Şekil: 117'de okulun vestiyeri görülmektedir.

(Şekil: 117) Vestiyer

Yönetici Odası

Yönetici odası binaya girişin ve çıkan ziyaretçilerin izlenmesi açısından binanın girişinde yer almaktadır. Okulun idari bölümleri yönetici odası ve öğretmenler odası diğer alanlardan ayrı düşünülerek yapılmıştır. Şekil: 118'de okulun yönetici odası görülmektedir.

(Şekil: 118) Yönetici odası

Çok Amaçlı Salon

Bu salon okulun idari kısmında bulunmaktadır. Bu salonda büyük grup etkinliklerinin yapılması için kullanılabilmektedir ayrıca bu salonda sinema ve tiyatro etkinlikleri yapılmaktadır. Salonun zemini yumuşak döşemeden yapılmıştır. Şekil: 119'da Çok amaçlı salon görülmektedir.

(Şekil: 119) Çok amaçlı salon

Öğretmenler Odası

Bu kısım idari işlerin yürütülmesinde, öğretmenlerin dinlenme saatlerinde ve birbirleriyle görüşmelerinde kullanılabilmektedir. Okulda öğretmen odasında öğretmenlerin sadece kendilerine özel kilitli kullanabilecekleri dolaplar bulunmaktadır. Okulda her sınıfta iki öğretmen ve bir eğitimci asistan hizmet etmektedir. Şekil: 120'de Öğretmen odası görülmektedir.

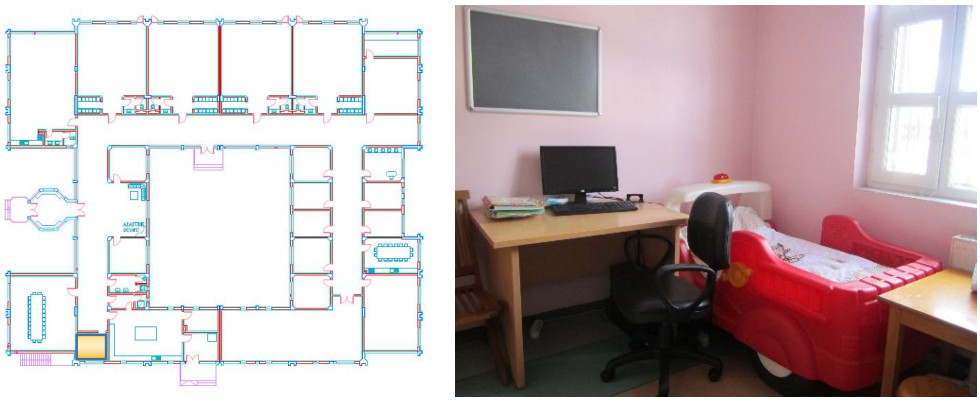

(Şekil: 120) Öğretmen Odası

Revir

Burada kontrol masası, ilaçlar, ilaç dolapları, ilk yardım dolabı bulunmaktadır. Çocuğun bir rahatsızlık geçirdiğinde ilk yardım uygulamaları bu alanda yapılmaktadır. Bu oda oyun odasından uzakta bulunmaktadır. Girişte, idare bölümüne yakın olarak bulunmaktadır. Öğrencilerin sağlık kontrollerinden geçirmeleri bu odada yapılmaktadır.

Şekil: 121'de Revir odası görülmektedir.

(Şekil: 121) Revir Odası

Oyun Salonu

Okul öncesi eğitim kurumlarında en çok ihtiyaç duyulan ve işlevsel açıdan en aktif olan bölümdür. Oyun salonun fiziksel özellikleri, öğrencilerin bireysel ve grup olarak oynamalarına olanak sağlamaktadır. Bu odada, masa, sandalye ve bisiklet gibi oyuncaklar bulunmaktadır. Okuldaki oyun salonunda çocukların oturarak oynaması için halı, minderler kullanılmaktadır. Çocukların çeşitli grup oyunlarında, yağışlı havalarda ise içeride oyun oynamalarına olanak sağlamaktadır. Okuldaki oyun salonunda salıncak, kaydırak, tırmanmak için ağaç veya ip gibi oyuncakların eksik olduğu görülmektedir. Şekil: 122'de Oyun salonu görülmektedir.

(Şekil: 122) Oyun Salonu

Mutfak

Okuldaki mutfakta fırın, buzdolabı, tencere, tava, yemek takımı, bardak gibi aletler bulunmaktadır. Mutfakta ocak, ortada buzdolabı, bir köşede evye tam karşısında olarak yer almaktadır. Mutfağın zemin döşemesi kolay temizlenebilen malzemeden (seramikten) yapılmıştır. Toptan alınan malzemeler saklandığı için mutfağın yanında bir depo bulunmaktadır. Mutfakta havalandırma tertibatı bulunmaktadır. Mutfağın yemek odasına yakın olması servis ve diğer hizmetlerin kısa zamanda gerçekleşmesi için önemlidir ayrıca yemek odasındaki eşyaların ölçüleri çocuklara uygun olması gerekmektedir. Ancak çalışma alanında özel yemek salonu bulunmamaktadır ve yemekler sınıflarda servis edilmektedir. Şekil: 123'de Mutfak görülmektedir.

(Şekil: 123) Mutfak

Yemek Odası

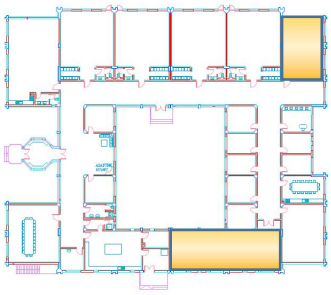
Okuldaki yemek odası sadece (0-6 ay) arası çocuklar için kullanılmaktadır. Bu odada dolaplar, evye, tezgâh ve (0-6 ay) arası çocuklar için sandalyeler bulunmaktadır. Bu mekânın sıvı ya da katı gıdaların yere dökülebileceği göz önüne alınarak zemin döşemesinin kolay temizlenebimesi için seramikten yapılmaktadır. Şekil: 124'da (0-6 ay) arası çocukların yemek odası görülmektedir.

(Şekil: 124) (0-6 ay) arası çocukların yemek odası ve mutfağı

Dinlenme Odası

Dinlenme odaları okulun en sessiz yerinde yer almaktadır Dinlenme odasında yatağın yerden yüksekliği 30 cm, yatak aralarının birbirinden uzaklığı 50 cm olması gerekirken salondaki yataklar birbirineden hiç bir mesafe olmadan düzenlenmiş. Okulda iki dinlenme odası bulunmaktadır. Birincisi (0_3 yaş) arası çocuklar için diğeri ise (3_6 yaş) arası çocuklar için kullanılmaktadır. Şekil: 125'de (0-3 yaş) arası çocukların dinlenme odası dinlenme odaları ve şekil: 126'da (3-6 yaş) arası çocukların dinlenme odası görülmektedir.

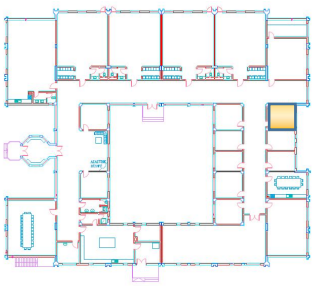

(Şekil: 125) (0-3 yaş) arası çocukların dinlenme odası **(Şekil: 126)** (3-6 yaş) arası çocukların dinlenme odası

Montessori Toddler Atölyesi

Toddler atölyesi 14-36 ay arası çocuklar çabuk ilerleyerek, montessori çalışmalarına daha kolay geçiş yapabilmeleri için önem taşınmaktadır. Bu atölyede çalışmalar çocukların koordinasyonunun, ince-kaba motor becerilerinin, el göz koordinasyonunun, bağımsızlığının, konsantrasyonunun, dikkatinin, sorumluluğunun, düzen algısının ve öz güveninin gelişimini desteklemek amacına ait materyaller bulunmaktadır. Şekil: 127'de Montessori toddler atölyesi görülmektedir.

(Şekil: 127) Montessori toddler atölyesi

Satranç Odası

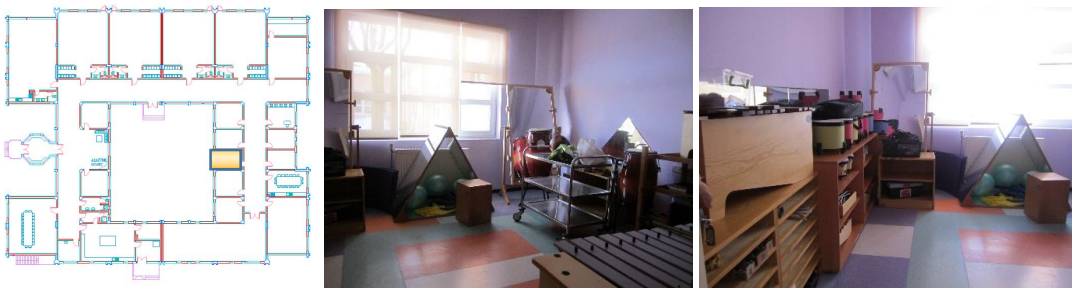
Satranç oyunu öğrencilerin eğitiminin desteklenmesinde eğitsel bir strateji olarak kullanılmaktadır. Çocuklar satranç odasında oyun oynayarak zekalarının gelişmesine katkı sağlıyorlar. Dolayısıyla, problem çözme gibi yeteneklerini satranç dersinde kazanabilmektedirler. Şekil: 128'de Satranç odası görülmektedir.

(Şekil:128) Satranç Odası

Müzik Odası

Çocuklar, müzik aletleri ile çalışırken duyu organlarının gelişmesine imkân sağlama fırsatı vermektedirler. Bu odada ritim sopaları, çıngıraklar, marakaslar, ziller, tahta kaşıklar, tefler, davullar vb. müzik aletleri yer almaktadır. Şekil: 129'da Müzik odası görülmektedir.

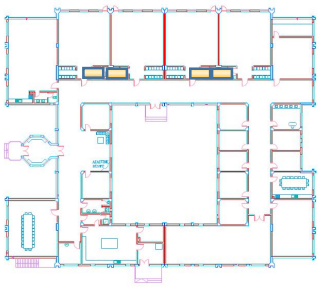

(Şekil: 129) Müzik odası

Lavabo ve Tuvaletler

Lavabolar sınıfların giriş kısmında yer almaktadır. Sınıflarda 20 çocuk ve her 10 çocuğa bir klozet ve lavabo bulunmaktadır. Zemin kaymayan ve kolay temizlenebilen malzemeden seramikten yapılmıştır. Buradaki tüm donanım çocuğun boyuna uygun olmaktadır. Lavabolar 38-45 cm boyutunda, 60 cm yüksekliğindedir. Musluk yüksekliği ise 65cm, wc kabinleri 70 cm eninde, klozet yüksekliği 40cm olmaktadır.

Şekil:130'de Lavabo ve şekil:131'de tuvaletler görülmektedir.

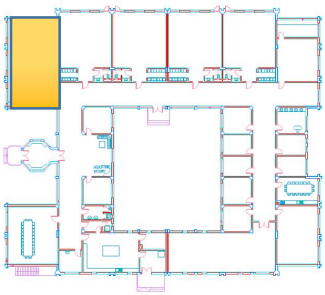

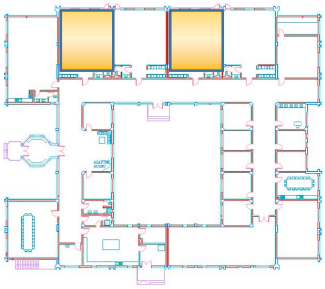
(Şekil: 130) Lavabo **(Şekil:131)** Tuvaletler

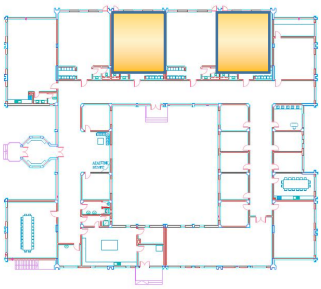
4.5. Eğitim Ortamı (Sınıflar)

İhsan Doğramacı Uygulama Anaokulunda üç tip sınıf bulunmaktadır bir sınıfı 0-3 yaş arası çocuklara eğitim vermektedir. Şekil: 132'de sınıf (0-3) yaş arası çocukların planındaki pozisyonu görülmektedir.

Okuldaki diğer iki sınıf (3–6 yaş) grubu öğrencilerin yararlandığı eğitim modeli amaçları Montessori eğitim modeli ile aynı olmakla beraber, uygulamalar ve eğitim materyalleri açısından farklılık gösterir. Şekil: 133'de geleneksel eğitim sınıfılarının planındaki pozisyonu görülmektedir. İki sınıfta Montessori (3-6 yaş) arası çocuklara montessori eğitimi sunmaktadır. Şekil: 134'de Montessori eğitim sınıfılarının plandaki pozisyonu görülmektedir.

(Şekil: 132) Sınıf (0-3 yaş) arası çocukları **(Şekil: 133)** Geleneksel eğitim sınıfıları **(Şekil: 134)** Montessori sınıfıları

Sınıf (0-3) Yaş Arası Çocuklar

Bu sınıf (0-3 yaş) arası çocuklardan oluşmaktadır. Sınıfın giriş bölümünde çocukların ayakkabı giyip çıkarma alanı yer almaktadır. Bu sınıfta çocuklar için kitap

köşesi, evcilik köşesi, oyun oynama aletleri, beslenme ve dinlenme alanları bulunmaktadır. Şekil: 135'de Sınıf (0-3 yaş) arası çocuklar görülmektedir.

(Şekil: 135) Sınıf (0-3 yaş) arası çocuklar

4.5.1. Geleneksel Eğitim Sınıfları

Bu sınfta her yaş grubundan (3–6 yaş) öğrenci bulunur. Bu model doğrultusunda düzenlenen sınıflarda Milli Eğitim Bakanlığının Okul Öncesi Eğitim Programı (36–72 aylık çocuklar için) uygulanır. Bu programlarda çocuğun her yönden gelişimi destekleyici amaçlar ve kazanımlar yer alır. Öğretmen çocuğun ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda, bireysel farklılıklarını dikkate alarak eğitim etkinliklerini planlar. Etkinlikler serbest zaman, Türkçe, Fen-Matematik, Müzik, Oyun ve Hareket, Dinlenme, Sanat, Okuma - Yazmaya hazırlık gibi süreçlere ayrılır. Çocuklar serbest zaman diliminde bu köşelerde zaman geçirir. Oyun, müzik, Türkçe etkinlikleri grup halinde yapılır, ancak katılım göstermeyen çocuklar zorlanmaz. Sanat etkinlikleri çeşitliliğe sahip olduğu için (kağıt katlama, tuz seramiği, boyama, kolaj vs.) çocuklar kendi tercihleri doğrultusunda çalışır. Sınıf ilgi köşelerinden oluşmuştur. Bunlar: blok köşesi, dramatik oyun merkezinde (evcilik köşesi, taşıtlar köşesi ve kukla köşesi), sanat köşesi, kitap köşesi, fen-doğa köşesi, müzik köşesi, Atatürk köşesi gibi köşelerdir. Milli Eğitim Bakanlığının Okul Öncesi Eğitim sınıfın fiziksel düzenleme modeline göre bu okulda kum ve su masası bulunmamaktadır.

Şekil: 136-137'de Geleneksel eğitim sınıfıları görülmektedir.

(Şekil:136-137) Geleneksel eğitim sınıfıları

Blok Köşesi

Blok köşesinde çocuklar matematiksel kavramaları öğrenmekteler. Değişik malzemeler ile oyun kurarlar ve farklı projeler ile yapılar inşa ederler. Çocuklar bu materyallerle, büyük - küçük /ağır –hafif kavramları ve şekilleri, boyutları öğrenir model alıp ve aynısını yaparlar. Şekil: 138'de Blok köşesi görülmektedir.

(Şekil: 138) Blok köşesi

Dramatik Oyun Merkezi

Okulda dramatik oyun merkezinde bulunan köşeler evcilik köşesi, kukla köşesi ve taşıtlar köşesidir.

Evcilik Köşesi: Geleneksel eğitim sınıflarında uygun bir köşe düzenlenmiştir. Bu köşede çeşitli mobilyalar (fırın, yatak, koltuk, ocak vb. araç gereçler) çocukların yaratıcı oyunlarını geliştirmek için bulunmaktadır. Şekil: 139-140'de Evcilik köşesi görülmektedir.

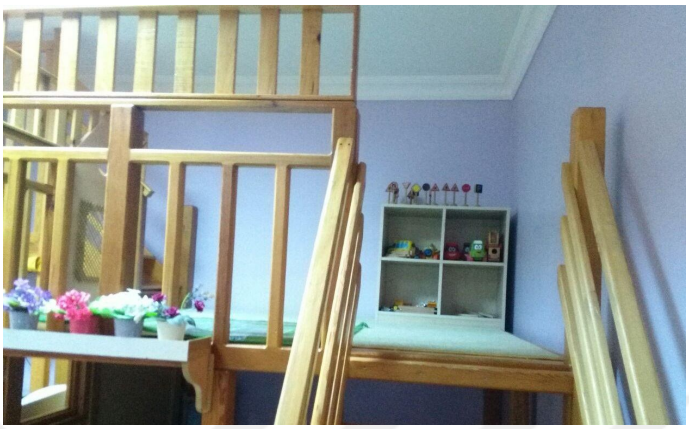
(Şekil: 139-140) Evcilik köşesi

Kukla Köşesi: Kuklalarla oyun çocukların dil gelişimlerini desteklemektedir. Bu köşede öğretmen çocuklara kuklalarla öykü anlatıp çocukların yeni kelimeler öğrenmesini sağlamaktadır. Sınıftaki kukla köşesinde coğrafya ve bilim araçları görülmektedir ancak bu araçların kendi bölümlerinde olması gerekmektedir. Şekil: 141'de Kukla köşesi görülmektedir.

(Şekil:141) Kukla köşesi

Taşıt Köşesi: Bu köşede bulunan araçlar eğitici trafik setidir. Bu araçlarla oyun oynamak çocukların trafik işaretleri öğrenmelerini sağlamaktadır. Şekil: 142'de Taşıt köşesi görülmektedir.

(Şekil: 142) Taşıt köşesi

Sanat Köşesi: Bu köşede çizme, boyama, şekil verme, kesme yapıştırma gibi çalışmalar yapılmaktadır. Çocuklar çalışmalarla renk bilgisi, düşünme, yeni fikirler bulma, tasarlama, yapılan işi bitirme, bitirmiş bir çalışmanın sergilenmesini öğrenmekteler. Şekil: 143'de Sanat köşesi görülmektedir.

(Resim: 143) Sanat köşesi

Kitap Köşesi: Bu köşede çeşitli hikaye kitapları bulunmaktadır. Çocuk burada özgürce istediği kitabı alır, dokunur, inceler ve okur. Okuldaki kitap köşesi sınıfın giriş kısmında yer almaktadır ve çocukların giriş ve çıkışları sınıfta onların odaklanmasına

engel olabilmektedir. Bu yüzden kitap köşesi sınıfın sessiz ve aydınlık bir alanında yer alması gerekmektedir. Kitaplar çocukların boylarına uygun raflara da yerleştirilmiş bu yüzden çocuklar kitapları rahatlıkla alıp yerlerine koyabilirler. Şekil: 144'de kitap köşesi görülmektedir.

(Şekil: 144) Kitap köşesi

Fen-Doğa Köşesi: Okuldaki bu köşe kukla sahnesinde yer almaktadır ancak bu köşenin başka bir yerde olması gerekmektedir**.** Bu köşede insan vücudu maketi, diş modeli, yer küre ve diğer malzemeler bulunmaktadır. Çocuklar bu malzemelerle çalışırken yaşadığı çevreyi, deneyerek ve yaşayarak öğrenmektedirler. Şekil: 145'de Fen-doğa köşesi görülmektedir.

(Şekil: 145) Fen-doğa köşesi

Müzik Odası: Okulda müzik odası bulunmaktadır. Bu odada çeşitli müzik aletleri yer almaktadır. Öğretmenler bu aletleri sınıflara götürerek müzik çalışmaları yapmaktadırlar. Şekil: 146'da Müzik odası görülmektedir.

(Şekil: 146) Müzik odası

4.5.2. İhsan Doğramacı Montessori Sınıfları

Okulda iki montessori sınıfı bulunmaktadır. Bir sınıf (3-5 yaş) arası grubundan diğer sınıf (3-6 yaş) arası çocuklardan oluşmaktadır. Erken çocukluk eğitim kurumunda, eğitim ortamı veya sınıf en önemli mekanlardır. Bu okulda çocukların ilgisine yönelik etkinlikler aynı mekanda yapılacağı gibi farklı mekanlarda da yapılmaktadır (hobi odaları gibi). Bu eğitim modeli içinde bölünmüş zaman dilimleri yoktur. Özellikle sabahları kesintisiz çalışma eğitimi yapılmaktadır. Yaş grubu karmadır, yani bir sınıfta her yaş grubundan (3–6 yaş) öğrenci bulunmaktadır. Bu sınıflarda AMI tarafından yeterlilik belgesine sahip iki montessori öğretmni vardır ayrıca her sınıfta öğretmenlerin bir yardımcısı vardır. Bir öğretmen bir öğrenciyle çalışırken diğer öğretmen ve yardımcı da diğer çocuklarla ilgilenir. Çocukların sınıfa uyum süreci tamamlandıktan sonra kendini çalışmaya vermiş çocukların oluşturduğu sakin ve sessiz bir sınıf atmosferi oluşur. Dinlenmek isteyen öğrenciler sınıfta ya da dinlenme odasında dinlenebilir. Öğleden sonra çocuklar isterlerse çalışmaya devam eder, istemezlerse belgesel izleyebilir, sanat faaliyetlerine, oyun, müzik, hikâye dinleme etkinliklerine katılabilirler.

Montessori sınıflarındaki en önemli unsurlarından birisi özel olarak tasarlanmış materyallerdir. Sınıftaki materyaller doğal ve ağaç malzemelerden yapılmış çocukların duyularını uyarmayı amaç edinmiştir. Sınıftaki tüm materyaller de, masa , sandalye vs.

doğal kullanılarak, çocuklara doğaya duyarlılık ve çevre sevgisi ilk andan itibaren verilmektedir. Çünkü Montessori felsefesine göre sonradan çevreci olunmaz. Çocuğu doğal malzemeyle tanıştırıp, daha yaşamının ilk yıllarında çevre, doğa bilincini vererek, çocukta yerleşik bir davranış oluşmasını sağlamaktadır. Sınıf ortamında kullanılacak her türlü araç çocukların göz seviyesindeki raflarda yer almaktadır. Materyaller kapaksız ve alçak raflarda bulunmaktadır. Sınıfta her materyalden birtane vardır. Materyaller bölümlerine göre sınıfta kendine ait alanlarda olması gerekmektedir ancak sınıftaki bazı materyaller diğer bölümlerin alanında görülmektedir. Tüm materyaller raflarda soldan sağa doğru kolaydan zora, basitten karmaşığa olacak şekilde dizilmiş ve tepsi, sepet, kutu gibi özel alanlarında bulunmaktadır. Sınıfta çocuklar rahat hareket edip ve kolaylıkla istedikleri materyalleri kullanabilmektedirler. Çocukların sürekli sandalye üzerinde yorulacakları ve sıkılacakları düşünülerek sınıfta yerlere halılar serilmiştir. Sınıf ortamı çocuğu merkeze alan bir ortam oluşturmuştur. Sınıf pencereleri çocukların dışarıya bakmaları ve doğa olaylarını gözlemlemeleri için fon kartonları ve benzeri süsler ile kapatılmamış. Şekil: 147-148'de İhsan Doğramacı Montessori sınıfları görülmektedir.

(Şekil:147-148) Montessori sınıfları

Montessori sınıfların oluşturduğu bölümler:

- Günlük hayat uygulamaları
- Duyu materyal alanı
- Matematik materyal alanı
- Dil (okuryazarlık) materyal alanı
- Kültür alanları
- Sanat alanı

- Müzik odası
- Spor salonu

Günlük Hayat Uygulamaları

Bu bölüm bir montessori sınıfında olması gereken bölümdür. Montessori yönteminde hayali oyunlar yoktur. Çocuğa gerçek deneyimler sunulur. Bu yüzden okulda çocuğun minyatür mutfak araç gereçleriyle oynaması yerine gerçek bir mutfakta iş yapması ve gerçek süpürge faraşla etrafı temizlemesi sağlanmıştır. Çocuklar bu bölümde yemek yapıp bulaşık yıkarlar. Bulaşıkları kurutup yerlerine yerleştirirler. Halıları yere serip çalışıp ve işleri bitikten sonra onları rulo yapıp yerlerine yerleştirirler. Bu alandaki çalışmalar çocukların kişisel bakım, çevre bakım, nezaket alıştırmalarını, hareket kontorolünü, sosyaleşmelerini sağlamaktadır. Sınıftaki günlük hayat araçlarının bir bölümü kültür alanında görülmektedir. Şekil: 149-150'de Günlük hayat uygulamaları bölümü görülmektedir.

(Şekil: 149-150) Günlük hayat uygulama alanı

Şekil: 151'de Çocuğun sınıftaki günlük hayat materyallerle çalışması görülmektedir.

(Şekil: 151) Günlük hayat materyalleri'ile çalışma (URL<85)

Duyu Alanı

Bu materyallerle çalışmak çocuğun beş duyu organını geliştirir, örneğin renk tabletleri kullanarak renkleri, kırmızı çubuklar ile 1 boyuttaki uzun-kısa kavramını öğrenir, kahverengi merdiven ile çocuk 2 boyuttaki (genişlik ve yükseklik) farklılıkları görsel olarak fark edebilme becerisini geliştirir. Pembe kule çocuğun 3 boyutta (uzunluk, genişlik ve yükseklik) farklılıkları görsel olarak fark edebilme becerisini geliştirir. 3 kutu ağırlık tablacığı. (ağırlık duygusunu geliştirmeye yöneliktir.) 10 adet geometrik cismi (silindir, küp, kare prizma, piramit, kare piramit, üçgen piramit, koni, küre, yumurta, oval (veya elips) cisim dokunmak algısını geliştirir. Tat şişeleri, tatları ve koku şişeleri koku duyusunu, ses tüpleriy'ile ses duyusunu geliştirmektedir. Sınıftaki duyu materyallerin bir arada olması gerekirken bu materyallerin bazısı sınıfta başka bölümlerde görülmektedir. Şekil: 152'de sınıftaki duyu materyalleri görülmektedir.

(Şekil: 152) Duyu materyalleri alanı

Şekil: 153'de Duyu materyalleri alanında kozmik eğitim materyalleri (bitkiler) görülmektedir.

(Şekil: 153) Duyu materyalleri alanında kozmik eğitim materyalleri

Şekil: 154'de Duyu materyallerinden geometrik cisimler matematik dolabında görülmektedir.

(Şekil:154) Duyu materyalleri matematik alanında

Şekil: 155'de Duyu materyallerinden renk tabletleri'ise kozmik eğitim ve matematik materyallerin arasında görülmektedir.

(Şekil:155) Duyu materyalleri kozmik eğitim ve matematik materyallerin arasında

Şekil:156'da Çocuğun sınıftaki duyu materyaller' ile çalışması görülmektedir.

(Şekil:156) Duyu materyalleri aktiviteleri (URL<85)

Matematik Alanı

Bu alanda matematik araçları bulunmaktadır. Matematik materyallerin en temel özelliği soyut kavramları somutlaştırılmasıdır. Bu alanda biyoloji materyalleri görülmektedir. Matematik materyallerin bir kısmı renkli boncuk dizileri, renkli boncuk yüzeyleri, renkli boncuk küpler gibi araçlar matematik alanından görülmemektedir sınıfın başka bir alanında yer almaktadır. Şekil: 157'de Matematik alanı görülmektedir.

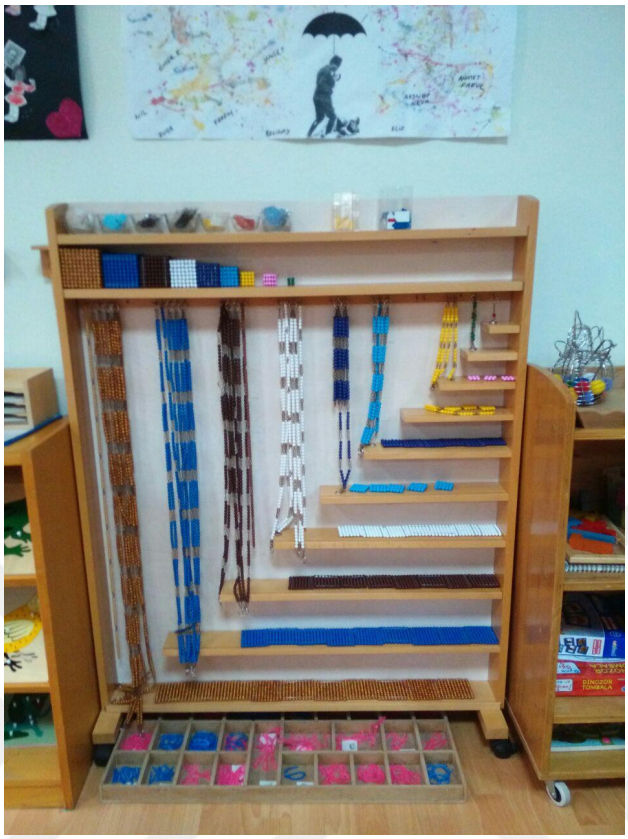
(Şekil: 157) Matematik alanı

Şekil: 158'de Matematik alanında biyoloji materyalleri görülmektedir.

(Şekil: 158) Matematik alanındaki biyoloji materyalleri

Şekil: 159'da Sınıftaki matematik materyaller başka bir alanda görülmektedir.

(Şekil: 159) Matematik materyali

Şekil: 160'da Çocuğun sınıftaki matematik materyaller' ile çalışması görülmektedir.

(Şekil: 160) Matematik aktiviteleri (URL<85)

Dil Alanı

Bu alanda harf katlarını kullanarak kelime üretmek veya yazma çalışmaları yapmak okuma alışkanlığı kazandırmaktadır. Yazmaya yönelik çizgi etkinlikleri, küçük cisimlerle yapılan ses etkinlikleri, yazmaya yönelik kalem ve kâğıtsız etkinlikler, okumaya yönelik materyaller ve alıştırmalar dil geliştirici etkinlikleri yapılmaktadır. Bu bölümün materyalleri başka köşelerde yer almaktadır örneğin metal kalıp standı ve resimli sözcük kart takımı başka alanda ve hareketli alfabe matematik materyallerin yanında yer almaktadır. Şekil: 161'de Dil alanı görülmektedir.

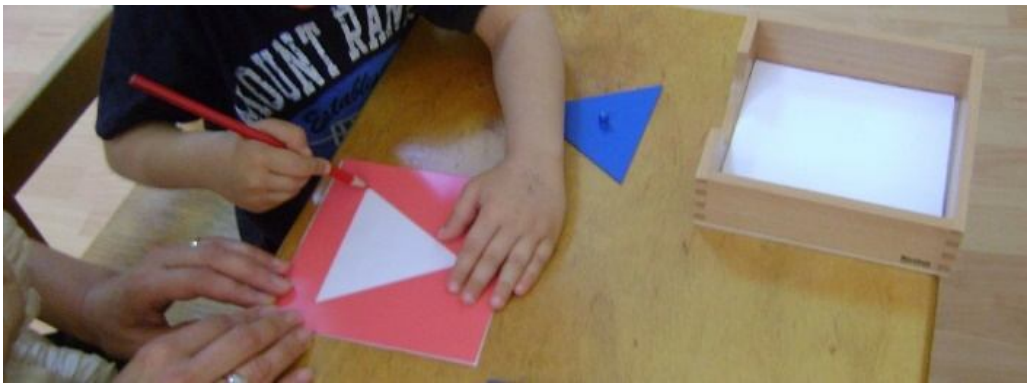
(Şekil: 161) Dil alanı

Şekil: 162'de Dil alanı materyallerinden hareketli alfabe matematik materyallerin yanında görülmektedir. Şekil:163'de Dil alanı materyallerinden kültür alanı materyallerin yanında görülmektedir.

(Şekil: 162) Dil materyalleri matematik materyallerin yanında **(Şekil: 163)** Dil materyalleri kültür materyallerin yanında

Şekil: 164'da Çocuğun sınıftaki dil materyalleri' ile çalışması görülmektedir.

(Şekil: 164) Dil aktiviteleri (URL<85)

Kültür Alanı

Çocuk burada farklı kültürleri, tarihte ayrı zamanlarda kurulmuş uygarlıkları, dünyada yaşayan çeşitli canlı hayvanlar ve bitkileri montessori araçlarla öğrenmektedir. Biyoloji, coğrafya, tarih ve bilim bilgisi çocuğun çevresine karşı algısının gelişmesini sağlamaktadır. Sınıftaki kültür materyalleri yetersizdir. Ayrıca bu alanda biyoloji, coğrafya, tarih ve bilim için tasarlanmış ayrı alanlar gerekmektedir, ancak sınıftaki düzenlenmiş bu alanın araçları farklı bölümlerde görülmektedir. Örneğin bitkiler için özel bir raf olması gerekmektedir ancak sınıftaki bitkiler diğer alanların (Matematik ve ya duyu) raflarında görülmektedir. Bu alanda günlük yaşam araçları görülmektedir ve Montessori sınıf düzenleme açısından yanlış bir düzenleme olmaktadır. Şekil: 165'de Kültür alanı görülmektedir.

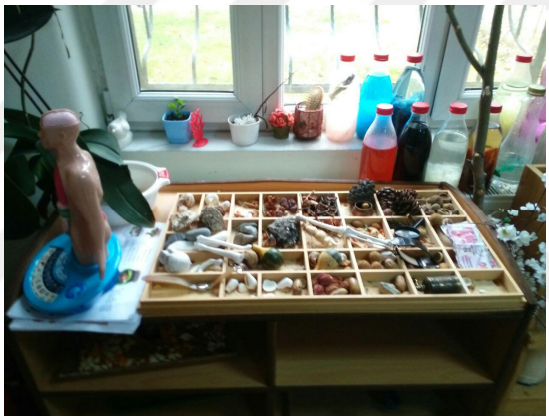
(Şekil: 165) Kültür alanı

Şekil: 166'da Kültür alanında günlük yaşam araçları görülmektedir.

(Şekil: 166) Kültür alanında günlük yaşam araçları

Şekil: 167'de Fen ve doğa masası görülmektedir.

(Şekil: 167) Fen ve doğa masa

Şekil: 168'de Hayvan tanımlayan bölümü dil alanın yanında ve şekil: 169'da hayvan tanımlayan bölümü matematik alanında görülmektedir.

(Şekil: 168) Hayvan tanımlayan bölümü dil alanın yanında **(Şekil: 169)** Hayvan tanımlayan bölümü matematik alanında

Şekil: 170-171'de Bitki tanımlayan araçları hayvan tanımlayan bölümü alanında görülmektedir.

(Şekil: 170-171) Bitkiler hayvan tanımlayan bölümüde

Şekil: 172'de Bitki tanımlayan araçları duyu bölümü alanında görülmektedir.

(Şekil: 172) Bitkiler

Coğrafya Alanı

Bu alanda Montessori bulmaca kıta haritası ve renkli yer küresi görülmektedir. Şekil: 173'de Coğrafya alanında montessori kıta haritası puzzle ve renkli yer küresi görülmektedir.

(Şekil: 173) Coğrafya alanı

Şekil: 174'de Çocuğun sınıftaki Coğrafya materyaller' ile çalışması görülmektedir.

(Şekil: 174) Coğrafya aktiviteleri (URL<85)

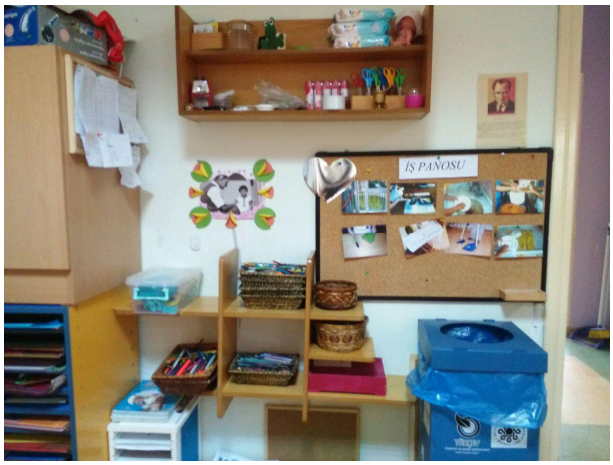
Şekil: 175'de Çocuğun sınıftaki bilim materyaller' ile çalışması görülmektedir.

(Şekil: 175) Bilim aktiviteleri (URL<85)

Sanat Alanı

Kültürün bir parçası olan sanat alanında, çocuğun erken yaşta renk, biçim kavramlarını kazanmasına ve güzellik algısının gelişmesine katkı sağlamaktadır. Çocuklar bu alanda şekilleri, renkleri ve değişik kavramları öğrenmektedirler. Şekil: 176'da Sınıfta sanat alanı görülmektedir.

(Şekil: 176) Sanat alanı

Müzik Odası

Okulda müzik odası bulunmaktadır bu odada müzik aletleri yer almakktadır. Öğretmenler bu aletleri sınıflara götürüp ve müzik çalışmalarını sınıfta yaparlar. Çocuklar önce kendi Türk müzik aletlerini ve danslarını öğrenip sonra başka ülkelerin müzik kültürünü öğrenirler. Şekil: 177'de Müzik odası görülmektedir.

(Şekil: 177) Müzik odası

Şekil: 178'de Dans aktiviteleri görülmektedir.

(Şekil:178) Dans aktiviteleri (URL<85)

Spor Salonu

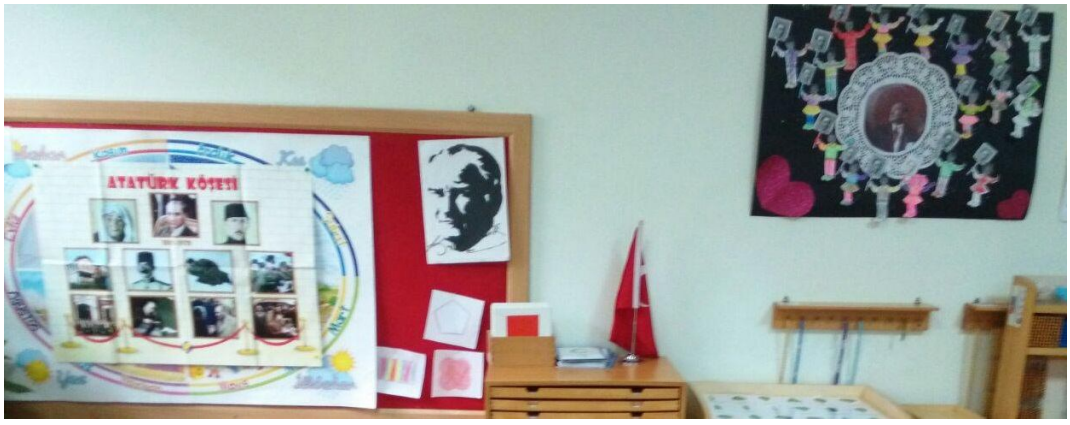
Tüm çocuklar topla oynamaktan hoşlanmazlar, bazıları için başka bir spor daha çekici olabilir. Bu yüzden okulda (bale dansı, jimnastik) sporunu çocuklara öğretiyorlar. Spor salonunda top, bisiklet, çocukların oturması için minderler bulunmaktadır. Şekil: 179'da Spor salonu görülmektedir.

(Şekil: 179) Spor salonu

Atatürk Köşesi

Bu köşede Atatürk' ün annesi ve babasıyla fotoğrafları, doğum tarihi, anılarının olduğu fotoğraflar, Atatürk kronolojisi ve gençliğe hitabesi yer almaktadır. Şekil: 180'de Atatürk köşesi görülmektedir.

(Şekil: 180) Atatürk köşesi

4.6. Açık Hava Oyun Alanları

Montessori oyun alanının tasarımında doğal elemanların kullanımı, çocuğun var oluşuna uyumlu olarak sağlıklı gelişmesine, yaratıcılık, keşif ve hareket etme gereksinimlerini karşılamasına, tüm duyu organlarını kullanabilmesine (dolayısıyla algı gelişimine), konsantrasyon sağlamasına, kendini ve doğayı tanıyabilmesine, dinlenmesine olanak tanıyabilmektedir. Toprak, kum ve su (su ve kum havuzu) deneyim, keşif ve yaratıcılık olanakları sağlamaktadır. Ayrıca su çocuğun, dokunma duyusunu geliştirir ve toprakla ilgilenme enerjisinin atmasını sağlar. Bu okulda Bahçenin bir köşesinde (Kuş, kaplumbağa vb) canlı hayvanların olması gerekmektedir. Ayrıca bir köşesinde çocukların bitki yetiştirme alanı olması gerekmektedir. Ancak, okuldaki kullanılan oyun araçları ve diğer donatı elemanları doğal malzeme yerine plastik malzemeden yapılmıştır ve montessori bakış açısından önemli bir eksikliktir. Şekil: 181'de okulun merkezi bahçesi görülmektedir.

(Şekil: 181) Merkezi bahçe

Bahçede hareketli oyunlara yönelik salıncaklar, kaydırak, tahterevalli gibi ekipmanlar bulunmaktadır. Salıncaklar herhangi bir kazayı önlemek amacıyla hareketli oyun alanından uzak yerleştirilmiştir, kaydırak ise oyun merkezinden uzak bir yere yer almaktadır. Çocuğun yaşantısında renklerin etkisi ve önemi büyüktür. Bu nedenle salıncaklar, kaydırak, tahterevalli ve diğer oyun elemanları canlı renklere boyanmıştır. Çocukların bireysel oyunlarına yönelik oyun elemanı yerine daha çok birlikte oyun oynayabilecekleri kombine oyun grupları kullanılmıştır. Bahçede yumuşak zeminlerde çim kullanılmıştır.

Okuldaki oyun aletleri:

- Salıncak
- Kaydırak
- Tırmanma aleti
- Tahteravalli
- Pergole

Şekil:182-183'de okulun açık hava oyun alanları görülmektedir.

(Şekil: 182-183) Açık hava oyun alanları

Aşağıdaki şekillerde okuldaki oyun aletleri görülmektedir.

(Şekil: 184-185) Açık hava oyun araçları

(Şekil: 186-187) Açık hava oyun araçları

(Şekil: 188-189) Açık hava oyun araçları

İhsan Doğramcı Anaokulun Montessori sınıflarındaki materyaller tablo 7'de açıklanmıştır. Bu materyaller, günlük yaşam materyalleri, duyusal materyalleri, matematik materyalleri, dil materyalleri, kozmik materyallerdir.

Tablo 7:, İhsan Doğramacı Anaokulun Montessori materyalleri

İhsan Doğramacı Montessori anaokulu Materyalleri
Günlük Yaşam Materyalleri: Düğme çerçevesi - Kurdela çerçevesi- Ayakkabı bağı çerçevesi- Kopça çerçevesi- Kilitli iğne çerçevesi Çıtçıt çerçevesi- Fermuar çerçevesi- Yapışkan fermuar çerçevesi- Kemer tokası çerçevesi
Duyusal Materyalleri: Pembe kule- Pembe kule standı- Tutmalı silindir blok 1- Tutmalı silindir blok 2- Tutmalı silindir blok 3 Tutmalı silindir blok 4- Renk tabletleri 1- Renk tabletleri 2- Renk tabletleri 3- Dokunma tabletleri- Dokunma tabletleri derecelendirme- Isı tüpleri- Tat şişeleri- Koku şişeleri- Geometrik çekmeceler- Tanıtım tablası- Geometrik çekmecelerin kart takımı- Kart takımı kutusu- Geometrik cisimler- Geometrik cisimler kart takımı- Geometrik figür ve kutusu- Yaratıcı üçgenler- Yaratıcı üçgenler mavi kutu- Üst üste yerleştirilen geometrik şekiller- Ses tüpleri- Kahverengi merdiven- Kırmızı çubuklar- Ağırlık tabletleri- Kumaş parçaları- Isı tabletleri- Esrarengiz torbalar- Geometrik cisimler- Binomik küp- Trinomik küp- Tutmasız silindirler- Biyoloji komodini- Yaprak kartları- Yaprak kartları dolabı-
Matematik Materyalleri: Kırmızı mavi çubuklar- Cursive sayı tabletleri- Sayı tabletleri kutusu- Mekik kutusu- Mekik çubuğu kutusu- Mekik çubukları- Zımpara rakamlar- Zımpara rakamlar kutusu- Küçük kırmızı mavi çubuklar- Kesme sayılar ve çipler- Nokta oyunu-Yüzlük tahta- Yüzlük tahta kontrol kartı- Altın dizisi 100- Altın dizisi 100 askısı- Altın dizisi 1000- Sayıların kareleri dizisi- Sayıların kareleri dizisi askısı- Sayıların küpleri dizisi- Sayıların küpleri dizisi kabini- Kabin ayağı- Kareler dizisi sayı kartları- Yılan oyunu toplama- Toplama için bölmeli çubuklar- Toplama işlemi kartları- Yılan oyunu çıkarma- Yılan oyunu çıkarma kartları- Çarpma tablası- Bölme tablası- Küçük işlem çerçevesi- Büyük işlem çerçevesi- Ahşap kesir materyali- Ahşap kesir materyali- Ahşap kesir materyali kutusu- Ahşap kesir materyali kutusu- Altın boncuk materyali 1-1000- Altın boncuk materyali 1-9000- Sayı kartları 1-1000- Altın boncuk materyali set- Sequin sayı tabletleri- Renkli boncuk merdiveni
Dil Materyalleri: Metal kalıplar- Metal kalıp satandı- Metal kalıp dolabı- Metal kalıp kağıt kutusu- Kabartma harfler Kabartma harfler kutusu- Kabartma büyük harfler- Kesme harfler- Kesme harfler kutusu- Kesme harfler 3 kutusu- Kesme harfler 3 kırmızı- Eğitmenler tarafından hazırlanmış kitaplar (Şekerin yapılışı, ekmeğin oluşumu, cam,vb..)
Kozmik Materyalleri: Küre denizler ve karalar- Küre- Küre kıtalar- Kara ve deniz yüzeyleri- Kara ve deniz yüzeyleri 2- Dünya yap-boz- Avrupa yap-boz- Kuzey amerika yap-boz- Güney amerika yap-boz- Afrika yap-boz- Asya yap-boz- Amerika yap-boz- Avustralya yap-boz- Dünya haritası- Dünya haritası 2- Harita ve yap-boz için kabin- Kabin ayağı- Ülke bayrakları ve eğitmenler tarafından hazırlanmış (gezegenler, kıtalar, Türkiye ve Türkiye'nin bölgeleri gibi) kitaplar

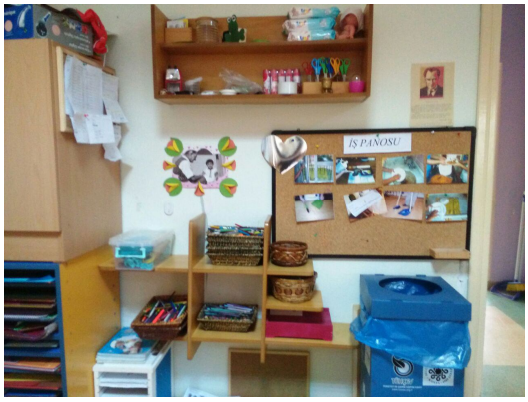
Bu çalışmada İhsan Doğramcı Anaokulun mobilya (sandalye, masa gibi) ölçüleri yapılmıştır. Sonuç olarak bu malzemelerin ölçüleri standarttır tablo 8'de bu ölçüler açıklanmıştır.

Tablo 8: İhsan Doğramacı Anaokulu'nun mobilya ölçüleri

MALZEMELER	ÖLÇÜLERİ
SANDALYE 	**• Yükseklik: 60 cm** **• Oturma Genişliği: 31 cm** **• Oturma Yeri Derinliği:31 cm** **• Oturma Yüksekliği: 36 cm**
MASA 	**• Yükseklik:56 cm** **• Genişlik:78cm** **• Derinliği:60cm**
AYNA 	**• Yükseklik: 112 cm** **• Genişlik: 50 cm**

KAPAKLI VE ÇEKMECELİ DOLAPLAR 	**• Yerden Yüksekliği: 80 cm** **• Derinlik: 50 cm**
ÖĞRETMEN DOLABI 	**• Genişlik: 84-86 cm** **• Derinlik: 40-42 cm** **• Yükseklik: 165-175 cm**
KİTAPLIK 	**• Yerden Yüksekliği: 97 cm**

HALI 	**Sınıf tabanlarının komple halı olması önerilmez. Sınıfın büyüklüğtlne göre ayarlanmalıdır.**
SINIF İÇİ KAPAKSIZ MATERYAL DOLAPLARI 	**• Yerden Yüksekliği: 97 cm** **• Derinlik: 35 cm**
ELBİSE ASKILIĞI VE AYAKKABILIK 	**•Yükseklik: 130 cm** **• Genişlik: 85 cm** **• Derinliği: 25 cm**
İLK YARDIM DOLABI	**Ölçüleri: 25-35 x 18-22 x 13-17cm**

YEMEK MASASI	**• Yükseklik:80 cm • Genişlik:120cm**
YEMEK SANDALYESİ	**• Sandalyelerde Arkalıklı Yükseklik: 60 cm • Oturma Yeri Derinliği:31cm • Sandalyelerde Oturma Genişliği: 31 cm**
PANOLAR 	**Okul türü ve fiziki mekanın özelliklerine göre farklı ebatlarda.**
ÇÖP KOVASI 	**Sınıf İçi Kovalar: 15-20 litre arası Bahçede Bulunan Kovalar: 30-401itre arası**

5. SONUÇ VE ÖNERİLER:

Bu araştırmada okul öncesi eğitim modellerden Montessori Eğitiminin fiziksel ortamlarını Konya'daki İhsan Doğramacı Montessori Anaokulu üzerinden incelendiğinde elde verilen bulgulara göre okulun iç mekanlarında ve dış mekanlarında yetersizlikler bulunmaktadır. Montessori okullarda uygulaması gereken AMI tarafından belirlenen standartlar vardır. Çocuğun en iyi ortamda eğitim alması ve gelişimini sağlaması için iç mekan tasarımında sınıfın düzenlemesi ve materyallerin yerleştirilmesine dair temel ilkeler dikkate alınmalıdır.

Bu temel ilkelerden en önemlileri;

- Sınfın materyalleri kendi bölümünde olması gerekir
- Yeterli ve çeşitli materyal bulunmalıdır

İhsan doğramacı anaokulunda, okuldaki Montessori sınıfların oluşturduğu bölümlerin materyalleri kendi bölümünde olması gerekirken sınıftaki bazı materyaller diğer bölümlerde yer almaktadır. Örneğin Montessori sınıflarındaki günlük hayat uygulama materyalleri kültür alanında görülmektedir veya duyu materyalleri matematik alanında görülmektedir ayrıca matematik ve dil materyalleri kendi alanında olması gerekirken başka köşelerde yer almaktadır. Eğitim ortamının zenginleştirilmesi ancak uygun materyallerle olabilir ayrıca okuldaki diğer sorun materyal eksikliğidir. Örneğin kültür alanındaki biyoloji materyallerinin eksikliği görülmektedir hayvan tanıma eğitiminde canlı hayvan, kuş ve balık gibi hayvanların bulunmamasıda bir diğer yetersizliktir. Diğer önemli ilkelerden biri sınıfların fiziksel ortamıdır;

- Sınıf ortamı çocukların rahatça çalışabilecekleri şekilde tasarlanması
- Çocukların yerde çalışması için yere serilmiş halılar
- Çocukların boylarına uygun mobilyalar

Okuldaki sınıflarda bu standartların yerine getirilmesi görülmektedir, sadece görülen diğer eksikliklerden biri çocuklara ait özel yemek odası bulunmaması ve yemekleri sınıf içerisinde çocuklara servis edilmesidir.

Montessori eğitimin uygulaması için diğer standart montessori eğitimcisidir;

- Montessori öğretmenin eğitim vermesi için AMI tarafından sertifika begesine sahip olmalıdır

Okuldaki Montessori öğretmenler sertifika belgesine sahipler. Okulda diğer eksiklik öğretmen odasındaki malzeme eksikliği bilgisayar ve fotokopi makinası, televizyon gibi eşyalar kütüphane ve okuma gibi mekanların, bulunmamasıdır.

Montessori sınıflarında kabul edilen çocuk sayısı;

- AMI tarafından Montessori sınıflarında kabul edilen çocuk sayısı en az 28en fazla 35 çocuktur.

Okuldaki her Montessori sınıftaki çocuk sayısı 20dir.

Okul öncesi kurumlarda dış mekan düzenlemesi ve donatılar çocukların gelişimi yönünden en az iç mekan kadar önemlidir;

- Montessori felsefesinede dış mekanda kullanılan oyun araçları daha hareketli, değiştirilebilen, doğal aletlerden yapılan ve yaratıcı olması gerekmektedir.
- Örneğin ağaçtan yapılan tırmanma merdiveni, sanat etkinlikleri için boyama alanı, çocukların deneyim, keşif ve yaratıcılıklarını sağlamak için toprak, kum ve su havuzları, bahçenin bir bölümünde çocuklar için çiçek ekme alanları, canlılara duyarlı olmasını sağlaması için canlı hayvan bölümü bulunması gerekmektedir.

Okuldaki dış mekandki oyun alanında, hareket etmeyen ve genellikle plastikten yapılmış kaydırak, salıncak, tahterevali vb. oyun araçları bulunmaktadır.

İhsan Doğramacı Anaokulu eğitiminin ilkelerini mümkün olduğunca uygulamaya çalışan bir okul olmasaına rağmen okulun mevcut mimarisi ve materyallerin yetersiliği eğitimin kalitesini düşürmektedir. İlkelere bağlı kalarak eksiklikler giderildiğinde eğitimin kalitesi de yükselecektir. Tez çalışmasının bu doğrultusunda yol gösterici olacağı inancındayım.

KAYNAKLAR

Acartürk, E. (, 2015). "Kreş nedir." okul.com.tr.

Altay&Ġra&Bozcan&Yenal (, 2011). "Cumhuriyetin Kuruluğundan Günümüze Milli Eğitim Kurallarında Okul Öncesi Eğitim ve Bugugünkü Durumu." e-Journal of New World Sciences Academy, Cilt: 6(1).

Anonim (, 2013). Okul Öncesi Eğitime Giriş. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Eskişehir.

AYHAN&ARAL, M. E. B. (, 2012). "Okul Öncesi Döneminde Montessori Eğitimi." Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi, Cilt: 1(3): , Sayfa: 113-128.

BÜYÜKTAŞKAPU, S. (, 2012). "Montessori Yaklaşımı ve Okul Öncesinde Fen Eğitimi." Mevlana Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Cilt: 5(3): , Sayfa: 19-25.

Çanakçıoğlu, N. G. (, 2012). "Çocukta Mekân Algısının Gelişlimi ve Mekânsal imge Zenginliği Bakımından Malzemenin Önemi." (Okan Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Mimarlik Bölümü).

Çelik&Kök (, 2007). "Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Eğitim Ortamı ve Donanımının Önemi " Okul Öncesi Öğretmenliği ABD.(, Sayı: 15).

Churchman (, 2003). " Is there a place for children in the city?" jornal of Urban Design, Volum: 2(, Issue: 8): , Pages: 99-111.

ÇİFCİ, E. G. (, 2009). "Türkiye'de ve Dünyada Korunmaya İhtiyacı Olan Çocuklara Yönelik Hizmetlerin Tarihsel Gelişimi." Aile ve Toplum, Cilt: 5(19).

Çukur&Delice (, 2011). "Erken Çocukluk Döneminde Görsel Algı Gelişimine Uygun MekanTasarımı." Aile, Toplum ve EĞİTİM-KÜLTÜR VE ARAŞTIRMA DERGİSİ, Cilt: 7(24).

DANİŞMAN, Ş. (, 2012). " Montessori Yaklaşımına Genel Bir Bakış ve Eğitim Ortamının Düzenlenmesi." Eğitimde Politika Analizi Dergisi, Cilt: 1(2): , s. 85-113.

Doak, M. (, 2016). "See adorable photos of 7 'forest schools' from around the country."

Doğru, S. S. Y. (, 2009). "Özel Eğitimde Kullanılan Alternatif Programlar(Montessori Yaklaşımı)." TÜBAV BİLİM DERGİSİ, Cilt: 2(, Sayı:1): , Sayfa:107-116.

EKİCİ, F. Y. (, 2015). "Okul Öncesi Eğitimde Uygulanan Çocuk Merkezli Yaklaşımların Kurumsal Temel, Eğitim Ortamı ve Öğretmenin Rolü Açısından Karşılaştırması." Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Cilt: 3(12): , sayfa:192-212.

GÜLKANAT, P. (, 2015). OKULÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN MONTESSORİ YÖNTEMİ İLE GERÇEKLEŞTİRİLEN EĞİTİM UYGULAMALARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ. EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ ANA BİLİM DALI. İSTANBUL, YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ. YÜKSEK LİSANS TEZİ.

GÜRAL, M. (, 2015). "Montessori Eğitim Yaklaşımında Çocuğun Özgülüğü " International Journal of Social Science(, Sayı: 37): , sayfa: 447-457.

Karaküçük, S. A. (, 2008). "Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Fiziksel/Mekansal Koşulların İncelenmesi: Sivas İli Örneği " C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi, Vol: 32(2): , Sayfa: 307-320.

Kıldan, A. O. (, 2007). "Okul Öncesi Eğitim Ortamları." Kastamonu Eğitim Dergisi,Cilt: 15(2): , Sayfa: 501-510.

Kubanç, Y. (, 2014). "Okul Öncesi Eğitim Kurumlarının Fiziki Durumunun İncelenmesi " Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, Cilt: 7(31).

MEB (, 2013). "Okul Öncesi Eğitim Programi."

OGELMAN&GÜNGÖR, G. (, 2015). "Türkiye'de Okul Öncesi Dönem Çevre Eğitimi Çalışmalarının İncelenmesi: 2000-2014 Yılları Arasındaki Tezlerin ve Makalelerin İncelenmesi." Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Cilt: 12(32): sayfa: 180-194.

OĞUZ&AKYOL (, 2006). "Çocuk Eğitiminde Montessori Yaklaşımı " Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Ankara Üniversitesi, Cilt: 15(1): , Sayfa: 243-256.

OKTAY, A. (, 1990). "Türkiye'de Okul Öncesi Eğitim " M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi(, sayı: 2): , sayfa: 151_160.

Özkubat, S. (, 2013). "Okul Öncesi Kurumlarında Eğitim Ortamlarının Düzenlenmesi ve Donanım." Eğitim Bilimleri Dergisi, Cilt: 4(2): , sayfa: 58-66.

Solak, N. (, 2007). Adana İl Merkezinde Bulunan Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Kalitenin İncelenmesi Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilmler Enstitüsü Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı ADANA, ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ. YÜKSEK LİSANS TEZİ.

SURUR, D. B. A. (, 2016). " Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Uygulanan Eğitiim Sistemlerinin Mekan Biçimlenmiş Etkisi VE Reggio Emilia Eğitim Sisteminin Mekan Tasarımı Üzerinde Denemeler." Dergi, Megaron , 11((1)).

Toran, M. (, 2011). Montessori Yönteminin Çocukların Kavram Edinimi , Sosyal Uyumları ve Küçük Kas Motor Becerileri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi. Çocuk Gelişimi ve Eğitim Anabilim Dalı. Ankara, GAZİ ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ. DOKTORA TEZİ.

YILDIRIM, M. C. (, 2008). "Avrupa Birliği Ülkelerinde ve Türkiye'de Okul Öncesi Eğitim." Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi 7: , sayfa: 091-110.

Yılmaz, G. (, 2010). Çocukta Mekan Algısının Gelişiminde Masalın Etkisi/ Önemi. Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Bölümü, Bina Bilgisi Anabilim Dalı. IZMIR, Dokuz Eylül Üniversitesi. Yüksek Lisans Tezi.

(URL<1; http://www.acevokuloncesi.org/ogrenme-ortami/fiziksel-ortam/ogrenme-merkezleri)
(URL<2; http://cigdemtaskiranokuloncesi.weebly.com/kum-ve-su-masas305.html)
(URL<3; http://bebekveben.com/turkiyedeki-montessori-okullari-listesi/)
(URL<4; http://www.okulbildir.com/Okullar/283/ideal-cocuk-egitim-merkezi)
(URL<5; http://www.sihirlibahce.com.tr/montessori/montessori-yontemi%E2%80%99nde-mekan/)
(URL<6; http://floryaerkenbasari.com/montessori-araclari/)
(URL<7; http://www.montessoridunyasi.com/montessori-felsefesine-uygun-bahcebalkon-duzenlemeleri/)
(URL<8; https://www.site-design.com/projects/natural-playground-design/)

FOTOĞRAF KAYNAĞI

(URL<1; http://www.jaletezer.k12.tr/?pnum=26&pt=Montessori+Anaokulu)
(URL<2; http://www.drkarchitects.com/15919/id/marvelous-nursery-school-design-ideas-nursery-school-design-concept-google-paieka-kindergarden/)
(URL<3; http://guncelanne.com/anaokulu-secerken-nelere-dikkat-edelim/)
(URL<4; http://fotograf-tr.xyz/okul%20%C3%B6ncesi%20geli%C5%9Fim%20alanlar%C4%B1)
(URL<5; https://www.hobidenizi.com/farkli-malzemelerden-anaokulu-kres-bahcesine-neler-yapilabilir/)
(URL<6;https://www.archdaily.com/805296/podgorje-timeshare-kindergarten-and-school-arhitektura-jure-kotnik/58a2293ee58ece286c00003e-podgorje-timeshare-kindergarten-and-school-arhitektura-jure-kotnik-photo)
(URL<7; http://www.yenibiriskurmak.com/okul-oncesi-dogal-saglikli-mobilya-uretim-ve-satisi/)
(URL<8; https://tr.pinterest.com/pin/286893438738855004/)
(URL<9; http://www.contemporist.com/this-fun-filled-childcare-center-is-like-a-big-toy-box/)
(URL<10; http://www.ruyaanaokulu.k12.tr/sayfalar.asp?LanguageID=1&cid=20&id=22)
(URL<11; http://www.edumob.com.tr/egitim-mobilyalari/ogretmenler-odasi)
(URL<12; http://www.dpsfirozabad.com/school-clinic/)
(URL<13; http://www.sjb.com.au/projects/guardian-childcare-centre-martin-place-)
(URL<14; http://www.archdaily.com/295545/hestia-next-architects/50aad8aab3fc4b0b54000065-hestia-next-architects-photo)
(URL<15; http://www.tesetturgiyim.com/kres-seciminde-dikkat-edilmesi-gerekenler.html)
(URL<16 ;https://tr.pinterest.com/pin/394135404865890553/)
(URL<17;http://www.acevokuloncesi.org/ogrenme-ortami/fiziksel-ortam/ogrenme-merkezleri/blok-merkezi)
(URL<18; http://boluokuloncesiogretmenleri.blogspot.com.tr/2013/04/dramatik-oyun-merkezi.html)
(URL<19; https://www.gigbi.com/blog/kukla-sahnesi/)
(URL<20; https://tr.pinterest.com/pin/304626362269631907/)
(URL<21; http://okulyapi.com/move-upp)
(URL<22; http://miniones.com/oyun-grubu-ve-programlarimiz/)
(URL<23;http://www.anaokulugazetesi.com/haber-57760_OKUL-ONCESINDE-INTERAKTIF-KUM-DONEMI)
(URL<24;http://www.acevokuloncesi.org/ogrenme-ortami/fiziksel-ortam/egitsel-materyaller/materyal-listeleri)
(URL<25; http://okulyapi.com/move-upp)
(URL<26; https://21596605b.wordpress.com/2016/03/12/okul-oncesi-egitiminde-kullanilan-teknolojiler-2/)
(URL<27; http://www.1designperday.com/2013/08/25/25-most-creative-kindergartens-designs/)
(URL<28; https://www.futuristarchitecture.com/7170-playgrounds.html/cool-kids-playground-idea-96)
(URL<29; https://s-media-cache-ak0.pinimg.com/originals/aa/76/61/aa7661fb182f07e122ef550f010f4168.jpg)
(URL<30; https://tr.pinterest.com/pin/304978206001278917/)
(URL<31; http://nationalshomeplate.com/detail/9a9ed197-best-25-boys-playhouse-ideas-on-pinterest-playhouse-for-boys.html)
(URL<32; https://www.futuristarchitecture.com/7170-playgrounds.html/cool-kids-playground-idea-8)
(URL<33; https://tr.pinterest.com/pin/59602395045919285/)
(URL<34; https://tr.pinterest.com/pin/232990980700982629/)
(URL<35; https://tr.pinterest.com/pin/297096906652598151/)
(URL<36; https://tr.pinterest.com/pin/482025966340280548/)
(URL<37; https://tr.pinterest.com/pin/570972058983820792/)
(URL<38; http://cocugun100dili.blogspot.com.tr/2014/12/reggio-emilia-yaklasm-sohbetleri.html)
(URL<39; http://www.communityplaythings.com/inspiration/room-inspirations/outdoor-play)
(URL<40; https://tr.pinterest.com/pin/52565520621557515/)
(URL<41 ;http://www.childcaredirectory.co.uk/towns/west-london/nursery/once-upon-a-time-feltham-hill.html)
(URL<42;https://www.google.com.tr/search?q=high+scope+s%C4%B1n%C4%B1f+d%C3%BCzeni&sa=X&biw=1525&bih=707&tbm=isch&tbo=u&source=univ&ved=0ahUKEwj_vpSi6JvRAhWCwxQKHVzjCl4QsAQIHg#q=high+scope+okullar%C4%B1&tbm=isch&tbs=rimg:CUtW714iSwZuIjhrF-i2zaKPxI8rNnxGCDd4V_1i9P9uYTgXB7pKwiTtdiNwRB2GmVPS-Epabg5VEzCKj-22qTTz_1gyoSCWsX6LbNoo_1EES15llWvTrHAKhIJjys2fEYIN3gRzapMYoiaCfcqEglX-L0_125hOBRH3lQDsimHHRioSCcHukrCJO12IETZH-

CgY978PKhIJ3BEHYaZU9L4Rgq4o5GPpy5IqEgkSlpuDlUTMIhFtfwPBoM-HFSoSCaP7bapNPP-DEU496h7qCSLd&imgrc=jys2fEYIN3jJJM%3A)
(URL<43; http://www.todaysparent.com/kids/preschool/how-to-choose-a-preschool/)
(URL<44; http://kristal-project.org/29790-20-pictures-of-small-group-activities-for-preschoolers/small-group-activities-for-preschoolers-high-scope/)
(URL<45;https://www.google.com.tr/search?q=high+scope+s%C4%B1n%C4%B1f+d%C3%BCzeni&sa=X&biw=1525&bih=707&tbm=isch&tbo=u&source=univ&ved=0ahUKEwj_vpSi6JvRAhWCwxQKHVzjCl4QsAQIHg#q=high+scope+okullar%C4%B1&tbm=isch&tbs=rimg:CTKs7APm7v4FIjhHUxtUUOvLrtFKtSqe25wkDub_1QpQsU85C1ymDgkl3PcyxCRStC_1LgbJiY-C5Urm5PXbruHEeQGCoSCUdTG1RQ68uuEQCzbSekrpMHKhIJ0Uq1Kp7bnCQRkQQoZhSMva4qEgkO5v9ClCxTzhFMuhuZc_1HwjCoSCULXKYOCSXc9EY2060B2bX0xKhIJzLEJFK0L8uARmphGBaD-7vkqEglsmJj4LlSubhG7TvPwBztHbyoSCU9duu4cR5AYEWa3tI0LO869&imgrc=6VD0d-IqqcNXzM%3A)
(URL<46; https://www.dusmucitleri.com.tr/education/highscope)
(URL<47; http://www.alternatifokullar.com/waldorf-pedagojisi/)
(URL<48; https://tr.pinterest.com/pin/224687468881351131/)
(URL<49;http://www.ogretmendiyari.com/egitim-haberleri/baska-bir-egitim-mumkunmus-dedirten-waldorf-egitim-sistemi-h74477.htm)
(URL<50; http://listelist.com/waldorf-egitim-sistemi/)
(URL<51; http://waldorfalanya.org/)
(URL<52;http://www.ogretmendiyari.com/egitim-haberleri/baska-bir-egitim-mumkunmus-dedirten-waldorf-egitim-sistemi-h74477.html)
(URL<53; https://gaiadergi.com/waldorf-yaklasimi-baska-bir-okul-mumkun/)
(URL<54;https://onedio.com/haber/bilinen-egitim-sistemini-alt-ust-eden-dunyanin-en-dogal-anaokulu-orman-anaokullari-608352)
(URL<55; http://gezginlerkulubu.org/yasasin-orman-okullari/)
(URL<56;http://www.howwemontessori.com/how-we-montessori/2016/03/montessori-classrooms-around-the-world.html)
(URL<57; http://sevdicann.blogspot.com.tr/2016/03/montessori-egitimi-nedir-montessori-etkinlikleri-nelerdir.html)
(URL<58; http://minikkelebekler123.blogspot.com.tr/2016/03/okul-oncesi-montessori.html)
(URL<59; http://www.slingomom.com/aile-2/coluk-cocuk/ilk-veli-insiyatif-montessori-okulu-)
(URL<60; http://www.resimweb.com/milli-e%C4%9Fitim bakanl%C4%B1%C4%9F%C4%B1. html/kahverengi-renk)
(URL<61; http://www.alternatifokullar.com/montessori-okullari/montessori-metodu/)
(URL<62; http://www.hayatkolay.com/cocuk/dunya-barisi-icin-montessori-egitimi-umut-olabilir-mi/)
(URL<63; http://www.montessoridunyasi.com/montessori-materyallerinin-ve-derslerinin-ozellikleri/)
(URL<64; http://www.kiddy123.com/article/the-montessori-story--the-theories-behind-a-montessori-based-education.html)
(URL<65; http://gunesanne.com/2013/08/09/montessori-egitimi/)
(URL<66; http://www.montessoridunyasi.com/montessori-egitiminde-hazirlanmis-ortam/)
(URL<67; http://www.sihirlibahce.com.tr/montessori/montessori-yontemi%E2%80%99nde-mekan/)
(URL<68; http://uzuncorap.com/2013/04/25/kucuk-kara-balik-buyuyor/)
(URL<69; http://www.montessoridunyasi.com/montessori-materyallerinin-ve-derslerinin-ozellikleri/)
(URL<70; http://www.justmontessori.com/blog/setting-up-the-classroom/)
(URL<71; http://www.howwemontessori.com/how-we-montessori/our-nature-table/)
(URL<72; https://www.slideshare.net/TueAlgl/montessori-ve-bilim-eitimi)
(URL<73; https://www.communityplaythings.com/inspiration/room-inspirations/art-and-discovery-2)
(URL<74; http://montessoriaustin.com/wp-content/uploads/2012/09/music-class-.jpg)
(URL<75; http://goodchronicle.com/if-you-think-your-child-is-too-small-for-pre-school-think-again/)
(URL<76;http://www.howwemontessori.com/how-we-montessori/2015/05/awesome-outdoor-montessori-school-environments.html)
(URL<77; https://www.site-design.com/projects/natural-playground-design/)
(URL<78; https://inhabitat.com/inhabitots/montessori-the-ultimate-green-school/montessori-garden)
(URL<79;http://www.montessoridunyasi.com/montessori-felsefesine-uygun-bahcebalkon-duzenlemeleri/)
(URL<80;https://www.facebook.com/MontessoriChildrenSchool/photos/ms.c.eJxFU8mNRTEI62jEvvTf2Cjw8bta4IU4nNap5s3dUa5~;vEC2qxJH~;ADteIBY~;4AwrQhV9QNcXaW75YBcID~_gnkqoHVA2gNQBHY9U6laM4k00nQ8TGqdQsbC34nykXvycUhhWdsIBKA1gJ2vro~_DDNCctwZis08JErw9BOMm5h~;NNGC8HZM1nJfIAX2OCida5uoNUaWUPcKKZMAew1uE0SWaFCU8po4ITes1Tkjc4xrolY6InS2F

CVlYgKz4rKIy3LSk4ZBvEJxshU4fCio7TLALHnrCOI2geShPPsGkTaV2nH5mfyjRIGSek2hX0Qyec6Y
VLzjfhjXCmsxKI7~;Ny6fdywZtW4XQ54uOIsW4Mp9tT~_3qay4Grx1Y7UO3k~;UAq~;zNgv6c~-
.bps.a.1749733821996930.1073741833.1559645367672444/1749735815330064/?type=3&theater)
(URL<81; http://www.lafsozluk.com/2012/01/konya-ilinin-turkiye-haritasindaki-yeri.html)
(URL<82; http://www.turkiyerehberi.gen.tr/sehirler/konya-haritasi)
(URL<83; http://anaokulu.selcuk.edu.tr/contact.html)
(URL<84; https://www.selcuk.edu.tr/yapi_isleri_ve_teknik/birim/web/sayfa/ayrinti/1496/tr)
(URL<85; http://www.alternatifokullar.com/ihsan-dogramaci-montessori-anaokulu/)

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Solmaz Samnezhadi Chousdouzani
Uyruğu : Iran
Doğum Yeri ve Tarihi : Tabriz 21/11/1983
Telefon : 05050995941
Faks :
e-mail : soli.sam36@yahoo.com

EĞİTİM

Derece		Adı, İlçe, İl	Bitirme Yılı
Lise	:	Tabriz Efaf Lisesi	2002/11/30
Üniversite	:	Iran Azad Universitesi	2008/11/30
Yüksek Lisans	:	Selcuk Universitesi	2018/02/30
Doktora	:	-	

İŞ DENEYİMLERİ

Yıl	Kurum	Görevi

UZMANLIK ALANI

YABANCI DİLLER

BELİRTMEK İSTEĞİNİZ DİĞER ÖZELLİKLER